

**T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DE SANAT GALERİLERİNİN GELİŞİMİNİN
SANAT YÖNETİMİNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emriye OKUTUR

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Fethiye Erbay

İSTANBUL 2011

**T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI
SANAT YÖNETİMİ PROGRAMI**

**TÜRKİYE'DE SANAT GALERİLERİNİN GELİŞİMİNİN
SANAT YÖNETİMİNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emriye OKUTUR

0810070001

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 28 Kasım 2011
Tezin Savunulduğu Tarih: 06 Aralık 2011**

**Tez Danışmanı : Prof. Dr. Fethiye ERBAY
Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Mesut İKTU
Doç. Dr. Mehmet ÜSTÜNİPEK**

ARALIK 2011

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, Türkiye'deki geçmişten günümüze kurulmuş olan sanat galerileri hem teknik hem de işlev bakımından ele alınmış örnekler göz önüne alınarak Türkiye'deki Sanat Yönetimine etkileri yine örnekler gösterilerek kıyaslama yapılarak değerlendirilmiştir. Olması gerekenle, nasıl olduğu arasındaki farklar gösterilmeye çalışılmıştır. Tezin hazırlanışı sırasında sanat galerileri gezilmiş, Türkiye'deki bazı sanat galeri yöneticileri ile görüşülmüş ve röportaj yapılmıştır.

Tez çalışmamın gerçekleşmesinde her türlü yardım ve desteği benden esirgemeyen, sahip olduğu birikimleriyle çalışmamın oluşmasında bana kaynaklık eden ve yol gösteren danışman hocam Prof. Dr.Fethiye ERBAY'a, Mutlu ERBAY'a, yardımlarını benden esirgemeyen çok değerli hocam Doç. Dr. Mehmet ÜSTÜNİPEK'e, maddi ve manevi desteğiyle çalışmama katkıda bulunan aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER	ii
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
1. GİRİŞ	1
2. TÜRKİYE'DEKİ SANAT GALERİ'NİN OLUŞUMU, SINIFLANDIRILMASI VE GELİŞİMİ	3
2.1. Sanat Galerisi ve Galericilik Nedir?.....	3
2.2. Sanat Galerilerinin Avrupa'da Doğuşu ve Gelişimi	6
2.3. Türkiye'de Sanat Galerilerinin Doğuşu	7
2.4. Türkiye'deki Sanat Galerilerinin Sınıflandırılması.....	13
2.4.1. Sanal Galeriler	14
2.4.2. Resmi Galeriler.....	15
2.4.3. Özel Galeriler	16
2.4.4. Kurum Galerileri.....	16
2.4.4.1. Bankaların Sanat Galerileri	17
2.4.4.2. Sigorta Şirketlerinin Sanat Galerileri	17
2.4.4.3. Otellerin Sanat Galerileri	18
2.4.4.4. Eğitim Kurumlarının Sanat Galerileri	18
2.4.4.5. Çeşitli Kuruluşların Sanat Galerileri	18
2.4.4.6. Müzelerin Sanat Galerileri	19
2.5. İlk Sanat Galerileri	19
2.5.1. Daimi Resim Heykel Satış Galerisi.....	19
2.5.2. İsmail Hakkı Oygur Sanat Galerisi	19

2.5.3.	Maya Sanat Galerisi.....	21
2.5.4.	Beyoğlu Şehir Galerisi.....	24
2.5.5.	Melda Kaptana Sanat Galerisi	25
2.5.6.	Taksim Sanat Galerisi.....	25
2.5.7.	Galeri 1	26
2.5.8.	Modern Galerisi.....	26
2.5.9.	Er Sanat Galerisi.....	26
2.6.	1973'den Sonra Açılan Sanat Galerileri.....	26
2.6.1.	Cumalı Sanat Galerisi.....	28
2.6.2.	Artisan Sanat Galerisi.....	28
2.6.3.	Galeri Baraz.....	28
2.6.4.	Maçka Sanat Galerisi.....	32
2.6.5.	Bedri Rahmi Sanat Galerisi.....	33
2.6.6.	Galata Sanat Galerisi	33
2.7.	1980'den Sonra Açılan Sanat Galerileri.....	33
2.7.1.	Sanat yapım Plastik Sanatlar Atölye ve Galerisi.....	36
2.7.2.	Galeri Nev.....	37
2.7.3.	Doku Sanat Galerisi.....	37
2.7.4.	Teşvikiye Sanat Galerisi	38
2.7.5.	Galeri Selvin.....	38
2.7.6.	Armoni Sanat Galerisi	39
2.7.7.	Galeri Artist	39
2.7.8.	Beyoğlu Belediyesi Sanat Galerisi	40
2.7.9.	Galeri Binyıl	40
2.7.10.	Galeri Soyut.....	40
2.7.11.	Eylül Sanat Galerisi	41
2.7.12.	Bahariye Sanat Galerisi	41
2.7.13.	Art Shop Sanat Galerisi	42
2.8.	2000'den Sonra Açılan Sanat Galerileri.....	42

2.8.1. Kibele Sanat Galerisi	43
2.8.2. Teksin Sanat Galerisi	43
2.8.3. Nurol Sanat Galerisi	44
2.8.4. Maltepe Sanat Galerisi	44
2.8.5. Galeri Sev-Art	45
2.8.6. Art Point Gallery	45
2.8.7. Gama Galeri	45
2.8.8. Galeri Espas	46
2.8.9. Suadiye Sanat Galerisi	46
2.8.10. Bonart Sanat Galerisi	46

3. SANAT GALERİLERİNİN, SANAT YÖNETİMİ DİSİPLİNİ İÇİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ VE SANAT YÖNETİMİNE ETKİLERİ

3.1. Sanat Galerilerinin Temel Hizmetleri	50
3.1.1. Ekonomik Hizmetler	50
3.1.2. Kültürel Hizmetler	50
3.2. Sanat Galerilerinin İşlevleri	51
3.2.1. Tanıtım	51
3.2.2. Arşivleme	52
3.2.3. Depolama-Muhafaza	52
3.2.4. Koleksiyon	52
3.2.5. Güvenilirlik -Sahteciliğin Önüne Geçme	53
3.2.6. Satış Bölümü	54
3.3. Sanat Galerilerinin İlişkide olduğu Kişi Ve Kurumlar	54
3.3.1. Sanat Galerilerinin Alıcıyla İlişkisi	55
3.3.2. Sanat Galerilerinin Sanatçıyla İlişkisi	55
3.3.3. Sanat Galerilerinin Küratörlerle İlişkisi	55
3.3.4. Sanat Galerilerinin Diğer Sanat Galerileri ile İlişkisi	56
3.3.5. Sanat Galerilerinin Fuarlarla İlişkisi	56
3.3.5.1. 21. Uluslararası İstanbul Sanat Fuarı Artist	57

3.3.5.2. Contemporary İstanbul Sanat Fuarı.....	58
3.3.5.3. Art Bosphorus Sanat Fuarı	59
3.3.5.4. Fine Show.....	59
3.4. 2010 Kültür Başkenti: İstanbul ve Bu Bağlamda Sanat Galerileri.....	59
4. TÜRKİYE’DEKİ SANAT GALERİLERİ YÖNETİCİLERİNİN, SANAT YÖNETİMİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI	61
4.1. Araştırma Yöntemi.....	61
4.2. Araştırma Sonuçlarının Yorumlanması ve Sanat Galerilerinin Sanat Yönetimine Etkileri.....	62
5. SONUÇ.....	65
KAYNAKLAR	69
EKLER.....	77
Ek 1: Resmi Galeriler	77
Ek 2: Özel Galeriler.....	78
Ek 3: Sanat Galerisi Yöneticileri ile Yapılan Röportajlar.....	82
Ek 4: İstanbul'daki Sanat Galerileri.....	108

Enstitüsü : **Sosyal Bilimler**
Anabilim Dalı : **Sanat Yönetimi**
Programı : **Sanat Yönetimi**
Tez Danışmanı : **Prof. Dr. Fethiye Erbay**
Tez Türü ve Tarihi : **Yüksek Lisans – Aralık 2011**

ÖZET

TÜRKİYE’DE SANAT GALERİLERİNİN GELİŞİMİNİN SANAT YÖNETİMİNE ETKİSİ

Emriye Okutur

Bu tezimiz de; Türkiye’de 1945 yılında açılan ilk sanat galerisinden, daha önce Osmanlıya dek uzanan sergi etkinliklerinden; günümüzdeki modern sanat galerine geçiş tarihsel akışı ile incelendi. Bu gelişimin ve değişimin gereksinimi olarak doğan “Sanat Yönetimi” kavramı da bu bağlamda incelenmiştir. Tezimiz de sanat galerisi kurucu ve yöneticileriyle yapmış olduğuz röportajlar doğrultusunda daha gerçekçi ve bilimsel bir nitelik kazanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Sergi, Sanat Galerisi, Sanat Yönetimi, Yönetici.

University : **Istanbul Kültür University**
Institute : **Institute of Social Sciences**
Department : **Art Management**
Programme : **Art Management**
Supervisor : **Prof. Dr. Fethiye Erbay**
Degree Awarded and Date : **MA – December 2011**

ABSTRACT

IN FLUENCE THE DEVELOPMENT OF ART GALLERIES TO ARTS MANAGEMENT IN TURKEY

Emriye Okutur

This thesis from the art galleria that one of the was opened in 1945 also which is came from Ottoman exhibition events. This act was reviewed with today's modern art gallery. This development and the need for change arising from the "Arts Management" was also examined in this context. In this thesis gained that realistic and scientific qualifications in the interviews which is made with art gallery founder and managements.

Key Words: Exhibition, Art Gallery, Arts Management, Management.

1. GİRİŞ

Sanat Galerileri, önemli yanı ile bir toplumsal iletişim aracı olarak tanımlanabilen sergiler, sahip oldukları gösterimleri ile toplum arasında sağlam bir iletişim kurabildikleri ölçüde başarıya ulaşırlar. Toplum yaşamında önemli bir yere oturtabileceğimiz bu etkinlikler, farklı yapılarda karşımıza çıkar. Yüklendikleri misyon, vermek istedikleri mesaj, biçim ve kapsamı gibi pek çok açıdan farklılık gösteren Sanat Galerileri, her türden sanatçı ile çalışır. Böylelikle topluma bilgi aktarımını oldukça geniş bir perspektiften sağlamış olurlar. Bir sergi, geçmiş kültürlere doğru uzanmaya, yasadandan bir kesite tanıklık etmeye, sanat dünyasında kısa bir yolculuğa, iktisadi alandaki yenilikleri ya da teknolojik gelişimleri gözlemlemeye olanak tanıyabilir, bugüne dair mesajlar içerebilir.

Ülkemizde Sanat Galerilerinin geçmişi; sergi geleneğinin başlangıcı olarak Osmanlı'ya dek uzanmakla birlikte, bu etkinliklerin belli bir sistematik çerçevesinde periyodik olarak izleyiciye sunulması, Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Bu dönemde gerek kültürel etkinliklerin yaygınlaşması, gerek ekonomik gelişmelerin hız kazanması, gerekse söz konusu alanlardaki yeni gelişmeleri toplumla paylaşmak amacıyla sanatsal etkinlikler düzenlenmiş; bu yolla izleyicinin toplumsallaşma sürecinin başlayacağına, kültürel düzeyinin de yükseleceğine inanılmıştır. Güzel sanatlardan tarihe, el sanatlarından üretime dek oldukça geniş bir yelpazede gerçekleştirilen sanatsal etkinlikler, dönemin toplum yaşamında önemli yankılar uyandırmış, ilgiyle karşılanmıştır. Daha sonraki bu etkiyi ise artık kurumsallaşmış bir mekan olarak Sanat Galerileri üstlenmiştir.

Günümüz de ise artık sergiler kurumsal kimliklerini sanat galerileriyle elde etmişlerdir. Sanat galerileri artık basit sergilerin gelişi güzel yapıldığı basit mekanlar olmaktan sıyrılmıştır. Başlı başına bir kurum bir işletme halini almışlardır; bu bağlamda da tamamen sanat kurumlarının idareciliğine işleyiş yapısına uygun yeni bilim dalları doğmuştur: bu kavram ise Sanat Yönetimi'dir. Biz de bu hazırlamış olduğumuz çalışma da sanat galerilerinin başta olmak üzere sanat yönetimine olan gereklilik ve gereksinimini, etkileşimlerini; geçmişten

bugüne kadar gelen ilk örnekleri ve günümüzdeki sanat galerileriyle örnekleyerek açıklamaya çalıştık. Aynı zaman da bu sanat kurumlarının idarecileri yani Sanat Yöneticileri ile röportajlar yaptık. Bu görüşmelerimizde, sanatı, sanat galerilerini, misyonlarını, hizmetlerini ve tabi ki sanat yönetimi ile sanat galerileri ilişkisini konuştuk.

2. TÜRKİYE’DEKİ SANAT GALERİ’NİN OLUŞUMU, SINIFLANDIRILMASI VE GELİŞİMİ

2.1. Sanat Galerisi ve Galerıcilik Nedir?

Sanat galerilerinin ve galerıcilik kavramının günümüze değin birçok tanımı yapılmıştır. Farklı platformlarda bu tanımlar tartışılmıştır. Ben de sizlere Fethiye Erbay’ın sanat galerileri ile ilgili yapmış olduğu tanımları vereceğim: “*Sanat galerileri; sanat eserlerinin alınıp, satıldığı, sergilendiği ticari kuruluşlardır. Galeri kelimesi daha çok sanat eserlerinin sergilendiği yer anlamını vurgular. Tablo satmak galerilerin işidir. Galeri, bir sanat eseri dükkanıdır. Fakat antikacı dükkanından farklıdır. Bütün galeriler birbirinden farklı olmakla birlikte iç ve dış görünüşte hepsi tanıtımdır. Sanatçı sanatını sürdürmek için eser yapar ve satar, bu satışın profesyonel anlamda yapıldığı yerlerde galerilerdir. Galeriler; sanatçının, eserinin tanıtımını yaptığı için daima sanatçılarla işbirliği halinde çalışırlar.*”¹

“*Galeriler; sanatçının eserinin en ideal fiyata satılmasını sağlar. Böylece satılan eserler üzerinden daha önce belirlenmiş yüzdelerini alırlar. Sanat galerileri; doğal olarak her zaman en iyiye yatırım yapıp, en az masrafla karı elde etmeyi düşünürler. Bunun için sanatçı ve sergi tanıtımını en iyi şekilde tamamlayıp; bu satışlardan yüzdelik alıp galerilerini geliştirmeyi amaçlarlar. Bu gelişim için galeri yöneticileri, galeriye bu anlamda doğru kişileri çağırmalıdır. Bu kişiler, galerilerin yaşayabilmesi için kapsadığı pek çok hizmet sınıfının sorunlarına çözüm getirmek zorundadır. Galeriler, kuruluşun devamını sağlamada; iş gücünden elde edilen verimlilik açısından personel planlaması yapmak zorundadır.*”²

Sanat galeri yönetici ve görevlilerinin amacı ellerindeki korumak ve yönetmek ile birlikte kurumun ekonomik yönden başarılı olmasını sağlamaktır. Kurumlar da yetersiz düzeyde görevli çalıştırılması büyük bir sorundur. Galerilerin

¹ Fethiye Erbay, Sanatın Yönetimi, Sanatta Yeterlilik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 1996, s.90.

² Fethiye Erbay, Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası (1984-2009), İstanbul, 2009, s.76-77.

sınıflarına ve yönetimlerine göre kadroları belirlenmelidir. Özellikle günümüz de birçok Avrupa ülkesinde ve Amerika da farklı meslek gruplarından kişilerle çalışmaktadırlar. Bir sanat galerisinde artık resepsiyonist, yönetici asistanı, eğitim ve sergi uzmanı, galeri sanatçıları v.b. bulunmalıdır. Böylelikle galerilerin yönetimin de her geçen gün organizasyon ve kordinasyonla ilgili yeni iş ve tanımlar doğmakta. Bunları karşılamak üzere de farklı personellere ihtiyaç duyulmaktadır. Bir hayli gelişen ve gün geçtikçe farklılaşan sanat eserlerinin artışı; özellikle bunları değerlendirecek bilgili kişi eksikliğini doğurmaktadır. Bir de üstüne üstlük işin maddi boyutu gündeme gelince sanat galerilerinin yönetiminin bilinçli ve bilimsel olarak uygulanması bir zorunluluk halini almıştır.

Galeri yöneticiliği oldukça ciddi bir iştir. Oysa ülkemizde her geçen gün bilinçsizce sadece özenme ile o kadar çok galeri açılıyor ki ve bunlar elbette zamana yenik düşerek kapanıyorlar. Dünyaca ünlü bir galeri yöneticisi Leo Castelli ile ilgili sanat eleştirmeni Kaya Özsezgin'in yapmış olduğu araştırma da; Castelli, sanat galerisi hakkında şunları söylemiştir: *“sanat simsarı, komiser, koleksiyoncu, ajan ve sanat amatörü olarak farklı görevler gerçekleştirdi. Amerika’da Rene Droi ve Kandisky’nin dul eşi Nina Kandisky’nin elinde bulunan yapıtları satışa sürdü. Evinde toplantılar düzenledi, yavaş yavaş çevresinde bir sanat ağı oluşturdu. Ama kendi galerisini açmakta o kadar acele etmedi. Bunun için gerekli ortamın oluşmasını bekledi. 50 yaşına vardığında, artık ayakları üzerinde duracak bir aşamaya geldiğinde, sonradan büyük bir gürültü koparacak kendi adını taşıyan galerisini kurdu.”*³

“Uluslararası sanat ortamında galeriler uzmanlaşmış ve sınıflanmıştır. Klasik resim sergileyen, naif resim sergileyen, dünyanın her tarafından gelmiş ünlü olmayan ressamların, oldukça ucuz yapıtlarını sergileyen, yalnız izlenimci resim sergileyen, Op, Pop ve soyut sanat yapıtları sergileyen, en ünlü sanatçıları sergileyen, heykel sergileyen, seramik, batik, modern hali, el sanatları sergileyen galeriler var. Bu sınıflama kitleye sanat basamaklarını ve kavramlarını özetler, kavram ve beğeni kargaşasını önler. Uluslararası sanat ortamında galeriler sanatçıya tanıtım ve satış olanağı hazırlayan merkezlerdir, uygun pazarlar

³ Kaya Özsezgin, “ Bir Galerici: Leo Castelli, Rh+ Sanart, Kasım 2009, sayı:65, s.72.

araştırır, dünyadaki galerilerle ilişki kurar. Galerilerin ekonomik olanakları ne kadar genişse, tanıtım ve pazarlama olanakları da ona göre o kadar gelişmiştir.”⁴

Sanat galerileri, sanat eserlerinin yayınlarını yapar; onları sigortalar, reklamlarını yaparlar. Hiçbir zaman alıcı eserin fiyatı hakkın da bir şey söyleyemez, fiyatı kendi belirleyemez. Bunun sebebi de halen yaşamakta olan sanatçıların üretimlerinin devam etmesidir.

Fethiye Erbay, özel sanat galerilerinin kuruluş amaçlarını şu şekilde sınıflandırmıştır ve kendisinin yapmış olduğu çalışmalar sonucun da sanat galerilerinin sınıflandırılmasını gerçekleştirmiştir: *“Türkiye’de özel kişi galerileri; ticari amaçla kurulanlar, sanatseverlik nedeniyle kurulanlar, önce çerçavecilikle başlayıp daha sonra resim satma işine başlayanlar, yarı antikacılık, yarı sanat işi yapanlar şeklinde sınıflandırılabilir. Satış yapabilen her türlü resim bu galeriler tarafından pazarlanmaktadır. Yine iç pazarda on bin dolarlık bir satış gerçekleşmiş bir sanatçının yapıtını, koleksiyoncu, yeniden pazarlamak isteyince, bunu gerçekleştiremeyecektir; çünkü henüz bu anlamda bir sanat borsası oluşmamıştır. Ülkemiz de devlet sergileri ile sanata alıcı bulunurken, galerilerinde temelleri atılmıştır. Galeriler bağlı buldukları birimin yönetim otoritelerine göre Resmi Galeriler, Özel Galeriler ve Çeşitli Kurumların Galerileri olarak sınıflandırılabilir. Yönetim kuruluş ve organizasyon yapısı bakımından devlet kurumlarının denetiminde olan resmi galeriler. Yerel yönetim yanında Belediye kanalıyla kent idaresine bağlı galerilerde vardır. Bu galeriler örgütlenmesi ve yönetimi belediyeler tarafından düzenlenmektedir.”⁵*

“12 ve 13. yüzyıl ile birlikte kilise ve krallar sanat ürünlerinin en büyük alıcısı olur. Bugün Benelux ülkeleri olarak adlandırılan Belçika, Lüksemburg ve Hollanda ise sanat ticaretinin ilk doğduğu yer olarak adlandırılır. 17. yüzyıl ile birlikte yeni kurulan Protestan kilisesinin yeterli mali güce sahip olmaması ve kilisenin sadelikten yana olmasıyla, ticaretin hâkim olduğu bu ülkelerde sanat üreticileri olan sanatçılar yapıtlarını ticaretle uğraşan kişilere satmakla karşı karşıya

⁴ http://www.htcelik.com/yahsi_baraz_uluslararası.html (Baraz Y., “Uluslararası Ortamda Galerıcilik Nedir ve Nasıl Olmalıdır?”, Gergedan Kültür ve Sanat Dergisi,Türk Resim Sanatı Özel Sayısı, Eylül 1988.)

⁵ Fethiye Erbay, Sanatın Yönetimi, Sanatta Yeterlilik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 1996, s.91-92.

kalırlar. İlk resim sergileri de böylece doğar. Ardından yavaş yavaş tüm Avrupa'ya yayılan bu uygulama 19. yüzyılın ortalarından itibaren Fransa'da sanat ticareti yapan dükkânların doğmasıyla doruğa ulaşır. Zamanla bu dükkânlar süreli sergilerin yapıldığı mekânlara dönüşecektir. Fransa'da galerici olarak ismini tarihe yazdıran isimler arasında ise Paul Durand-Ruel, Ambroise Vollard ve Daniel Henry Kahnweiler sayılabilir. 1950'lerle beraber ise Amerika galericilikte önde gelen ülke konumuna gelir. Leo Castelli, İvan Karp ve Tony Shafrazi bu alanda ün yapan galericiler arasında literatüre girer.”⁶

2.2. Sanat Galerilerinin Avrupa’da Doğuşu ve Gelişimi

“Sanat Tarihi’nde galerilerin pek yeri yoktur, oysa sanatın tarihinde galerilerin rolü belirleyicidir. Bugün bildiğimiz formatıyla kişisel sergiler ve retrospektifler onların eseridir. Gerçi 1699-1880 yılları arasında, Fransız devletinin himayesi altında Salon sergileri düzenlenmiş ve büyük ilgi görmüştür. Ancak yıllarca Louvre Sarayı’nda yapılan ve başta Saray’ın ve Kraliyet Akademisi’nin denetiminde olan bu sergiler, sonradan resmî ve popüler beğenilerin rekabet alanına dönüşmüş ve duvarların tıka basa resim doldurulduğu harcıâlem bir sanat pazarı halini almıştır. Bugün izleyici çekmekteki hünelerleriyle övünen bienallerin ve fuarların kalabalığı, Salonlarınkinin yanında devede kulak kalır. İki milyonluk Paris’te, Salon’u bir milyon izleyici gezer. Ancak avamlaşan ve iktidarların kitleleri yönetme aracına dönüşen salonlar, 19. yüzyıl sonlarında yeni yeni uyanan modernist estetiğin karşısındaki en hasmane ortamı oluşturur. İşte bu zamanlarda açılan galeriler, bir yandan bütün bir geleneğe ve akademizme, diğer yandan hızla kitleleri saran görsel kültürün bayağılığına baş kaldıran modernist ve avangard önderlerin hücrelerini oluşturmuşlar, çağdaş kişisel sergiler çığırını açarak resim satmak yerine kariyer inşasına öncelik vererek, “zamanın ruhu”nu (zeitgeist) yakalayan bireysel yaratıcılığın tarihini yazmaya girişmişlerdir.”⁷

“Modern galeriler öncesinde resim, antikacılar, eskicilerde ve özellikle sanat malzemeleri de bulunduran kırtasiye dükkanlarında alınıp satılır. Sanat piyasasının en erken geliştiği Hollanda’da ise, badanacıların da bağlı olduğu Aziz

⁶ <http://lebriz.com/pages/lsd.aspx?lang=TR§ionID=5&articleID=671&bhcp=1>

⁷ Ali Artun, “Sunuş”, Sami Tarıca, Sanat Dünyasına Nasıl Girdim ve Yves Klein Üzerine Bir Söyleşi içinde, (Ankara: Galerinev, 2007) s.7-39.

*Luka Loncası ve hanlardır tablo ticaretinin merkezleri. Örneğin Vermeer (1632-1675) babasından böyle bir han devralır ve ressamlığının yanı sıra sanat tacirliği de yapar. Ruel'in başlardaki işyeri de, ailesinden kalan ve resimlerin fırçalarla ve boya ile mübadele edilebildiği bir kırtasiye dükkanıdır. Burası zamanla, bir dükkan olmaktan çıkar ve 'tablo' satmak yerine, 'eser' sergileyen çağdaş bir mekan olur. Sanatçıların eserleriyle birlikte, onların kendilerine özgü mizacının, dehasının, özgünlüğünün, yeniliğinin, aykırılığının da öne çıkarıldığı bir aura kazanır. Durand Ruel, Paris'in arkasından Londra (1870) ve New York galerilerini (1888) kurar; ayrıca sanatçıları düzenli olarak Brüksel'de de sergilemeye başlar. New York galerisini açmadan iki yıl önce, bu kentteki Amerikan Sanatçılar Birliği galerilerinde Pissarro, Manet, Monet, Signac, Degas, Seurat, Sisley ve Renoir'a ait üç yüz eserlik bir sergi düzenler. "Paris'ten Empresyonistler" adını verdiği serginin "akademik geleneklere karşı bir ayaklanma" olduğu yazılır. Bu ayaklanmanın Amerika'daki temsilcileri sayılan "The Ten" grubunun, 1898'deki ilk sergilerini düzenleyen de gene Durand Ruel'dir."*⁸

İşte bu bahsettiğimiz mekanlar, ilk sanat galerileridir ve tarih sahnesinde yerleri almışlardır. Başlangıçta profesyonellikte çok uzak olsalar da zamanla gelişme ve yenilikler ile modernleşip yaygınlaşacak sanat merkezleri olacaklardır. Türkiye'ye ise çok daha sonraki dönemde gelecektir sanat galerileri. Her şey birkaç asker ressamın eğitim almak için Avrupa'ya gitmesi ile başlayacaktır. Daha sonra Türkiye'ye döndüklerinde gördükleri gibi sergiler düzenleyeceklerdir. Ve böylelikle sanat galerileri Cumhuriyet Dönemi ile birlikte görülecektir.

2.3. Türkiye'de Sanat Galerilerinin Doğuşu

1873 yılında Sanayi-i Nefise Sergileri ile erken dönem de galericilik sisteminin erken örnekleri verilmiş olsa da tam anlamıyla bir sanat galerisi oluşumundan söz edilemezdi. Çeşitli sanatçıların girişimleri ile de İstanbul'da 1940 yılında ilk sanat galeri ise uzun soluklu değillerdir.

"1940'lı yıllarda İstanbul'da sanatçıların girişimleriyle gerçekleştirilen ilk özel sergiler başarısız oldular. 1950 yılının sonlarında İstanbul'da açılan Maya

⁸ Ali Artun, "Sunuş", Sami Tarıca, Sanat Dünyasına Nasıl Girdim ve Yves Klein Üzerine Bir Söyleşi içinde, (Ankara: Galerinev, 2007) s.7-39.

Galerisi henüz resim ticaretinin gelişmediği koşullarda, genç sanatçıları sanat çevresine tanıtmayı amaçlayan bir tür öncülük rolü üstlenmişti. 1960'lı yıllarda ise uzun süre açık kalabilmiş galeri yoktu.”⁹ Oysa Profesyonel galericilik 1890'lı yıllarda Paris'te başladı. İstanbul'da resim sergileri ise daha Sanayi-i Nefise kurulmadan önce Şeker Ahmet Paşa sergisi ile 1873 yılında başlamıştı.

Galericiliğin gelişmesi için bu önemli başlangıçtan sonra yüz yıl geçmesi gerekti. Resim satışları yüzyıl başında Beyoğlu'ndaki dükkanlar da yapılıyordu, Galatasaray Lisesi'nde sergiler düzenleniyordu. Atatürk döneminde sanatçıya verilen destek bir dönem devlet eliyle ressamların ve müzisyenlerin gelişmesini sağlamıştı. Türkiye'deki ilk galeri girişimi 1946'da İsmail Hakkı Oygur'a aittir. 1950-55 arasında Adalet Cimcoz'un Maya Sanat Galerisi, 1969-71 yıllarında Mefkure Şerbetçi'nin Galerisi, 1971-76 arasında Melda Kaptana, 1976'da Serpil Bozer'in Ankara'da açtığı Evrensel Sanat Galerisi ve yine 1976 yılında açılan Künmat, İrfan Ertem, Tıglat, Vakko, Ümit Yaşar Galerileri, 1977'de Ferit Edgü'nün kurduğu Bedri Rahmi Sanat Galerisi, 1980'de Lebriz Sanat Galerisi, 1984'de Ankara'da Tanbay ve Nev Galerisi, 1985'te Nahit Kabakçı'nın kurduğu Ramko Sanat Galerileriyle devam etmiştir.

1970-80'lerden günümüze kadar varlık gösterebilmiş diğer önemli galerilerimiz ise; 1973'te Aydın Cumalı Galerisi, aynı yıl Ankara'da Ertan Mestçi'nin hayata geçirdiği Artisan Sanat Galerisi, 1975'te Galeri Baraz, 1976'da Maçka Sanat, 1978'de Hobi Sanat Galerisi, 1985'te Mine Gülener'e ait Mine Sanat Galerisi ve 1986'da kurulan Tem Galerisi ile aynı yıl Dağhan Özil'in Ankara'da kurduğu Galeri Artist'tir.

“İş Bankası, Sabancı, Akbank, Türk Ekonomi Bankası, Yapı Kredi Bankası, Eczacıbaşı, İktisat Bankası gibi kurumsal resim koleksiyonlarının yanı sıra Kemal Erhan, Ali Koçman, Nejat Eczacıbaşı, Şakir Eczacıbaşı, Oya-Bülent Eczacıbaşı, Duygu Vural Akışık, Sevgi-Doğan Gönül, Suna-İnan Kıraç, Erdoğan Demirören, Ersin Börtecene, Yunus Büyükkuşoğlu, Kemal Bilginsoy, Ayda-Tanju Köseoğlu, Hüseyin Birol, Mehmet Şahin, Banu-Okyat Kırış, Şeci Edin, Cavit Armağan, Meral Vural Gökçaylı, Semra-Gürbüz Tümay, Vitali Hakko, Ceri Benardete, Mustafa

⁹ Murat Ural, “Türkiye’de Resim Koleksiyonerliği”, Sanat Dünyamız Dergisi, YKY, 2007, Sayı:103, s.57.

Taviloğlu, Aykut Hamzagil, Nurettin Koçak, iğdem Simavi, Ekrem Topçu, Gülin-Akın ngr, Feyyaz Berker, Erol Aksoy, Sakıp Sabancı, Güler Sabancı, Suzan Sabancı, Süreyya olak, Yasemin-Aydın Tanbay, Acar Tunçbilek, Radi Dikici, Salih Tatlıcı, Sevinç-Erdal İnon, Ayşen-Hsn Özyeğin, Suat Nazif Baydur, Halil Bezmen, Can Has, Suna-Erdoğan Tanaltay, Necati Akçağlılar, Sema-Barbaros ağa, Cengiz Aslan, Vural Akışık, Turgut Yılmaz, etin Nuhoglu, Arzuhan-Mehmet Ali Yalçındağ, Daryo Beskinazi, Nezih avuşoglu, Karin-İhsan Oral, Nil-Oktay Duran, Orhan Elkorek, Aziz Karadeniz, Sevda-Can Elgiz, Zeyno-Muhsin Bilge, Levent Tanıt, İzi Hekimoğlu, Banu Hakan armıklı bireysel koleksiyoncular olarak resim toplamaya başladılar.”¹⁰

Koleksiyonculuk ülkeye yurtdışından para girişinin hızlandığı ve serbest piyasa ekonomisine açılım yapılan 80’li yıllardan sonra hızlandı. Bu küçük evre, birbirini izlemeye ve etkileşim içinde olmaya başladıktan sonra da koleksiyonerler arası adeta bir rekabet başladı. Can Elgiz, koleksiyonunu sanatseverlere açmak için özel müze bile kurdu. Sabancı kendi evini müze haline getirdi. Suna ve İnan Kıracı Pera Müzesi’ni, Süleyman Saim Tekcan İmoga Grafik Sanatlar Müzesi’ni, Burhan Doğançay da kendi müzesini kurdu. Banu-Hakan armıklı da koleksiyon oluşturduktan sonra eserleri sunmak için bir galeri açtı.

Akbank sanatçılara destek için Aksanat adlı merkezi, Yapı Kredi Bankası kendi kültür merkezini kurdu. İş Bankası daha çok performans sanatlarına dönük İş Sanat’ı kurdu. Büyük iş plazalarının bir köşesi sergi mekanı olarak kullanıldı. Sanat yayınları yine bankaların desteğiyle zenginleşti. En büyük girişim, kültür ve sanata sponsorluğun ötesinde üstlendikleri sorumlulukla yaklaşan ve İstanbul Festivali’nin temelini atarak büyük katkı yapan Eczacıbaşı Ailesi’nden geldi. Ailenin kendi koleksiyonunu sergileyerek kurduğu İstanbul Modern, Türk sanat dünyasındaki büyük bir boşluğu doldurdu. Koleksiyoncular, işe önce klasik ve Empresyonist eserler toplayarak başladılar.

Eserlerin bir yatırım olarak getiri sağlamasını bekliyorlar sanat değerini yüksek olsa da Modern Sanat’ın temsilcisi yeni akımlara ve yeni sanatçılara yatırım yapmıyorlardı. Batı sanatının önemli eserlerine yatırım yapmaya gleri

¹⁰[http://galeribaraz.com/2010/4116/turkiye%E2%80%99de-sanat-galericiligi-ve-galeri-baraz%E2%80%99in-35-yili/\(08.09.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/4116/turkiye%E2%80%99de-sanat-galericiligi-ve-galeri-baraz%E2%80%99in-35-yili/(08.09.2011))

yetmiyordu. Bir süre sonra 90'lı yılların başlarında artık klasik ve empresyonist eserler tükenmişti.

Sanatın; bir piyasası olduğu düşünülürse, Türk galericiliğinin henüz uluslararası bir kimliğe sahip olamadığını, dünya çapında müze ve koleksiyonlara eser satamadığını görürüz. 21. Yüzyılda Türk resmini pazarlayacak olan yeni bir kuşak galericinin çıkması ve bunların uluslararası alana adım atmak için yabancı galerilerle ortaklık kurmaları en iyi çözüm olacaktır. Nasıl ki Sanayi-i Nefise ve Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu önce yabancı hocalarla eğitimine başladı ve müzeler yabancı küratörler ile sistemleşti, ileride iş hayatına atılacak genç Türk galericileri de uluslararası iş yapan galerilerle birlikte çalışarak, dünya pazarının nasıl işlediğini öğrenerek Türk resmini dış pazarlara açacaktır.

“I. Dünya Savaşı, 600 yıldan fazla egemen kalmış imparatorluğun yıkıldığı, savaş ve siyasi sorunların bitmek bilmediği bir Türkiye coğrafyası yaratırken, II. Dünya Savaşı ise oluşumunu henüz Türkiye Cumhuriyeti'ne büyük ekonomik yükler getirir ve uluslararası krizlerin arasında kalma gibi problemler doğurur. İkinci Dünya Savaşı süresince yaşanan ekonomik sıkıntılar neredeyse 30 yıla yakın bir zaman Türkiye Cumhuriyeti'ni yöneten CHP'nin de savaş sonrası artık iktidarda duramayacağını bir göstergesi olur. 1950 genel seçimleriyle beklenen gerçekleşir ve Demokrat Parti hükümeti kurma hakkını alarak yönetime geçer. Batı ile yakın ilişkiler, Amerika Birleşik Devletleri'yle alışverişler ve politik ortaklıklar bu dönemde kök salmaya başlar. 1948 yılında başlayan Marshall Yardımı'nın da bu gelişmede rolü büyüktür. 1950 yılında Kore Savaşı'nın patlak vermesi ve Türk askerinin Güney Kore'ye gönderilmesi yurt içinde tartışmalara neden olurken, 1952 yılında uluslararası alanda büyük bir birlik olan NATO'ya girilmesini sağlar. Kısa zamanda Türkiye siyasetinde önemli bir güç haline gelen Demokrat Parti, yurt içinde ve yurt dışında büyük başarılarla imza atar, ama ne var ki zaman içinde yıpranan hükümet, bazı usulsüz ve yanlı kararlar alınmasında da rol sahibi olur. Giderek gerilmeye başlayan siyasi ortam Demokrat Parti'nin başındaki Adnan Menderes'in gerginliği tırmandırıcı açıklamaları ve eylemleriyle daha da içinden çıkılmaz bir hal alır ve 27 Mayıs 1960'ta askerın yönetime el koymasıyla Türk siyasi hayatında bir dönem de son bulur. Bu gelişimin belki de en trajik yanı 16 ve 17 Eylül 1961 tarihlerinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanlığı'nı yapmış

Fatin Rüştü Zorlu, Türkiye Cumhuriyeti'nin Maliye Bakanlığı'nı yapmış Hasan Polatkan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanlığını yapmış Adnan Menderes'in asımlarıdır. Siyasi çalkantılar ve ekonomik sıkıntıların yoğun bir biçimde hissedildiği bu süreç aynı zamanda Türkiye'de başka bir toplumsal değişikliğin yaşandığı yıllardır. Ekonomik gelişmelere bağlı iç göç Türkiye'nin en büyük problemlerinden biri haline gelmiştir. 1955 yılında kentlerde yaşayanlar ülke halkının %22.5'ini oluştururken, köylerde yaşayanlar %77.5'ini oluşturur. 1965 yılına gelindiğinde ise köylerde yaşayanların sayısı hızlı bir düşüş kaydetmiştir. Ülkede yoğun bir iç göç başlamış ve %65'lere gerileyen köy nüfusu 1975'te %57'lere kadar düşmüştür. Kentlere doğru yaşanan bu akın aynı zamanda geri dönülmesi imkansız kentsel patlamalara ve plansız yapılaşmaya da neden olur. Bir yandan siyasi çalkantılar (Bunlar arasında Amerikan 6. Filo'suna karşı yapılan eylemler ve 68 Olayları dahil edilebilir), bir yandan giderek artan Kıbrıs Sorunu'na çözüm arama girişimleriyle yaşanan uluslararası hayal kırıklıkları ve bir yandan da 1974 yılında başlayan Kıbrıs Barış Harekatı ve sonucunda ortaya çıkan ekonomik ambargolar toplumsal açıdan oldukça sert koşulları da beraberinde getirir. Siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeler bu yönde ilerlerken sanat alanında da Türkiye bazı kalıpları kırmak zorunda kalır.”¹¹

Türkiye'de 1910 yılında kurulan Osmanlı Ressamlar Cemiyeti'nin kurulmasıyla başlayan sanat konusundaki kıpırdanmalar ne yazık ki Birinci Dünya Savaşı ve ardından da Kurtuluş Savaşı ile kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yaşadığı zor koşullardan dolayı uzun bir süre ağır aksak yoluna devam etmek zorunda kalır. Atatürk'ün cumhuriyetin kurulduğu 1923 yılında Galatasaray Sergileri'nden aldığı resimlerle başlayan sanata devlet desteği 1950 yılında Cumhuriyet Halk Partisi'nin hükümetten ayrılışına kadar devam eder. Demokrat Parti'nin hükümete gelmesiyle sanata ayrılan kaynaklar bir süre sonra durur. Bu tarihten sonra yapılacak tek şey sanatçıların ve sanatseverlerin kendi göbek bağlarını kendilerinin kesmeleridir. Bu doğrultuda atılan ilk adım 1950 yılında Adalet Cimcoz'un açtığı Maya Sanat Galerisi olur. Maya, verdiği ilanlar ve desteklerle profesyonel manada ilk sanat galerisi olmasının yanı sıra Türkiye'de galericilik anlamında 1970'li yıllara kadar devam eden bu tarz girişimler alıcı

¹¹[http://galeribaraz.com/2010/4116/turkiye%E2%80%99de-sanat-galericiligi-ve-galeri-baraz%E2%80%99in-35-yili/\(09.08.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/4116/turkiye%E2%80%99de-sanat-galericiligi-ve-galeri-baraz%E2%80%99in-35-yili/(09.08.2011))

kitlesinin yetersizliğinden dolayı kısa süreli olmuş ve galeriler bir süre sonra kapanmak zorunda kalmışlardır. Bu süre zarfında sanat galericiliği sanatı desteklemek isteyen kişilerce yapılan gelir elde etme amacı gütmeyen bir meslek olarak görülmektedir.

1968 yılında açılan Galeri 1 ve 1971 yılında açılan Kaptana Sanat Galerisi daha farklı bir tutum sergilese de kalıcı olma konusunda başarılı olamamışlardır. 1973 yılında Moda’da açılan Cumalı Sanat Galerisi ve aynı yıl Ankara’da açılan Artisan Sanat Galerisi’yle, 1975 yılında Kurtuluş’ta açılan Galeri Baraz Türk sanat tarihinde bir ilki başararak, uzun uğraşlar sonucunda Türk sanat piyasasının oluşturulmasında önemli bir rol üstlenirler.

Cumhuriyet’in ilk yıllarından itibaren, sanatçılar eserlerini sergileyebilmek için çeşitli mekan arayışlarına girmişlerdir. Bu mekan, bazen bir mobilyacı dükkanı, bazen bir şapkacı bazen de bir tiyatro salonu olabiliyordu. Sanatçılar, eserlerini sanatseverlere ulaştırabilmek için adeta her yolu deniyorlardı. Ayrıca, sanatçıların hayatlarını idame ettirebilmeleri için, eserlerini satabilmeleri gerekiyordu. O dönemde gerek ekonomik şartlar, gerekse ülkenin içinde bulunduğu siyasi ve sosyal koşullardan dolayı bir sanat piyasası oluşmamıştı. Plastik sanatlar alanında aslında talep yok değildi. Ancak, sanatçı ile sanatsever arasında köprü vazifesi kuracak sanatçıyı topluma tanıtacak bir sistem henüz kurulamamıştı. Sanatçılar da daha çok kişisel çabalarıyla ayakta durmaya çalışıyorlardı.

*“Türkiye’ de ilk galeriyi 1924’de o dönemin Sanayi-i Nefise Mektebi öğrencilerinden İhsan Bey açar. İhsan Bey galericiliğe o dönemde Galatasaray’ da açılan sergilerde satılmayan resimleri toplayarak Çemberlitaş’ da ki küçük galerisinde sergileyerek başladı. Bu sanatçıların arasında Nazmi Ziya, Halil Paşa, İbrahim Çallı gibi büyük isimler vardı. 1925 yılında İhsan Bey’in zatüreden ölmesi üzerine bu ilk galeri kapandı.”*¹²

“1932 yılından itibaren, halkevlerinin kurulmasıyla sanatçılar bir nebze de olsa, bir sergi salonuna kavuşurlar. Ama henüz özel galericilik anlamında bir oluşumundan söz etmek mümkün değildi. 1939 yılında açılan ilk özel galeri girişimine kadar birçok sanatçı, yazar ve aydın ülkemizdeki özel galerilerin

¹² Anıl Ertok, Sanat Galerileri ve Müzaydeler, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1997, s.19.

eksikliğini her fırsatta dile getiriyorlardı. Bunların başında da Sabahattin Eyüboğlu geliyordu. Eyüboğlu, her fırsatta ülkemizde bir galerinin eksiliğine değiniyordu. Hatta, Eyüboğlu'nun, yazıları ve sanatçılara verdiği destek ile, bu ilk özel galerinin fikir babası olduğu bile söylenebilir. Kendisi de ilk galeri denemesinde yer alan ressam Arif Kaptan, kuruluş aşamasıyla ilgili olarak, 1938 yılında İnsan Dergisinde, Resim Galerisi başlığıyla bir makale yayınlamıştır.1939 yılında ki ilk galeriden sonra, yine bir sanatçının özel bir galeri açma girişimi olur.”¹³

2.4. Türkiye’deki Sanat Galerilerinin Sınıflandırılması

Ülkemizdeki sanat galerilerine göz atacak olduğumuzda, özel sanat galerilerinin dışında çeşitli kurum ve kuruluşlara ait galeriler olduğunu görürüz. Bunlar, bankalara ait galeriler, sigorta şirketlerine ait galeriler, müzelere ait galeriler ve çeşitli şirket ve kuruluşlara ait galeriler olarak sıralanabilir. Genel olarak tüm bu galerilerin faaliyetlerine baktığımızda, galerinin beraber çalıştığı sanatçı için, eserlerini sigortalamak, yayın yapmak, katalog hazırlamak, afiş ve davetiye basmak, açılış kokteyli düzenlemek ve gazete ve dergilere reklam vermek gibi etkinliklerde bulduklarını görürüz. Tüm bu faaliyetler galerinin uzmanlığıyla doğru orantılı olarak, farklılıklar gösterir. Galeride ne kadar sanat eğitimi almış donanımlı insanların olduğu, yürüttüğü kültür politikası ve amacı önemlidir.

“Ülkemizde galericiliğin bugün geldiği nokta, umut vericidir. Bugün sayıları yüzleri bulan galeriler, geçmiş tecrübelerden dersler alarak eğitilmiş ve donanımlı kişilerle çalışarak daha sağlam temellerle yollarına devam etmektedirler. Elbette, bunlar arasında geçmiş yıllardan itibaren, herhangi bir amacı olmayan, sadece ticari kaygılar güdenler olmuştur ve daha da olmaya devam edecektir. Sayıları hızla artan özel galeriler, 1991 yılından itibaren İstanbul’da düzenlenen Sanat Fuarı ile sanatseverlere kendilerini daha iyi tanıtmaya ve ortak bir payda etrafında toplanmaya başlamışlardır. Bu fuar, galerilerin hem mesleki anlamda bir araya gelmelerini hem de bir rekabet ortamı oluşturarak, daha iyi ve daha güzele ulaşmaya çabalamalarını sağlamaktadır. Artan sayıyla beraber özel galeriler, yaşadıkları sorunları paylaşmak, sanatseverlere ulaşabilmek, kendilerini daha iyi

¹³[http://galeribaraz.com/2010/4116/turkiye%E2%80%99de-sanat-galericiligi-ve-galeri-baraz%E2%80%99in-35-yili/\(08.09.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/4116/turkiye%E2%80%99de-sanat-galericiligi-ve-galeri-baraz%E2%80%99in-35-yili/(08.09.2011))

ifade edebilmek için, 1998 yılından itibaren, “Sanat Galerici Derneği” çatısı altında toplanmışlardır.”¹⁴

Ülkemiz de kültür hayatının ve sanat dünyasının ilerleyebilmesi, sanatın hak ettiği değeri kazanabilmesi için, özel galerilere de büyük roller düşmektedir. Özel galeriler, sağlam temellerle yola çıkarak, sanat yönetimi eğitime sahip donanımlı kişilerle yola çıkmalıdırlar. Sanat piyasasının canlanması, hareketlenmesi, sanatçıların kimi kaygıları düşünmeden sadece üretebilmesi galeriler ve sanatçılar arasındaki doğru ilişkilerle mümkün olacaktır. Özel sektör de bazı şeyleri devletten beklemeden, kendi üzerine düşen görevleri yerine getirmelidir. Sanat bir ülkenin can damarlarından birisidir. Ülkemizin çağdaş seviyeye çıkabilmesi de, sanata ve eğitime verilen önemle gerçekleşebilecektir. Bu bağlamda, sanat eğitime okullarda küçük yaşlarda başlanarak çocuklara sanat sevgisi aşılanmalıdır. Sanatçıları desteklenmeli, sanat eserlerinin değer kazanabilmesi içinde, gerek devlet, gerekse özel sektör çaba sarf etmelidir.

Fethiye Erbay’ın Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası adlı eserinde sanat galerilerini 4 gruba ayırmıştır. Bunlar: sanal, resmi, özel ve kurum galerileridir. Ve yine bunlardan kurum galerilerini, 6 gruba ayırmıştır. Bu bağlamda biz de bu bölümde sanat galerilerinin sınıflandırılmasını açıklamaya çalışacağız.

2.4.1. Sanal Galeriler

Değişen ve gelişen çağa ayak uyulması açısından, her alanda olduğu gibi sanatta ve sanat kurumlarında teknolojinin kullanılması büyük yer kaplamaktadır. Galeri bağlamında internet ortamında sanal sergiler açılarak sanat eserleri satışa sunulmaktadır. Bu tip internet üzerinden satış yapan galerilere de sanal galeri denilmektedir.

“www.lebriz.com, www.sanalmuze.org/sanatici (Eczacıbaşı Sanal Galeri), www.nikart.com.tr v.b. gibi sanal galeri örnekleri ülkemizde de her geçen gün artmaktadır. Galrilerin sanat ürünlerinin pazarlaması ve tanıtımı açısından en etkili ve en ucuz tanıtım araçlarından biri internettir. Sanat galerisini dar tanıtım

¹⁴ Azime Savaş, Maya Sanat Galerisi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2008, s.10.

alanından çıkartıp, ülke ve tüm dünya pazarına taşıyacak olan reklam stratejisi ile; sanatın pazarlama alanının genişlemesinde sanal galeriler öncülük edecektir. Sanatçıların tanıtımını üstlenen birçok web sitesi, aynı zamanda sanat severlerle sanatçılar arasında bir köprü oluşturma vazifesini üstlenmiştir.”¹⁵

2.4.2. Resmi Galeriler

“Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda sanat ortamına sahip çıkılıp sergilerin düzenlenmesi devlet tarafından desteklenmiştir. Devlet galerileri toplumun sanat ihtiyacını karşılamak amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Günümüzde resmi galeriler sanat sektöründe teşhir ve tanıtım konusuyla sınırlı kalmaktadır. Devletin yönetim şekillerinin değişmesinden kaynaklanan farklılıklar sanata bakış açılarında da yaşanmaktadır. Bu durumda resmi galeriler sektörde özel galeriler gibi iddialı bir konuma gelememektedirler. Resmi galeriler, genellikle Kültür Bakanlığı bünyesinde toplanmıştır. Galeriler, geçmiş yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iken 1989 yılında Kültür Bakanlığı'na bağlanmıştır.”¹⁶

Yönetim, denetim ve organizasyon yapısı bakımından devlet kurumlarının denetiminde olan galerilere; resmi galeriler denilmektedir. Ülkemizde devlet resim heykel galerileri dışında yerel yönetime ait belediyelerinde galerileri bulunmaktadır. Bu tip galerilere de Üsküdar Belediyesi Altunizade Kültür Merkezi Sanat Galerisi, Taksim, Kadıköy ve Beyoğlu Sanat Galerileri örnek verilebilir.

“Yurt düzeyinde çeşitli illerde yukarıdaki amaçlar doğrultusunda kurulmuş İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerine bağlı 48 adet Güzel Sanatlar Galerisi bulunmaktadır. Bu galeriler Ankara dışında, buldukları illerin İl Kültür Müdürlüğüne bağlı olarak hizmetlerini sürdürmektedirler. Galerilerde sergi açabilmek için herhangi bir ücret ödenmez. Sanatçıların eserlerini satmaları serbesttir, satılan eserlerden komisyon da alınmaz. Sanatsal yönden yeterli her sanatçı, sergisini açabilmek için bulunduğu ilin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne başvuruda bulunabilir. Güzel Sanatlar Galerileri Yönetmeliği uyarınca her galeri için her yıl, üyeleri yenilenen, bağımsız Seçici Kurullar oluşturulmakta ve bu Seçici Kurullar yıl içinde belirli aralıklarla toplanarak sanatçıların sergi açma taleplerini

¹⁵ Fethiye Erbay, Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası (1984-2009), İstanbul, 2009, s.78.

¹⁶ Anıl Ertok, Sanat Galerileri ve Müzayedeler, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1997, s.26.

değerlendirip, sergilerin sanatsal yönden galeri salonlarında açılıp, açılmayacağına karar vermektedirler. Sanatsal yönden seçici kurulun olumlu görüşünü alan sanatçıya, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne, program dâhilinde salon tahsisi yapılır.”¹⁷ Türkiye’de yer alan 48 resmi sanat galerisini, Ek-1 de vermekteyiz.

2.4.3. Özel Galeriler

Özel kişiler, çeşitli iş yerleri ya da özel dernek ve vakıflar tarafından kurulan sanat galerileridir. Resmi galerilerin yeterli olmadığı sergileme ihtiyaçlarının karşılanamamasıyla ortaya çıkmışlardır. Özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde yaygın şekilde görülmektedirler. Sadece İstanbul da 300 adet özel galeri yer almaktadır. Bu tip galeriler devlet destekli olmadıkları için bütçe bakımından zorluklar yaşamaları gibi bazı nedenlerden ötürü oldukça sık kapanmakta ya da el değiştirmektedirler. Bu tip özel galerilerde organizasyon farklılıklarına göre; bankaların, sigorta şirketlerinin, otellerin, eğitim kurumlarının, çeşitli kuruluşların ve müzelerin sanat galerileri olmak üzere çeşitlenmektedir.

*“Özel sanat galeriler; 1900 yılında Paris’te George-Petit, Coupil, Durand de Ruel, Bernheim-Jeune gibi galeriler, özel galerilerin öncülüğünü yapmışlardır. Ülkemiz de ilk kişisel sanat galerisi 1947 yılında İsmail Hakkı Oygur tarafından açılmıştır. Bunu 1951 yılında Maya Sanat Galerisi takip etmiştir. 1969 yılında Galeri I, 1971 yılında Melda Kaptan Sanat Galerisi açılmıştır.”*¹⁸ Türkiye’de yer alan özel galerileri Ek-2 de vermekteyiz.

2.4.4. Kurum Galerileri

Kurum Galerileri olarak adlandırılan sanat galerileri; *“Bankalar, eğitim kurumları, sigorta acenteleri, otel, müze ve çeşitli hizmetler veren ticari şirketlerin sanat galerileri”*¹⁹ dir. Aşağıda alt başlıklar şeklinde çeşitli örnekler vererek Kurum Galerilerini, Fethiye Erbay’ın tanımladığı şekilde açıklamaya çalışacağız.

¹⁷ [http://www.guzelsanatlar.gov.tr/belge/1-25195/eski2yeni.html/\(16.08.2011\)](http://www.guzelsanatlar.gov.tr/belge/1-25195/eski2yeni.html/(16.08.2011))

¹⁸ Fethiye Erbay, Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası (1984-2009), İstanbul, 2009, s.78.

¹⁹ Fethiye Erbay, Sanatın Yönetimi, Sanatta Yeterlilik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 1996, s.79.

2.4.4.1. Bankaların Sanat Galerileri

Bankalarda sanat galerileri açarak sanata ciddi katkılar sağlamışlardır. Günümüz de birçok banka sanat galerisine sahiptir. Yapı Kredi Bankasının Galatasaray'daki galerisi, İş Bankasının Beyoğlu'ndaki galerisi ve Akbank'ın İstanbul ve Ankara'da bulunan galerileri en erken ve önemli Banka Galerileridir. Bankaların sahip oldukları bu galerileri çok önemlidirler çünkü sanatın yaygınlaşmasına katkı sağlamışlardır. Ayrıca Bankaların sanata desteği Sanat Galerisi açmakla sınırlı kalmamıştır. Çeşitli sanat dergileri çıkartarak sanat yayıncılığına da katkıda bulunmuşlardır. Aşağıda hazırlamış olduğumuz listede bankaların sanat galerilerini veriyoruz:

- Akbank Bahariye Sanat Galerisi,
- Akbank Beylerbeyi Sanat Galerisi,
- Akbank Bebek Sanat Galerisi,
- Toprak Bank Sanat Galerisi,
- Etibank Sanat Galerisi,
- Garanti Bankası Sanat Galerisi,
- İş Bankası Erenköy Sanat Galerisi,
- İş Bankası Parmakkapı Sanat Galerisi,
- T.C. Merkez Bankası Sanat Galerisi,
- Türk Ticaret Bankası Sanat Galerisi,
- Yapıkredi Beyoğlu Sanat Galerisi,
- Yapıkredi Kazım Taşkent Sanat Galerisi,
- Vakıfbank Sanat Galerisi Sanat Galerisi,
- Vakıfbank Kemal Sunal Sanat Galerisi
- Ziraat Bankası Tünel Sanat Galerisi.

2.4.4.2. Sigorta Şirketlerinin Sanat Galerileri

Sigorta Şirketleri de bir kültür hizmeti düşüncesiyle önceleri çeşitli ressamın tablolarını satın alarak şirket bünyesinde koleksiyonlar oluşturmaya başlamışlardır. Ellerindeki bu birikim nihayetinde ise çeşitli sigorta şirketleri, sanat galerisi kurmuştur. Ve böylelikle sanat hayatına önemli katkılar sağlamış olup sanatçılara

durgun olan piyasa da kazanç da sağlamışlardır. Ankara'daki Şark Sigorta Sanat Galerisi hem öncü oluşu hem de sanata katkıları sebebiyle önemli bir noktada yer alır. Aşağıdaki listede çeşitli sigorta şirketlerinin galerilerini veriyoruz:

- Şark Sigorta Sanat Galerisi,
- Şeker Sigorta Sanat Galerisi,
- Başak Sigorta Sanat Galerisi.

2.4.4.3. Otellerin Sanat Galerileri

Bankalar ve sigorta şirketlerinde olduğu gibi popüler birçok otelde sanat yaşamının içinde var olmak istemiş ve bu bağlam da kendi galerilerini oluşturmuşlardır. Özellikle İstanbul ve Ankara'da örnekleri görülür. Aşağıdaki listemizde bu örneklerin isimlerini vermekteyiz:

- Shareton Oteli Koleksiyon Sanat Galerisi,
- The Marmara Sanat Galerisi,
- Hilton Oteli Galeri Kocamemi Sanat Galerisi.

2.4.4.4. Eğitim Kurumlarının Sanat Galerileri

Üniversite, Akademi ve çeşitli Güzel Sanat Okullarının da sahip oldukları sanat eserlerini ve bunun yanı sıra kendi öğrencilerinin sanat objelerini sergiledikleri sanat galerileri mevcuttur. Aşağıda birkaç örnek vermekteyiz:

- Yıldız Sabancı Sanat Merkezi Sergi Salonu,
- Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Üzümcü Sanat Galerisi,
- MSÜ Güzel Sanatlar Fakültesi Osman Hamdi Bey Salonu.

2.4.4.5. Çeşitli Kuruluşların Sanat Galerileri

Çeşitli kuruluşların sanat galerileri olarak adlandırılan bu başlık da markalaşmış şirketlerin sanat galerileri yer almaktadır. Aşağıda örneklerini vermekteyiz:

- Toprak Seramik Sanat Galerisi,

- Sandoz Sanat Galerisi,
- Emar Sanat Galerisi,
- Vakko Sanat Galerisi,
- Nikart/Sanat Sanat Galerisi,
- Denta Form Sanat Galerisi,
- Anaolu Ajansı Sanat Galerisi,
- Kargu Tekstil Sanat Galerisi.

2.4.4.6. Müzelerin Sanat Galerileri

- Karikatür ve Mizah Müzesi Sanat Galerisi,
- Resim Heykel Müzesi Sanat Galerisi,
- Deniz Müzesi Galerisi.

2.5. İlk Sanat Galerileri

2.5.1. Daimi Resim Heykel Satış Galerisi

1930'lu yılların sanat ortamına baktığımız da şunları görürüz:“*Türkiye’de sanat piyasası 1970’lerin ortalarında şekillenmeye başlar. Ancak biraz gerilere gidecek olursak, Erken Cumhuriyet Dönemi’nde, Tek Partili dönemde Türkiye’deki ilk sanat galerisinin, 1939 da Taksim de açılan Daimi Resim Heykel Satış Galerisi olduğunu görürüz.*”²⁰ O dönemde halk sanat yapıtı alıcısı değildi. Sanat eseri alıcıları ise o dönemin Maarif Bakanları, üst düzey bürokratlardır. Çünkü devlet için yapılan sanatın alıcısı da yine devletin kendisidir.

2.5.2. İsmail Hakkı Oygur Sanat Galerisi

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra, kısmen değişen ve rahatlayan sosyal koşullarla sanatçılar, bireysel etkinliklere daha rahat girmeye başladılar. 1945 yılında, seramik sanatçısı İsmail Hakkı Oygur, daha çok sanatçı arkadaşlarının baskısıyla Beyoğlu Karlman Pasajı karşısındaki atölyesini aynı zamanda galeriye dönüştürür. Oygur, burada hem kendi eserlerini hem de Cemal

²⁰ Burcu Pelvanoğlu, “ Koleksiyonculuk Üzerine Birkaç Söz/Birkaç Anektot”, Sanat Dünyamız Dergisi, YKY, 2007, Sayı:103, s.119.

Tollu, Zeki Faik İzer ve Zeki Kocamemi gibi arkadaşlarının eserlerini sergiler ve satışa sunar. Ancak, galeride önemli sergiler düzenlenmesine rağmen, maalesef yeterli satış olmaz. Bu nedenle de İsmail Hakkı Oygur Galerisi, bir yıl sonra yani 1946 yılında kapanmak zorunda kalır.

“Türkiye’deki galericilik faaliyetlerinin bilinen en erken örneklerinden birini vermesi bu amatör ruhla açıklanabilir. Kısa sürede çok sayıda sergiye ev sahipliği yapan ve sanat ortamına canlılık getiren bir mekan olmasının yanı sıra, satış gerçeğini zorlayamamış olması nedeniyle uzun ömürlü olamamıştır. Oygur’ın galerisi ikinci senesini dolduramadan kapanır. Bununla birlikte Türkiye’de sanat yapıtı piyasasının oluşum sürecine, en azından daha sonraki yıllarda açılmaya başlanacak sanat galerilerine bir ön-örnek teşkil etmesi açısından katkıda bulunmuş olduğunu söyleyebiliriz. Sanatçıların 1939 yılında açtıkları galeriden farklı olarak İsmail Hakkı Oygur Galerisi sanatçılara sergiler düzenleyen bir özelliktedir.”²¹

İsmail Hakkı Oygur atölyesinin kapanmasından sonra, ülkenin yeni bir sanat galerisine kavuşabilmesi için 1950 yılına kadar beklemek gerekmiştir. Geçen bu süre zarfında da, sanatçılar, sanatseverler, aydınlar her daim bir galeriye olan ihtiyacı dile getirmişlerdir. Çünkü bir ülke sanatının ilerlemesi ve hareketlenmesi, canlanması için, sanatsal faaliyetlerin her zaman devam etmesi gerekmektedir. Sanatçılar üretebilmeli ve ürettikleri bu eserleri de satarak ayakta kalabilmelidirler. Tabii, arzu edilen sanatçıların ekonomik kaygılardan uzak, sadece sanatlarıyla uğraşabilmeleridir. Maalesef, bu, çoğu zaman mümkün olmamıştır. Aslında, bir sanat galerisinin görevlerinden biri de sanatçı adına satış işleriyle uğraşarak, onun sadece sanatıyla uğraşabilmesini sağlamaktır. Bu örnek bile, bir sanat galerisinin ne kadar önemli işlevleri olduğuna işaret eder.

1950 yılının son günlerine gelindiğinde, yine Beyoğlu'nda bir sanat galerisi açılır. Daha önceki, girişimler gibi bu galerinin de burada açılmasının sebebi, Beyoğlu'nun geçmişi çok uzun yıllara dayanan bir kültür ve sanat merkezi olmasıdır. Bu yeni Galerinin adı, Maya Sanat Galerisi'dir.

²¹Mehmet ÜSTÜNİPEK, “Türkiye’de Özel Sanat Galerilerinin Sanatın Ekonomik Boyutuna Katkıları”, Uluslararası Katılımlı Sanat Ekonomisi Sempozyumu, 01- 02 Aralık 2006, T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

2.5.3. Maya Sanat Galerisi

“Öncü bir galeri faaliyeti olarak, 1950 yılının son günlerinde Beyoğlu Kallavi sokak 20/1 adresinde Maya Sanat Galerisi açılmıştır. Kurucusu sanat ortamıyla yakın bağları olan bir kişi, çevirmen ve dublaj sanatçısı Adalet Cimcoz'dur. Bu galeri, ticari amaçlardan çok sanatçıları ve özellikle de öncü genç sanatçıları desteklemek gibi idealist bir amacı taşımasıyla dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra üstlenmiş olduğu misyonu sürdürebilmek için en azından masraflarını çıkartma gerekliliğinin farkındadır. Galeri, satışlardan%25 komisyon alma esasıyla çalışmaktadır. 1951-55 yılları arasında hizmet veren galerinin, bu süreç içerisinde düzenli olarak açtığı sergilerinin dışında Sait Faik, Ahmet Hamdi, Fikret Adil, Arif ve Abidin Dino, Eren ve Bedri Rahmi Eyüboğlu, Sabahattin Eyüboğlu, Füreyya ve Aliye Berger gibi pek çok yazar ve sanatçının bir araya geldiği bir mekan olarak belli bir sanat ortamına ev sahipliği ve kaynaklık yaptığı görülmektedir.”²²

Kurulduğu ilk günden itibaren, Adalet Cimcoz'un renkli, hareketli ve cesur kişiliğiyle bir sanat merkezi haline gelir. Maya'nın uzun zamandır arzu edilen bir dileği gerçekleştirilmesiyle, Sanatseverlerin buluşma noktası haline gelmesi kaçınılmaz olur. Çoğu, Cimcoz'un yakın arkadaşı olan yazarlar, şairler, ressam, gazeteciler Maya'daki her sergiye teşrif ederler. Açılışlar, davetlerle galeri basında da kendisine yer bulmakta gecikmez. Adalet Cimcoz, galeriyi açma nedenini soranlara, en büyük emelinin, sanatçıyla sanatseverler arasında bir köprü vazifesi görmek olduğunu söyler. Ayrıca, Cimcoz'un genç sanatçılara olan güveni ve inancı, ilk günden itibaren galerinin kapılarını, gençlere açmasını sağlar. Akademi öğrencileri okuldan çıkışta soluğu Maya'da alırlar. Galeride, sadece plastik sanatlara değil, edebiyat, mimari, karikatür, fotoğraf vb. diğer sanat dallarına da yer verilir.

Maya Sanat Galerisi, açık olduğu sürece onlarca karma ve kişisel sergiye ev sahipliği yapar. Birçok genç sanatçı, ilk sergilerini burada açarak sanat dünyasına merhaba der. Adalet Cimcoz, büyük bir özveriyle galeriyi ayakta tutmak için elinden geleni yapar. Bazen, taksitle satış yöntemine bile başvurur. Ancak, tüm çabalarına rağmen, yaşanan ekonomik sıkıntılar sebebiyle kapanma kararı almak

²² Mehmet Üstünipek, Cumhuriyet'ten Günümüze Türkiye' de Sanat Yapıtı Piyasası, Doktora Tezi, İstanbul, 1998, s.124.

zorunda kalır. Bu karar üzerine, sanatçılar bir kurtarıcı sergi yapmaya karar verirler. Çünkü Maya, uzun yıllar boyunca tüm sanatçılar ve sanatseverlerce beklenen bir isteği gerçekleştirmişti.

Dört yıl boyunca açık kalarak, ilk uzun soluklu sanat galerisi olma başarısını da göstermişti. Bu galerinin daha uzun yıllar açık kalması herkesin en büyük temennisiydi. 1954 yılında bu arzuyla kurtarıcı sergi yapılır. Sanatçılar, birer eserle sergiye katılırlar. Bu sergiye rağmen, galeri, yaşanan ekonomik sıkıntıları atlatamaz ve bir yıl sonra, temelli kapanmak zorunda kalır.

1952 yılında, Maya açık olduğu sırada ressam Fethi Karakaş, aynı zamanda atölyesi olan mekanı, "Küçük Galeri" adıyla açar. İhlamur Dere Caddesi üzerinde açılan galeri, birkaç karma sergi düzenlendikten sonra, kısa sürede kapanmak zorunda kalır. Maya Sanat Galerisi kapandıktan bir yıl sonra, Kasım 1956'da "Ertem Galerisi", Beyoğlu'nda bir karma sergiyle kapılarını açsa da, uzun süreli olmayı başaramaz. Sanat galerilerinin kapılarını açtığı bir diğer şehirde Ankara'dır. İstanbul'da denenen galericilik çabaları sırasında, başkent Ankara'da da Helikon Sanat Galerisi ve Milar Galerisi gibi, galeriler, 50'li yıllarda kapılarını açarlar.³ Galeriler, sanatçıyı topluma tanıtabilmek, sanat eseri satın alma alışkanlığı kazandırabilmek için, büyük uğraş verirler. Çünkü, bu bağlamda hem sanat ilerleyecek, hem de bir sanat ortamı oluşacağı için sanatçı, geleceği düşünmeden sadece sanat kaygısı taşıyabilecektir. Bir yandan temel sorun, galerilerin aynı zamanda birer ticari mekan olmalarıdır. Ancak, özellikle ilk dönem açılan galerilerin büyük bir amatör ruh ve sanat sevgisiyle yürütülmeye çalışılmaları ve galeri sahiplerinin ticari zihniyetten uzak olmalarıdır. Böyle olunca da, maalesef, satışlar olmamış ve galeriler kısa sürede kapanmak zorunda kalmıştır.

Aynı dönemde Ankara'da 1951 yılında benzer amaçla Helikon Derneği sergiler düzenlemiş ve Maya'dan daha başarılı bir grafik sergilemiştir. Aynı dönemde aynı amaçla açılan galerilerden Helikon'un başarılı olması Ankara'nın sosyo-kültürel yapısındaki farklılıkla açıklanabilir. Ankara'nın başkent olması ve Cumhuriyet'in ilanından itibaren devletin sürekli sergilerden eser alması başta bürokratlar olmak üzere Ankaralılarda bir sergi gezme ve resim alma bilincinin geliştiğinin bir göstergesidir.

“İstanbul'da düzenlenen sergilerde ve sergi mekanlarının sayısında büyük bir artış olmuştur. Özellikle yabancı konsolosluklar ve çeşitli dernekler, mekanlarının bir kısmını sergilere ayırarak sanatçılara destek vermiştir. Sanatçılar ise düzenledikleri sergilerde bir piyasa oluşabilmesi için fiyatları düşük tuttukları gibi, sanatseverlerin ilgisini çekebilmek için eserlerini taksitle bile satmışlardır. Dönemin gazete ve dergileri bu sergilere yoğun bir ilgi olduğunun ancak satışların gerçekleşmediğini belirtmiştir. Yapı ve Kredi Bankası'nın, kuruluşunun onuncu yılı nedeniyle düzenlediği "İş ve İstihsal" konulu resim yarışması, Türk sanat tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Yarışmada Aliye Berger, birinciliği alırken gerek kadın bir sanatçı olması gerekse akademi dışı bir tarzı seçmiş olması büyük tartışmalara neden olmuştur. Berger'in soyut eserinin dereceye girmesi dönemin sanatsal duruşunu göstermek adına önemli bir örnektir. jürinin değerlendirmesinde özgünlüğün ön planda olmasının altını çizer: "Gerek Ankara'da gerek İstanbul'da sergi mekanı sayısında belirgin bir artış görülse de bunların gerek nitelik gerekse nicelik olarak yetersiz kaldığı görülür. İstanbul'da Taksim Sanat Galerisi, Ankara'da Güzel Sanatlar Galerisi ve her iki ildeki Alman Kültür Merkezleri başlıca öneme sahip sergi mekanları olarak saptanmaktadır.”²³

Demokrat Parti hükümeti döneminde, önceki döneme göre devletin sanatçılara verdiği destek azalmıştır. Ancak 1951–53 yılları arasında yeni TBMM binasının açılışı, Anıtkabir ve Eti Bank Genel Müdürlük Binası için, devlet sanatçılara eserler sipariş etmiş ve çeşitli yarışmalar düzenleyerek sanat üretimini teşvik etmiştir. Bu projeler kapasamında en dikkat çeken TBMM'nin yeni binasında, her vilayeti temsil etmek üzere yapılan Vilayet Resimleri Sergisi'dir. Dedeal; bu serginin juri üyelerini ve kapsamını aktarır: "Başlarında Bedri Rahmi'nin olduğu ve Çallı'nın da katıldığı yedi kişiden oluşan bir seçici kurul tarafından her vilayete istekliler arasından seçilecek bir ya da daha çok sanatçı gönderilecek, her sanatçı masrafları için verilecek 1000 Lira'nın karşılığında iki tabloyu Meclis Başkanlığı'na vereceklerdi. Juri tarafından beğenilen yaptılar 500'er Lira'dan satın alınacaklardı.... Sanatçıların gidecekleri yerler; Cemal Bingöl ve Elif Naci Kocaali;

²³ H., Dedeal, 1945-1960 Yılları Arasında Türkiye'de Sanat Ortamı ve Yayın Hayatına Yansıması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2005, s. 58.

Nurullah Berk, Bitlis; İbrahim Çallı, Feyhaman Duran, Hikmet Onat İstanbul; Turgut Atalay, Uşak olarak belirlenmişti."

“Gezilere katılan ressamların eserlerinden, 208 yapıt seçici kurulun elemesiyle, 5 Mayıs 1956'da Ankara Sergi Evi'nde sergilenmiştir. Sergiyi gezen Demokrat Parti milletvekilleri tabloları gördükleri memleket manzaraları karşısında hayal kırıklığına uğramıştır. Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri bir tabloda karnı şiş sıtmalı bir çocuğun resmedildiğini görünce "Bu çocuk sıtmalı, Türkiye'de artık sıtma yoktur. Bu tabloya da gerek yoktur" diyerek kızgınlığını dile getirmiştir. Meclis Başkanı Koraltan ise, Orhan Peker'in Kayseri'de resmettiği bir eşiği görünce "Meclise eşek giremez" diyerek öfkelenmiştir. DP'lilerin sergideki hoşnutsuzlukları; açılış için düzenlenecek olan resim sergisinin yerine seramik sergisinin açılmasına neden olmuştur.”²⁴

1960–70 yılları arasında bankaların koleksiyonlarını genişlettiği bir dönem olarak göze çarpar. Henüz özel koleksiyonların çok fazla olmadığı bu dönemde devletin sanatı destekleyici rolünün azalmasıyla beraber bankalar piyasada önemli bir talep payına sahip olmuştur. Özellikle Yapı ve Kredi Bankası'nın sanat ve kültür danışmanlığını yapan Vedat Nedim Tör'ün katkıları dikkat çekicidir.

“1950'li yıllar sanat galericiliği açısından, temellerin atıldığı dönem olmuştur. Özel galerilerin yanı sıra, resmi kurumlarda bu yıllarda harekete geçerek galeri açmaya başlamışlardır. Örneğin, 1954 yılında Beyoğlu'nda Şehir Galerisi açılır. 1960'lı yıllara gelindiğinde yine Taksim Sanat Galerisi'nin açıldığını görürüz. Bu yıllarda ayrıca pek çok şehirde, Devlet Güzel Sanat Galerileri açılır. Ancak, buralar daha çok, sanatçılardan kira parası alan ve satış sorumluluğu üstlenmeyen birer sergi salonu niteliğindedir.”²⁵

2.5.4. Beyoğlu Şehir Galerisi

Şehir Galerisi, Zerrin Bölükbaşı yöneticiliğinde 1954 yılında devletin desteğiyle açılır. 1962 yılında ise Ruzin Gerçin yöneticiliğe devam eder. “Düzenli

²⁴ H, Dedeal, 1945-1960 Yılları Arasında Türkiye'de Sanat Ortamı ve Yayın Hayatına Yansıması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2005, S.58.

²⁵ Azime Savaş, Maya Sanat Galerisi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2008, s.7.

bir sergi programına sahip olmayan Beyoğlu Şehir Galerisi dışında o dönemde açılmış galerilerin kısa süre faaliyet göstermesi, dönemin siyasal ve ekonomik yapısıyla da ilişkilidir.”²⁶

2.5.5. Melda Kaptana Sanat Galerisi

1962 yılında, yine Beyoğlu'nda yeni bir galeri karşımıza çıkar. Gen- Ar Kulübü ve Galerisi, karma sergilerle sanatseverlere merhaba der. 1960'lı yılların sonlarına kadar Modern Galerisi ve Galerisi 1 gibi birkaç galeri daha açılır. 1970'li yıllara gelindiğinde özellikle İstanbul 'da düzenli olarak galerilerin açıldığını görürüz. Sanat galerileri daha kalıcı olabilmek için daha çok çaba sarf ederler. İlk açılan galerilerden sonra, geçen süre zarfında kazanılan tecrübelerin de bunda etkisi büyüktür. 1972 yılında açılan Melda Kaptana Sanat Galerisi de yine bir ilki gerçekleştirir. İlk defa, Beyoğlu dışında bir semtte, Nişantaşı'nda galeri açılır. Bu da, özellikle 80'li yıllardan sonra galerilerin birer ikişer Nişantaşı, Teşvikiye gibi semtlerde açılmasında öncü olur. Heykeltıraş İlhan Koman'ın eşi olan Kaptana, sanat dünyasını yakından tanıyan birisidir. Ayrıca, 1972 yılında Maya Sanat Galerisi'nin sahibi Adalet Cimcoz'u anma toplantısı sonucu yayımlanan kitapçığın da editörlüğünü üstlenmiştir. Değişen, toplumsal, siyasal, kültürel, ekonomik ve sosyal şartlar da, özel galerilerin serüvenini etkiler. Değişen koşullarla oluşan arz talep ihtiyacı, yavaş yavaş oluşan sanat piyasası, galerilerinde daha uzun ve kalıcı olmalarında etkili olur.

2.5.6. Taksim Sanat Galerisi

1960'ların ikinci yarısına bakıldığında; *“1967’de kurulan Taksim Sanat Galerisi, devlet destekli bir galeri olmakla birlikte, dönemin genç kuşak sanatçılarına imkanlar tanıma çabaları gösteren bir galeridir.”²⁷*

²⁶ Burcu Pelvanoğlu, “ Koleksiyonculuk Üzerine Birkaç Söz/Birkaç Anektot”, Sanat Dünyamız Dergisi, YKY, 2007, Sayı:103, s.119.

²⁷ Burcu Pelvanoğlu, “ Koleksiyonculuk Üzerine Birkaç Söz/Birkaç Anektot”, Sanat Dünyamız Dergisi, YKY, 2007, Sayı:103, s.120.

2.5.7. Galeri 1

Galeri 1, 1968 yılın da Mefkure Şerbet tarafından Beyoğlu Bekar sokakta kurulmuştur. Galeri 1972 yılında da kapanmıştır. “*Abidin Dino, Kuzgun Acar, Ömer Uluç, Adnan Çoker, Orhan Peker, Turan Erol, Leyla Gamsız, Selim Turan gibi öncü sanatçıların yapıtlarını burada sergilediklerini görürüz.*”²⁸

2.5.8. Modern Galeri

1972 yılında Şişli’de açılmıştır. “*Modern Galeri adıyla açılan fakat Aytullah Sümer, Nazlı Ecevit, Şeref Akdik, İbrahim Safi gibi isimlerle çalışan ve tam anlamıyla Demirel hükümetinin hizmetinde, köycü söylemi yeniden gündeme getiren ya da bu yılların sanat ortamının en çok gerisinde kalan manzaraların, natürmortların, eş dost portrelerinin sergilenip belirli bir çevreye kolayca da satabildiği galeri, sanıyorum bu dönemin profilini çizmek için yeterlidir.*”²⁹

2.5.9. Er Sanat Galerisi

Beyoğlu’nda 1972 yılında açılmış bir başka sanat galerisi de Er Sanat Galerisi’dir. Böylelikle 70’li yılların başların da sanat ortamı daha bir hareketlilik kazanır.

2.6. 1973’den Sonra Açılan Sanat Galerileri

1976 yılında Varlık Yalman ve Rabia Çapa'nın açtıkları Maçka Sanat Galerisi de son zamanlarda sık bir şekilde olmasa da hala varlığını sürdüren köklü galerilerimiz arasında. Ümit Yaşar Sanat Galerisi ise Türk edebiyatının önemli isimlerinden Ümit Yaşar Oğuzcan'ın kurduğu ve bir süre yönettiği dikkati çeken sanat galerilerindedir. Yine 1976 yılında Selman Pınar tarafından kurulan Tıglat Sanat Galerisi ise gerçekleştirdiği Avni Lifij sergisi ile büyük ilgi toplar, ayrıca Tıglat Yayınları'ndan çıkan Türk resmi ile ilgili yayınlar bu konudaki nadir olan

²⁸ Mehmet Üstünipek, Cumhuriyet'ten Günümüze Türkiye' de Sanat Yapıtı Piyasası, Doktora Tezi, İstanbul, 1998, s.146.

²⁹Burcu Pelvanoğlu, “ Koleksiyonculuk Üzerine Birkaç Söz/Birkaç Anektot”, Sanat Dünyamız Dergisi, 2007, Sayı:103, s.120.

yayınlar arasında dönem içerisinde oldukça önemlidir. 1977 yılında Ferit Edgü'nün kurduğu Bedri Rahmi Sanat Galerisi, İnci Bengiserp'in Hobi Sanat Galerisi ve Galata Sanat Galerisi dönemin önemli sanat galerileri arasındadır.

1977-1985 arasında belli bir kesim, elindeki parayı değerlendirmek için resme yatırırsa, bu paranın hiçbir alanda görülmeven ölçüde büyük bir kar sağladığını görecekti. Çünkü bu süreç içinde, Türkiye'de, hiçbir malın değeri, resimde olduğu gibi olağanüstü bir yükselme göstermemiştir. Örneğin 1980'li yılların başında bir İbrahim Çallı, bir Hikmet Onat, Feyhaman Duran 100-150 bin liranın üstüne çıkmıyordu. Oysa bugün Türk empresyonistlerinin en küçük resmi 150 milyonun üzerindedir.

Dönemler arasındaki farklılıklar, resim alıcılarının niteliklerinde de görülür. Örneğin 1970-75'lere kadar Türkiye'de resimle ilgilenenler, gerçek sanatseverlerdir. Sanatçıları seven, onlara kişisel saygı duyan, dostluklarından hoşlanan, resim koleksiyonlarına sevgi ile bağlanan, tabloları en değerli şeyleri olarak başucuna asan insanlardır. Daha sonra, 1985'e kadar ortaya çıkan alıcılar, öncekiler kadar tutkun olmasalar da, resmi yine duvarlarına asmak için alıyorlardı. 1985'ten itibaren bu yapıda önemli değişiklik oldu. Artık, bazı işletmelerin, bankaların salt yatırım amacıyla, altın alır gibi, resim satın almalarına tanık olmaya başladık. Böylece fiyatlarda asıl sıçrama 1990 yılında gerçekleşti.

Burada Türkiye'deki bir eksikliğe önemle parmak basmak gerekiyor. Batı ülkelerinde çok sayıda resim alan koleksiyoncular, bunları belli aralıklarla halka açıyor, sergiler düzenliyor şehir, şehir dolaştırıyor, kataloglar, kitaplar bastırıyorlar. Bizim koleksiyoncu iş adamlarımızda aynı şeyi maalesef pek göremiyoruz. Oysa koleksiyoncuların ellerindeki eserleri yeni kuşaklara göstermek gibi bir sorumluluk duymaları gerekir. Çünkü bu tür etkinlikler, yeni koleksiyoncuların oluşmasına katkıda bulunacak, onları teşvik edecektir. Hatta kitaplar basarak, televizyona reklam vererek, sanatçıları konuşturarak, onurlandırarak daha da ileri gitmelidirler. Bir anlamda yeni kuşakların eğitilmesine katkıda bulunacak olan bu etkinlikler, ayrıca onların resimlerinin değerini de artıracaktır.

2.6.1. Cumalı Sanat Galerisi

Aydın Cumalı, 1973 yılında Moda Caddesi 264 adresindeki kitabevinin kısıtlı bir alanında Cumalı Sanat Galerisini kurulmuştur. “*Ancak 1970’lerin ortalarına dek galerilerdeki genel eğilim, yaşlı kuşak sanatçıların yapıtlarının sergilenip yeni zengin iş adamlarına pazarlaması eğilimidir. Aydın Cumalı, galerinin ilk yıllarında, 0 değerle başladığını, bir Nazmi Ziya resmi ile bir Adnan Çoker resminin ekonomik değerlerinin hangi kriterler doğrultusunda saptayacaklarını dahi bilmediklerini dile getirmektedir.*”³⁰

2.6.2. Artisan Sanat Galerisi

Cumalı Sanat Galerisi ile aynı yılda kurulan galeri; 1973’te Ankara’da Cinnah Caddesi 21/A da, Ertan Mesçit tarafından açılmıştır. Ertan Bey, arkadaşı Orhan Peker’in teşvikiyle bu galeriyi açmıştır. İlk kurulduğun da bir sanat galerisinin yanı sıra giyim kuşam ve hediyelik eşyalar satılan bir dükkandır.

2.6.3. Galeri Baraz

“Galeri Baraz 1975 yılının Kasım ayında gazetelere “İstanbul’un En Büyük Özel Sanat Galerisi Açıldı” başlığı ile yansiyarak çalışma hayatına başlar. Yahşi Baraz’ın 1974 yılında gittiği Amerika Birleşik Devletleri’nde çalıştığı Unicorn Sanat Galerisi, Galeri Baraz’ın başarısında oldukça önemli bir rol oynar. Kendisini Unicorn Sanat Galerisi’nin temizliğinden, resimlerin asılmasına, satılan resimlerin alıcılara teslim edilmesinden tahsilatların yapılmasına kadar birçok farklı işin içinde bulan Baraz, Akademi’ de seramik eğitimi almış olmasına rağmen Türkiye’de görmediği bir mesleğin içine girmiştir. Amerika’da kaldığı sekiz aylık süre zarfında galericilik yapma fikri Yahşi Baraz’ın kafasında git gide daha da şekillenir ve Türkiye’ye döner dönmez bir sanat galerisi açmak için çalışmalara başlar.”³¹ :

New York’a gittiğimde bir kültür şoku yaşadım. Oradaki müzeler, galeriler, kitapçılar, insanların inanılmaz merakı tabi ki beni çok etkiledi. Türkiye de ben bunu özlüyordum. 1974 yılında Türkiye’ de böyle bir şey tabi ki yoktu. Ne müze

³⁰ Burcu Pelvanoğlu, “ Koleksiyonculuk Üzerine Birkaç Söz/Birkaç Anektot”, Sanat Dünyamız Dergisi, 2007, Sayı:103, s.121.

³¹ [http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz/\(02.06.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz/(02.06.2011))

vardı ne koleksiyon bilinci vardı ne de sanat yazarları vardı. Ressamlar da hazır değildi. Yaşlı ressamalarda üretimlerini artık durdurmuşlardı. Tam idealize ettiğim bir şeyi gördüm. Ben oraya seramik sanatçısı olarak gitmiştim. Bu sırada atölye kapandı. Ben de bir sanat galerisinde iş buldum. Orada çalışmaya başladım. Sanat galerisinde çalışmak çok hoşuma gitti. 1975'te döndüğümde bende bunu organize ettim ve galeriyi açtım. Etkilenme olayı tamamen o insanların, sanat ile olan bağlarından kaynaklanıyor.”³²

Yahşi Baraz New York'dan döndüğünde bir sanat galerisi açmasının sebebini anlattı:” “Yahşi Baraz, Kurtuluş no 141'deki apartmanın birinci katında açtığı Galeri Baraz'da önceleri Amerika'da gördüğü uygulamalar da olduğu gibi o günün avangardı olan Türk sanatıyla ilgilenir. İlk açtığı sergi ise Can Göknil ile kendi seramiklerinden oluşan bir sergidir. Daha sonra Mehmet Güteryüz, Neşet Günal, Gülşen Çalıkcan ve Melike Abasıyanık Kurtiç gibi sanatçılarla sergiler açsa da Türkiye gündeminde yeni sanat yoktur; çünkü, henüz Türk burjuvazisi tarafından klasik ve empresyonist Türk resmi dahi keşfedilmemiştir. Bundan dolayı Yahşi Baraz üzerinde klasik ve empresyonist Türk ressamların isimlerinin yazılı olduğu ve bu ressamların yapıtlarının satın alınacağına dair bir ilan bastırır ve İstanbul'un önemli semtlerinde apartman kapılarının altlarından içeri attırır.

Yahşi Baraz bu dönemde klasik ve empresyonist Türk ressamların yapıtlarını bulmak için Ankara'ya sık sık ziyaretlerde bulunur ve İstanbul'un antikacılarının yoğunlukta olduğu Topkapı, Kuledibi ve Sahaflar Çarşısı'na giderek bu mekanlarda sürekli araştırmalar yapar. Baraz'ın eline geçen tablolardan da küçük bir kar elde edebilmek ve onları yeni alıcılarıyla buluşturabilmek için aylarca, belki de yıllarca galeride bekletmesi gerekir. Dolar taşımının yasak olduğu, galerideki telefonun neredeyse günlerce çalmadığı, iç karışıklıkların giderek tırmandığı bir dönemde, Türkiye 1980 Darbesi'ne doğru ilerlerken Yahşi Baraz'a kendisi için çok farklı bir açılım sağlayacak, belki de galerisinin geleceğe uzanmasında önemli bir rolü olacak Hilton Oteli'nde ikinci bir galeri açma teklifi gelir (1977). Dönemin burjuvazisinin yegâne buluşma ve iletişim kaynağı olan Hilton Oteli, Galeri Baraz için değişimin ve dönüşümün asıl kaynağı olur. Kurtuluş'taki galeriden de vazgeçilmemiştir; bu mekânda Burhan Doğançay, Cihat Burak, Neşe Erdok, Nuri

³² Yahşi Baraz ile yapılan röportaj(05.08.2011)

İyem, Sabri Berkel gibi sanatçıların sergileri son hızıyla açılmaya devam etmektedir.”³³

Hilton ve Kurtuluş'taki galerilerde açılan sergiler vesilesiyle Türk burjuvazisiyle yakın irtibat kurmaya başlayan Yahşi Baraz, Amerika ve Avrupa örneklerinde olduğu gibi bu kişilere koleksiyoner olma yolunda telkinler vererek, Türkiye'de yeni bir koleksiyoncu tipinin oluşmasına öncülük edenler arasında bulunur. 1970'lere kadar resim alımları daha çok, maddi gücü fazla olmayan ama entelektüel birikime sahip kişiler tarafından yapılırken, bu tarihte birlikte zengin, sanat yapıtına sahip olmayı bir statü olarak düşünen ve aynı zamanda yatırımının bir parçası olarak gören kişilerden tarafından yapılmaya başlanır. Sanatı koruma ve değerinin bilinmesi konusunda 1970 sonrası ortaya çıkan bu yeni koleksiyoner profili, geçmiş dönemde üretilen yapıtların günümüze ulaşmayan örneklerini düşününce oldukça büyük bir öneme sahiptir.

“Türkiye'deki sanat piyasasının oluşmasında önemli rollerden birini üstlenen Galeri Baraz, 1991 yılından bu yana sanat fuarlarına en çok katılan birkaç galeriden biridir. Bugün isimleri artık Türk plastik sanatlarında yer etmiş sanatçılarla (Bubi, Mustafa Ata, Güngör Taner, Adnan Çoker, Mithat Şen, Burhan Doğançay, Hakan Onur ve Erol Akyavaş) 1. İstanbul Sanat Fuarı'na katılan Galeri Baraz, aynı zamanda çağdaş Türk resminin tanıtılmasını da üstlenmiş ve ilerleyen yıllarındaki girişimleriyle uluslararası yabancı sanatçıları Türkiye'ye getirip Türk sanatseverin yıllardan beri oluşan kalıplaşmış oryantalist ve empresyonist beğeni zevkini çağdaş sanattan yana çekmek için oldukça çaba sarf etmiştir.”³⁴

“Bu süreçte lanse edilen sanatçılar arasında Mark Kostabi, Tony King, Jonathan Adolphe, Hilo Chen, George Peck, David O'connel, Alexander Kosolapov, Peter Halley, Debora Warner, Renee Niklan ve John F. Simon gibi isimler dikkat çekmektedir. Bugüne kadar Türkiye'de açılan 37 sanat fuarına 79 ayrı sanatçı ve 1000'e yakın yapıtla katılan Galeri Baraz, öncü kimliğini halen korumaya devam ediyor. Galeri Baraz ile sanat fuarlarına katılan Türk sanatçı sayısı ise bir hayli kabarık; Bubi, Mustafa Ata, Güngör Taner, Adnan Çoker, Mithat Şen, Burhan Doğançay, Hakan Onur, Erol Akyavaş, Adem Genç, Balkan Naci İslimyeli,

³³ [http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz/\(04.08.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz/(04.08.2011))

³⁴ [http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz/\(04.08.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz/(04.08.2011))

Bedri Baykam, Ender Güzey, Ertuğrul Ateş, Kemal Önsoy, Nejad Melih Devrim, Neşe Erdok, Neşet Günal, Ömer Uluç, Selim Turan, Suzan Batu, Şükriye Dikmen, Zekai Ormancı, Zeki Faik İzer, Jilda Sahakıan, Kadir Reisli, Şükrü Karakuş, Utku Varlık, Ergin İnan, Kadir Reisli, Mehmet Gün, Özdemir Altan, Turan Erol, Zeki Arslan, Erkan Özdilek, Gülgün Haksal, Selva Genç, Semiramis, Mahir Güven, Kezban Arca Batıbeki, Maria Kılıçlıoğlu, Ali Atmaca, Haluk Özden, İsmail Ateş, Mustafa Altıntaş, Mehmet Çetiner, Dilek Çetiner, Nedret Yaşar, Ayşen Karakaya, Ahmet Yeşil, Yurdanur Şentürk, Mehveş Demiren, Tomur Atagök, Doğan Paksoy, Ahmet Güneştekin, Devrim Erbil, Eda Baysal, Melek Tunç, Sema Tahincioğlu, Serap Gümüšoğlu, Yakut Ayverdi, Emire Konuk, Mehmet Günyeli, Semiha Berksoy, Yağmur Kızılok, Hikmet Çetinkaya, Onay Akbaş, Burcu Yağcıoğlu ve İrem Tok. Galeri Baraz birçok sanatçının sanat arenasında boy göstermesine olanak sağlamasının yanında New York'un önemli galericilerinden Sandra Gering'i 9. İstanbul Sanat Fuarı'na davet ederek ilk kez Türk sanatçılarla Amerikalı profesyonel bir sanat galericisinin buluşmasını da sağlar. 9. İstanbul Sanat Fuarı'na ayrıca bir stantla katılan Sandra Gering Galeri; Peter Halley, Michael Scott, Erin O'Keefe, John F. Simon, Meghan Body gibi isimleri Türk sanatseverlere sunar.”³⁵

1991 yılında Plastik Sanatlar Derneği ile başlayan Türkiye'nin sanat fuarcılığı serüveni, 1995 yılında sanatçıların aynı zamanda hem yapıt üretip, hem de onun pazarlanmasında yer almaları konusundaki sakıncadan ötürü fuarı düzenleme görevi galericilere teslim edilir. Yirmi galerinin seçtiği danışma kurulunda Yahşi Baraz da öncü bir isim olarak bulunur. Aynı yıl yapılan İstanbul Sanat Fuarı'na katılan yabancı sanatçı sayısı 100'ü aşkındır. Türk sanatçıların sayısı ise 200'ü bulmaktadır. Amerika ve Avrupa'da 1900'lerin başlarından itibaren modern sanat müzeleri kurulmasına rağmen Türkiye 21. yüzyıla kadar ne yazık ki bir modern sanat müzesinden yoksun kalır. Türkiye'de bu işlevi uzunca bir süre sanat fuarları görür. 2004 yılında açılan İstanbul Modern ve ardından açılan diğer müzeler ile birlikte fuarların üzerindeki modern ve çağdaş sanat müzesi olma külfeti de kalkar.

“2004 yılı aslına bakılırsa Türk sanat tarihi için bir yere not edilmesi gereken bir tarihtir. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. 1980'lerden buyana birçok koleksiyonerin arzulayıp da gerçekleştiremediği veya gerçekleştirmekten çekindiği

³⁵ [http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz\(04.08.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz(04.08.2011))

müze projelerinin artık bir bir hayata geçmeye başladığı yıl olan 2004, gerçekten de üzerinde durulması gerekli bir tarihtir. Türkiye'nin önemli koleksiyonerlerinin kurdukları müzelere ait koleksiyonların oluşturulmasında Yahşi Baraz önemli görevler üstlenir. Bugün İstanbul Modern koleksiyonunda yer alan modern Türk resmine ait başyapıtların birçoğu Yahşi Baraz'ın danışmanlığında müzeye kazandırılır. Proje 4L'de bulunan çağdaş Türk ve Amerikan resminin müze koleksiyonuna girmesinde de Yahşi Baraz'ın önemli katkıları vardır. Türkiye'de şu an kurulması planlanan birçok müzenin danışmanlığını hâlen devam ettiren Yahşi Baraz, sanat müzayedelerinin 2000 sonrası artan etkinliği sebebiyle galerideki etkinliklerini daraltarak asıl önceliği “Art Dealer”lığa vererek Türk sanat piyasasındaki seçkin yerini korumaya devam ediyor. 1950'li yıllarda bir iki sanat galerisi ile başlayan sanat galericiliği serüveni bugün İstanbul, Ankara, İzmir dâhil 300'ün üzerinde galeriyle giderek büyüyen bir sektör halini almıştır. 1950'lerden bugüne kadar geçen süreçte sergi açan galeri sayısına bakıldığında ise bu rakamın 800'ü aşmış olduğu görülüyor. Türkiye'de geç olsa da oluşturulmuş bir sanat piyasasından bahsetmek gerekirse galerilerin yaptığı tanıtım afişleri, kataloglar, kitaplar, dergiler, davetiyeler büyük bir önem taşıyor. Bugün önemli sanatçılarımızın birçoğu yıllar boyu galerilerinin yılmadan bu sanatçıları desteklemesi ve tanıtmasıyla varlığını korumuştur. Bu galeriler arasında da Galeri Baraz'ın 35 yıllık serüveni Türk sanat dünyasına kazandırdıkları açısından oldukça dikkat çekici duraklara sahip ve aynı yolda ilerlemeye devam ediyor.”³⁶

2.6.4. Maçka Sanat Galerisi

1976 yılında Maçka da kurulan galeri'nin özellikle ışıklandırma ve sergi düzeni gibi profesyonel sanat galerileri gibi özenli çalışmıştır... “*Satacağı ürünleri sergileyeceği mekanı titizlikle düzenleme eğilimi, bir anlamda belli bir alıcı kitlesinin oluştuğunu ve bunların alım güdülerinin harekete geçirilmek istendiğini akla getirir.*”³⁷ Maçka Sanat Galerisi daha çok sanatçılarla olan iyi ilişkileri ve onların ihtiyaçlarına yönelik hizmetler sağlamıştır.

³⁶ [http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz\(04.08.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz(04.08.2011))

³⁷ Mehmet Üstünipek, Cumhuriyet'ten Günümüze Türkiye' de Sanat Yapıtı Piyasası, Doktora Tezi, İstanbul, 1998, s.180.

2.6.5. Bedri Rahmi Sanat Galerisi

1977 yılında Bedri Rahmi Sanat Galerisi kurulmuştur. Bu sanat galerisinin tarih sahnesindeki en önemli yeri uluslararası çalışmalar yapmış olmasıdır. Paris Maeght Sanat Galerisiyle Ekim 1977 yılında yapılan bir sözleşme ile Fransız sanatçılarla çalışmıştır.

2.6.6. Galata Sanat Galerisi

Galata'da 1978 yılında kurulmuştur. Galeri programında; yurt içi ve yurt dışı ile iletişim sağlayarak sergi değişimi olanaklarına sahip olmuştur.

2.7. 1980'den Sonra Açılan Sanat Galerileri

Sanat alanında 1980 yılında; büyük hareketlenmeler görülür. Bu yıllarda yeni galerilerin açılması ve özellikle; Nuran İsvan ve Nilgün Beller'in kurduğu Lebriz Sanat Galerisi ise gerçekleştirdiği klasik Türk resmi ve döneminin çağdaş Türk sanatçılarının sergileri ile büyük ilgi toplar. Şu günlerde müzelerde gördüğümüz klasik Türk sanatçıların o günlerde galerilerde görülebiliyor ve alınabiliyor olması ise dönemin sanat izleyicisi açısından dikkat çekici bir şans gibi gözüküyor, çünkü artık günümüz piyasasını ele geçiren müzayede evleri; sanat galerilerine yaşama imkanı vermemektedir.

1982 yılında Haşim Nur Gürel tarafından kurulan Sevimce Sanat Galerisi, Mine Özman tarafından kurulan Mi-Ge Sanat Galerisi, Nevzat Metin tarafından kurulan Bilim-Sanat Galerisi, Haldun Dostoğlu ve Ali Artun tarafından kurulan Galeri Nev dönemin öne çıkan sanat galerileri arasında sayılabilir. 1980'li yılların siyasi krizlerinin atlatılmasıyla beraber 1990'lı yıllar sanata ve sanat galericiliğine ilginin altın yıllarını yaşamasına sebep olur. 1985 yılında Teşvikiye Sanat Galerisi yöneldiği figüratif resimle konsept üzerinden galericilik anlayışını oluşturur. 1986 yılı ise Besi Cecan'ın Tem Sanat Galerisi ve Dağhan Özil'in Artist Sanat Galerisi açıldığı günden bugüne belli bir kalitenin üzerinde sergiler düzenleyerek varlığını bugüne kadar sürdürürler.

“1985-1989 dönemi, dünyada en çok resmin satıldığı dönemdir. Bu, Türkiye’de de görülür. Her açılan sergide önemli satışlar gerçekleşmiştir. Bu nedenle galerilerin büyük bir hızla çoğalması da bu yıllara rastlar. (Buraya 1975’ten beri bir kısmı bir idealizm sonucu, bir kısmı ticari amaçlarla açılan galeriler arasında kısa ömürlü olan ve çeşitli nedenlerle kapananların sayısının pek az olmadığını da eklemek isterim.)”³⁸

1981’de, Türkiye’nin en büyük koleksiyoncularından Halil Bezmen ‘in adı öne çıkıyordu. O yıllarda piyasa’da birbiriyle çarpışan başka büyük koleksiyoncular da vardı. Mustafa Taviloğlu, Erol Aksoy, Can Has, Barbaros Çağa, bunlar içinde önde gelenler arasındaydılar. Bu kişiler Türk resminde bir canlılık yaratıyordu. Daha sonra başka adların da piyasaya girmesiyle, bu canlılık giderek daha da hareketlendi.

1980’li yıllara gelindiğinde, gelişen teknoloji, hızla değişen dünya görüşü sanat ortamını da etkiler. Sanat galerilerinin birbiri ardına açıldığı, galeri sahiplerinin ticaret ortamını da daha iyi bildikleri bir devreye girilir. Ancak, bu dönemde açılan galerilerin bazılarının sadece ticari kaygılarla yola çıktıkları aşıkardır. Ayrıca, yapılan bir başka eleştiri de, hiçbir sanatsal eğitimi olmayan, donanımsız birçok kişinin adeta ticari bir mekan işletiyormuş mantığıyla galericilik işine soyunmalarıdır. Galeri sayısının artmasıyla resim piyasasının da canlı bir üretim devresine girdiği görülür. Sanat Tarihçisi Kıymet Giray, galerilerin bu dönemde sanat piyasasına katkıda bulduklarını ancak, sanatçıları daha çok sergide yer almak, daha çok satış yapmak gibi kaygılara düşürerek, sanatçıyı, adeta bir yarışın içine ittikleri eleştirisini getirir. 1980’li yıllar da sadece İstanbul ve Ankara’da değil, İzmir, Adana, Bursa ve Mersin gibi çeşitli Anadolu kentlerinde de sanat galerileri açılır. Bu yıllarda oluşan sanat piyasası, özellikle Cumhuriyetin ilk yıllarında üretilen eserlere bir arz meydana getirir. Bunda, sanat eserinin bir yatırım aracı olarak görülerek bu döneme ait eserlerin daha çok talep görmesinin etkisi büyüktür. Sanat galerilerinin, geçen yıllar boyunca ülke sanatının ilerlemesinde oynadıkları rol, daha da artmıştır.

³⁸ [http://galeribaraz.com/2010/3081/turkiyede-galericilik-ve-sanat-pazarinin-gelismesi/\(03.08.2011\)](http://galeribaraz.com/2010/3081/turkiyede-galericilik-ve-sanat-pazarinin-gelismesi/(03.08.2011))

Galeriler, çeşitli yollar izleyerek sanat piyasasına yön verirler. Kimi sadece eski tarihli eserleri ellerinde bulundurlar, kimi de sadece çağdaş sanatçılarla çalışmayı yeğlerler. 1990'lı yıllara gelindiğinde, özel galerilerin yanında bazı müzayede evlerinin de açıldığını görürüz. Müzayede evleri, galerilerden çok farklı bir politika izlerler. Elleriinde bulundurdukları tabloları, antika eşyaları ve kimi koleksiyonları açık arttırma yoluyla satış yöntemini kullanırlar. Kuruldıkları ilk günden itibaren, bu müzayede evleriyle galeriler arasında uyguladıkları yöntemlerin farklılığı dolayısıyla çeşitli tartışmalar süregelir. Kimi zaman bu tartışmalara sanatçılarda katılır.

1990'larla beraber Fatma Saka'nın Kare Sanat Galerisi, İnci Aksoy'un Ekav Sanat Galerisi, Rüştü Sungur'un Artium Sanat Evi, Ameli Edgü'nün Milli Reasürans Sanat Galerisi kurulan ve uzun soluklu olma başarısını, yaptığı sergilerle göstermiş galerilerdendir. 2000'li yıllarla beraber yeni kurulan Türk sanat galerileri daha çok güncel sanata yönelirler. Bu galeriler arasında Feyyaz Yaman'ın Karşı Sanat'ı, Murat Pilevneli'nin Galerist'i, Daryo Beskinazi ve Kerimcan Güleryüz'ün Galeri x-ist'i, Hakan Çarmıklı'nın Macart'ı ve Bedri Baykam'ın Primit Sanatını sayabiliriz.1950'li yıllarda bir iki sanat galerisi ile başlayan sanat galericiliği serüveni bugün İstanbul, Ankara, İzmir dâhil 300'ün üzerinde. 1950'lerden bugüne açılan ve sergi yapan sanat galerisi sayısı ise 1400'lere yakın. Türkiye'de geç olsa da kurulan bir sanat piyasasından bahsetmek gerekirse galerilerin yaptığı tanıtım afişleri, kataloglar, kitaplar, dergiler, davetiyeler büyük bir önem taşıyor. Bugün önemli sanatçılarımızın birçoğu yıllar boyu galerilerinin yılmadan bu sanatçıları desteklemesi ve tanıtmasıyla var olur. Son zamanlarda müzayedelerin ön plana çıkmasıyla biraz geride kalan sanat galerilerinin Türk sanatı açısından önemi azımsanamayacak değerdedir.³⁹

Ülkemizde galericiliğin bugün geldiği nokta, umut vericidir. Bugün sayıları yüzleri bulan galeriler, geçmiş tecrübelerden dersler alarak eğitimli ve donanımlı kişilerle çalışarak daha sağlam temellerle yollarına devam etmektedirler. Elbette, bunlar arasında geçmiş yıllardan itibaren, herhangi bir amacı olmayan, sadece ticari kaygılar güdenler olmuştur ve daha da olmaya devam edecektir.

³⁹ <http://lebriz.com/pages/lst.aspx?lang=TR§ionID=5&articleID=671&bhcp=1>(11.10.2011)

Sayıları hızla artan özel galeriler, 1991 yılından itibaren İstanbul'da düzenlenen Sanat Fuarı ile sanatseverlere kendilerini daha iyi tanıtmaya ve ortak bir payda etrafında toplanmaya başlamışlardır. Bu fuar, galerilerin hem mesleki anlamda bir araya gelmelerini hem de bir rekabet ortamı oluşturarak, daha iyi ve daha güzele ulaşmaya çabalamalarını sağlamaktadır.

Artan sayıyla beraber özel galeriler, yaşadıkları sorunları paylaşmak, sanatseverlere ulaşabilmek, kendilerini daha iyi ifade edebilmek için, 1998 yılından itibaren, "Sanat Galerici Derneği" çatısı altında toplanmışlardır.

Türk kültür ve sanat dünyasının ilerleyebilmesi, sanatın her daim hak ettiği değeri kazanabilmesi için, özel galerilere de büyük roller düşmektedir. Özel galeriler, sağlam temellerle yola çıkarak, eğitim ve kültürü düstur edinerek donanımlı kişilerle yola çıkmalıdırlar. Sanat piyasasının canlanması, hareketlenmesi, sanatçıların kimi kaygıları düşünmeden sadece üretebilmesi galeriler ve sanatçılar arasındaki doğru ilişkilerle mümkün olacaktır. Özel sektör de bazı şeyleri devletten beklemeden, kendi üzerine düşen görevleri yerine getirmelidir. Sanat bir ülkenin can damarlarından birisidir.

Ülkemizin çağdaş seviyeye çıkabilmesi de, sanata ve eğitime verilen önemle gerçekleşebilecektir. Bu bağlamda, sanat eğitime okullarda küçük yaşlarda başlanarak çocuklara sanat sevgisi aşılanmalıdır. Sanatçılar desteklenmeli, sanat eserlerinin değer kazanabilmesi içinde, gerek devlet, gerekse özel sektör çaba sarf etmelidir.

2.7.1. Sanat yapım Plastik Sanatlar Atölye ve Galerisi

İbrahim Demirel tarafından Ankara'da 1982 yılında kurulmuştur. Sanat yapım Plastik Sanatlar Atölye ve Galerisi adı ile bilinmektedir. Bugün Başkent'in seçkin sanat merkezlerinden biri olan bu atölye ciddi, tutarlı eğitim anlayışıyla sanat eğitimi vermektedir ve bu mekândaki birikimini bir okul, bir müze niteliği kazandırarak geliştirip gelecek kuşaklara aktarmak Demirel'in vazgeçilmez hedefidir.

Türkiye'nin sayılı koleksiyonerlerinden biri olan İbrahim Demirel, en az 3000 yağlıboya resimden oluşan önemli bir koleksiyonun yanı sıra toprakaltı ve etnofrafik parçalardan oluşan seçkin koleksiyonların sahibidir. Fotoğraf sanatçılığı, eğitimciliği, koleksiyonerliği, çeşitli resmi ve özel kuruluşlardaki danışmanlıkları ve yayınladığı kitaplarıyla kültür yaşamımıza yeni projeler kazandırmakla meşguldür hep.” Grafik ve fotoğraf çalışmalarıyla yurt içinde ve yurt dışında (Çin, Yugoslavya, İtalya) çok sayıda ödül alan İbrahim Demirel, 2008’de emekli olduğu Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü’nün dışında da gösteriler, sergiler, konferanslar, radyo ve televizyon programları, çeşitli sanat yayınları ile eğitimciliğini sürdürmektedir. 2004 yılında fotoğraf çalışmalarıyla Truva Sanat ve Kültür Derneği’nce “Yılın Fotoğraf Sanatçısı Ödülü” verilen sanatçı, PTFD (Profesyonel Tanıtım Fotoğrafçıları Derneği) üyesi, AFSAD ve Gezginler Kulübü’nün de onur üyesidir.”⁴⁰

2.7.2. Galeri Nev

“1984 yılında mimarlar Haldun Dostoğlu ve Ali Artun tarafından Ankara’da kuruldu, 1987 yılında da İstanbul’da açıldı. Bugüne kadar 300 civarında sergi düzenledi. Maçka’da 160 metrekarelik bir alanı kapsayan Galeri Nev’in 80’in üzerinde yayını var. Dört kez yurtdışı fuarlarda Türkiye’yi temsil etti. Vefat eden ünlü heykeltıraş İlhan Koman’ın eserinin İtalya’daki dünyanın en ünlü bronz heykel döküm merkezi Piaetrasanta’da 1990 yılında sergilenmesi ve 2000 yılında "1950-2000 Müze Kitap" adındaki yayını, bilinen projelerinden bir kaçıdır.”⁴¹

2.7.3. Doku Sanat Galerisi

İlk sergimizi 1984 Mart`ında, Kızılay`da bir işhanının yedinci katındaki küçük bir mekanda açtık. Önemli sergilere ev sahipliği yapan bu galerimizden sonra şu anki Ankara galerilerimize geçtik. İlki 2 Ekim 1987, ikincisi de 20 Ekim 1989`da açılan galeriler Türkiye`de hala sanatın nabzını tutan mekanlardır. İstanbul

⁴⁰ http://www.galerisanatyapim.com/ibrahim_demirel/index.htm(11.10.2011)

⁴¹ <http://www.msxlab.org/forum/sanat/208161-muzeler-ve-sanat-galerileri.html#ixzz1fQSzR6VT>(11.10.2011)

galerimizi 4 Nisan 1997` de sanatseverlere sunduk. Aynı mekanda iki ayrı salon şeklinde tasarlanmış bu galeri de ses getiren sergilere ev sahipliği yapmaktadır.Hep iyinin ve güzelin peşinden koşmamız bize, büyük sanatçılarla kopmaz ilişkiler kazandırdı. Sanatseverlerle dostluklarımız hergün biraz daha gelişti. Onlara değerli yapıtlar sunduk. Kısa zamanda hızlı bir gelişim gösteren plastiksanatlar eyleminde, dostlarımız çalışmalarımızı yakından izledi.⁴²

2.7.4. Teşvikiye Sanat Galerisi

“1985’te Şahin Paksoy ve Doğan Paksoy kurdu. Özellikle figüratif resim anlayışıyla çalışan sanatçıları sergilemeyi ilke edindi. Çıkardığı yayım ve kataloglarla da sanatsal yapılanmayı destekliyor. Türkiye’de Sanat ve Gençsanat dergilerini de yayım hayatına kazandırdı. Ekim 2006 itibariyle 180’e yakın sergi düzenlendi. Yurtdışı fuarlara da katılan galeri 140 metrekare. Komet, Ergin İnan, Mehmet Güleriyüz, Utku Varlık, Mustafa Ata, İbrahim Örs, Yavuz Tanyeli, Yunus Tonkuş, Mahir Güven, Yasemin Şenel, Altan Çelem sergilerini bu galeride izlemek mümkündür.”⁴³

2.7.5. Galeri Selvin

“Galeri Selvin 1985 tarihinde Selvin Cuhruk Gafuroğlu tarafından Ankara'da Bestekar Sok. 61/A Kavaklıdere adresinde kuruldu.Kuruluş amaçlarını ve hedeflerini sanatı tüm dallarıyla (resim,heykel,özgün baskı,seramik)tanıtmak ve yaygınlaştırmak olarak belirledi.O günden bu yana yirmi üç yıldır bu hedeflerin belirlediği yolda,değişen tüm ekonomik,siyasal ve toplumsal hareketliliğe rağmen "sanat adına özveri ile çalışmalarına Ankara'dan sonra 2006 yılında İstanbul'da Arnavutköy'de açtığı galeride devam ediyor.Bahsettiğimiz süreci artık kalıplaşan bir deyimle "dile kolay" olarak tanımlayabiliriz.Sanatı ülke genelinde kendine düşen küçük bir yüzölçümü içinde nefes aldirmaya çalışan galeri ve bu mesleğe gönülden bağlı kişiler için atılan her adım verilen özveriler hiç te okadar kolay olmamıştır.”⁴⁴

⁴² <http://www.dokusanat.com/pPages/pGallery.aspx?pgID=47&lang=TR§ion=4>(11.10.2011)

⁴³ <http://www.msxslabs.org/forum/sanat/208161-muzeler-ve-sanatgalerileri.html#ixzz1fQVDiQX5>
(10.10.2011)

⁴⁴ http://www.galeriselvin.com/galeri_selvin.php(14.10.2011)

2.7.6. Armoni Sanat Galerisi

Armoni Sanat Galerisi 1988 yılında Aynur Pehlivanlı & Zerrin Özdemir tarafından kurulmuştur. Sanata, sanatçıya ve izleyiciye saygı; ilkesi olan galeride sanat tarihimizde şimdiden yerini almış sanatçılarımız ve sanat dünyasında genç yeteneklerin sergileri açılmakta, sanatseverlerle buluşmaları sağlanmaktadır. Armoni Sanat Galerisi bir özel galeri olarak Türkiye'de bir ilki gerçekleştirmiş, bir sanatçının yurt içinde ve yurt dışında bütün sergi organizasyonlarını üstlenmiş, sadece kendi olanakları ile bu doğrultuda çalışmalar yapmıştır. Yalçın Gökçebağ bu konuya olumlu yaklaşan ilk sanatçıdır. 1993, 1996 ve 1999 yıllarında olmak üzere üç kez Londra'da, 1997 yılında Paris ve Üsküp'te sergileri gerçekleştirilmiş, sanatçının birçok resmi çeşitli koleksiyonlarda yerini almıştır. 1996 yılında Hollanda'ya Türk resminin özgün örneklerinden Nuri İyem, Nuri Abaç, Mehmet Pesen, Yalçın Gökçebağ ve Hüseyin Yüce'nin resimlerinden oluşan karma götürülmüş, Türkiye'ye ilgi çekilmesi açısından önemli bir çalışma gerçekleştirilmiştir.⁴⁵

2.7.7. Galeri Artist

1987 yılında kuruldu. “ İstanbul, Berlin ve Ankara’da sanatseverlere hizmet veren çağdaş sanat galerisidir. Galerinin ana binası İstanbul Beşiktaş’tadır. Bu binanın dört katı, galerinin kurucusu olan Dağhan Özil’in koleksiyonunu seğilemek üzere yeniden yapılandırılmıştır. Galerinin, yine aynı bina içinde olmak üzere, öncelikle tek kişilik sergilerin düzenlendiği Galeri Artist İstanbul, Galeri Artist Editions ve Galeri Artist Lab bölümleri bulunmaktadır. Galeri Artist her ay yerli ve yabancı farklı sanatçılarla çalışarak, resim, heykel, seramik, fotoğraf sergileri organize eder. 1986’da ilk olarak Ankara’da kurulan galeri, çağdaş Türk ve Avrupa sanatının uluslararası alanda da kabul edildiği bir vitrin haline gelmiştir. Kurulştan itibaren ortaya konulan misyon, batıyla doğunun buluştuğu İstanbul’da, Avrupa ve Türk sanatı arasında köprü oluşturmaktır. Galeri Artist Berlin Ekim 2003’te, ünlü Dadaist sanatçı George Grosz’un bir sergisiyle ortaya çıkmıştır. Galeri ilk yılında Panamerenko, Sarkis, ve Türk modern sanatçılarından Ergin Inan’a yer vermiş; Bu sergileri ikinci yılda Bervoets, Richard Serra, Ilya Kabakov, Jan Fabre, Sergio Saez,

⁴⁵ <http://www.armoniartgallery.com/html/armoni.html>(11.10.2011)

Emiel Hoorne ve diğerk bir Türk modern sanatçı Komet takip etmiştir. Galeri Artist Ankara Eylül 2008’de, Hüsamettin Koçan sergisi ile faaliyete başlamıştır.”⁴⁶

2.7.8. Beyoğlu Belediyesi Sanat Galerisi

“1990 yılından bugüne İstiklal Caddesinde bulunan, Beyoğlu Belediyesi Sanat Galerisi yeni yüzü ile sanatseverlere tekrar merhaba dedi. İstiklal Caddesinin Tarihi dokusuna uygun olarak, Uluslar arası Çağdaş Sanat Galerileri standartlarında renovasyonu gerçekleştirilen mekanın, 60m2 giriş holü ve 200m2 sergileme alanı, direkt- indirekt aydınlatma sistemleri, askı sistemleri, ısıtma ve havalandırma altyapıları ile her türlü sanatsal etkinliklere cevap verecek şekilde barkovizyon, ses sistemi gibi donanımlarla sanatın, sanatçının ve sanatseverlerin hizmetine sunulmuştur. Beyoğlu Belediyesinin öncülüğünde gerçekleştirilecek nitelikli sanatsal projeler, yayınlar ve yüzyıllık Beyoğlu tarihini bugüne, bugünün Beyoğlusunu da gelecek yüzyıllara taşıyacak belgesel çalışmalar ile Beyoğlu Sanat Galerisi ulusal ve uluslararası platformlarda yerini alacaktır.”⁴⁷

2.7.9. Galeri Binyıl

Galerinin kurucusu İlknur Şanal’ dır. Galeri Binyıl’ı 1993 yılında kurmuştur. İlknur Şanal, galerisini şu şekilde anlattı: “2003 yılında; Türkiye’deki sanat piyasasının gelişimini gözlemledikten sonra genç sanatın ne kadar önem kazanacağını gördüm. Öncü olarak bu işe yol açtım. Böylelikle ilk genç sanat galerisini Tophane deki 2. mekanımda, Galeri Binyıl Genç adı altında kurulmuş oldu.”⁴⁸

2.7.10. Galeri Soyut

Galeri Soyut, Ankara Kızılay’da 1993 yılında Memet Subaşı tarafından kurulmuştur. Memet Bey ile yaptığımız röportaj da bize galerisini anlattı: “Galeri Soyut, genellikle kişisel sergiler düzenler ve kesintisiz bu devam eder. Bu ay sergi açacağım fakat sanatçı yok, diye bir şey olmadı. Galerinin 20 yıllık tarihinde boş bir

⁴⁶ <http://www.galeriartist.com/tr/> (03.08.2011)

⁴⁷ [http://www.beyoglusanatgalerisi.com/beyoglu_sanat_galerileri/detay.aspx?SectionId=1583/\(03.08.2011\)](http://www.beyoglusanatgalerisi.com/beyoglu_sanat_galerileri/detay.aspx?SectionId=1583/(03.08.2011))

⁴⁸ İlknur Şanal ile yapılan röportaj (16.11.2011)

dönem olmadı. Eylül-haziran arasındaki dönem de her zaman sergi yapılmıştır. 2004 yılının kasım ayından itibaren Kızılay'daki mekana ek olarak Çankaya Yıldız da 2. mekanımızı açtık. 2005 den itibaren ise Kızılay Galerisi devre dışı bırakıldı. Tamamen Çankaya'daki galeri aktivitelerine devam etti. Bu senenin eylül ayından itibaren galeriye yeni salonlar eklendi. (A, B, C Salonları) Bu salonlarda kişisel sergiler açılabilirdi gibi bir tek sanatçıya da tahsis edilebilir. Galeri Soyut, farklı disiplinlerden sergilere de yer vermektedir. Önyargılı değildir.

Yeni salonlar devreye girmeden önce yılda ortalama 11 ila 13 sergi düzenliyorduk. Ve bu sergiler kesintisiz olarak devam ediyordu. Şimdi yeni sergi salonlarımızla birlikte en az 24 ila 30' a kadar çıkabilecektir sergi sayımız. Sanatçılarımızın, özgün bir duruşu; bir üslubunun olması gereklidir. Eğer öyle bir yanının olduğuna inanıyorsak o sanatçı ile irtibata geçiyoruz. Çalıştığımız sanatçılardan süreklilik istiyoruz. Bir sergi açıp da başka sergi düzenlememek gibi bir olasılık söz konusu değildir. Bizimle çalışacaksa sanatçı minimum 5 ya da 6 sergi yapmasını istiyoruz. Özellikle genç kuşak sanatçıları tercih ediyoruz"⁴⁹

2.7.11. Eylül Sanat Galerisi

Eylül Sanat Galerisi, Emel Vardar tarafından 28 Eylül 1993 yılında açılmıştır." Nişantaşı, Şişli, Beşiktaş yönlerinden aynı kolaylıkla erişilebilen, sanat etkinlikleri için özel olarak inşaa edilen bir binada yer almaktadır. Galeride büyük ustaların yanı sıra günümüz sanatçılarının eserleri de sergilenmektedir. Eylül Sanat Galerisi sadece gündemde kalmayı başarmış sanatçılara değil, genç ve yetenekli sanatçılara da sergi programlarında yer vererek, sanata ve gelişimine destek olmayı amaçlamaktadır."⁵⁰

2.7.12. Bahariye Sanat Galerisi

Bahariye Sanat Galerisinin kurucu ve yöneticisi; Ümit Zeyni Bayındır'dır. Galeri, 21 Şubat 1998 yılında Kadıköy Bahariye'de kurulmuştur. Galeri yönetici ve kurucusu Ümit Bey, galeri ile ilgili şunları belirtmektedir: "Çıkış noktamız Bahariye'de sanat galerisinin yanı sıra çeşitli sanatsal çalışmaların ve aktivitelerin

⁴⁹ Memet Subaşı ile yapılan röportaj (16.11.2011)

⁵⁰ <http://www eylulsanatgalerisi.com/esg.html>(15.11.2011)

gerçekleştirileceği sanatçı, sanatsever ve dostların buluşma noktasında hoş bir mekan yaratma arzusu... Bu düsturla bugünlere geldik. Şöyle bir geriye baktığımızda, pek çok kişisel ve karma sergiye ev sahipliği yaptığımızı görüyoruz. Söz verdiğimiz gibi de birçok sanatsal çalışmaya imza attığımızı... 1998'de galerimizin bünyesinde bir atölyeyi hayata geçirdik."⁵¹ Bahariye Sanat Galerisi kuruluşunda hedeflendiği gibi, bu geçen süre içerisinde sanatseverleri değerli sanatçılar ile buluşturma misyonunu üstlenmeye devam etmektedir. Belli dönemlerde sanat konferanslarına ve seminerlere de ev sahipliği yapmıştır.

2.7.13. Art Shop Sanat Galerisi

Art Shop Sanat Galerisi, İzmir'de Melih Balcıoğlu tarafından 1998 yılında kurulmuştur. Daha sonra 2003 yılında Neslihan Gözen'in de katılması ile 2. bir mekanı Çatı Sanat Galerisini Alaçatı'da açmışlardır. Her iki galeride bugüne kadar toplam 100'ü aşkın sergiye ev sahipliği yapmıştır. "Açıldığı günden bu yana İzmir'in plastik sanatlardaki en önemli buluşma noktası olan Art Shop Sanat Galerisi'nin amacı özellikle resim ve heykel sanatını İzmir'lilere sevdirmek ve yaşam alanlarında sanatın daha çok yer almasını sağlamak olmuştur."⁵²

2.8. 2000'den Sonra Açılan Sanat Galerileri

"2000'li yıllarda galericilik çok büyük bir değişimin içindedir. Ciddi sancılar geçirdi. Çünkü büyük sermaye sınıfı bu işe el attı, özellikle İstanbul sermayesi. Ve müzayedeler, galerilerin canına okudu. Sanat galerileri bir kültür merkezidir, özellikle batıda bu böyledir. Batı da yerel yönetim, kurum ve kuruluşlar, kültür bakanlıkları galerilere destek olmaktadır. Hatta batıda bir galeriye gittiğimde şunu gördüm: sanat galerileri ekonomik anlamda sıkıntı içinde değillerdi. Bunun nedeni ise galeriye gelen ziyaretçi adedince devlet, galeriye bir ödenek sunuyor. Bu galeriler birer kültür merkezi ve toplumu yönlendiriyorlar; devlette bu hizmetlerinin karşılığını onlara maddi desteğiyle ödüyor. Türkiye de ise böyle bir şey yok. Özellikle 2000 yılında piyasa büyük sermayenin eline geçince durum çok daha kötü bir hale geldi. Ve dinazor sanatçılar dediğim; genç sanatçılara yaşam hakkı

⁵¹ <http://www.bahariyesanat.com/tr/gallery.asp> (15.11.2011)

⁵² [http://www.artshopgaleri.com/gallery/\(15.11.2011\)](http://www.artshopgaleri.com/gallery/(15.11.2011))

tanımayan, müzayedelerde 3’de 1 fiyatına eser satışı yapan sanatçılar var. Bütün popüler kültür insanları müzayedelerden eser satın alıyorlar. Müzayedeciler fiyatları istedikleri gibi belirliyorlar. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yoktur. Böyle bir şey neden yoktur; çünkü müzayedeler yaşamayan sanatçıların eserlerini, antika şeylerin satışını yapmaktadırlar. Bakıyorsunuz günümüzde müzayedeler farklı anlayışları benimsemişler. Bu karma karışık düzen içerisinde sanat galerilerini yok ettiler. Onların yaşam hakkını ellerinden aldılar. Bende 2012 tarihi itibarıyla 35 yıllık galerimi kapatacağım.”⁵³

2.8.1. Kibele Sanat Galerisi

İş Sanat Kibele Galerisi 2000 yılında açılmıştır. İlk sergisi ise; 19.yüzyılın en önemli deniz ressamlarından Ayvazovski’nin 100.ölüm yıldönümü nedeniyle düzenlenen bir sergi olmuştur. “Galeride 2000 yılından bugüne Türkiye İş Bankası’nın resim koleksiyonu sergisinin yanı sıra Türk plastik sanatlar tarihinde yer almış usta sanatçıların (Ergin İnan, Avni Arbaş, Mahmut Cuda, Ferruh Başağa, Semiha Berksoy, Kuzgun Acar, Mehmet Aksoy, Şadi Çalık, Nedim Günsur, Ali Teoman Germaner, Aydın Ayan, Sadi Diren, Balkan Naci İslimyeli, Mehmet Güteryüz, Zekai Ormancı, Güngör Taner, Devrim Erbil, Ender Güzey, Ayfer Karamani, Adnan Turani, Süleyman Saim Tekcan, Mustafa Esirkuş, Şeref Bigalı, Güven Zeyrek,) retrospektiflerine yer verilmiştir. Galeri aynı zamanda Burhan Doğançay’ın “Mavi Duvarlar”, Şakir Eczacıbaşı’ndan “Kapılar-Pencereler” fotoğraf sergisi, “Bilge Alkor, Zehra Aral kişisel sergilerinin yanı sıra ve “İş Bankası Tarihinin İlanıdır” gibi sergilere de ev sahipliği yapmıştır.”⁵⁴

2.8.2. Teksin Sanat Galerisi

Teksin Sanat Galerisi, 2001 yılında ressam Teksin Özgüz tarafından kurulmuştur. Galeri, İstanbul Anadolu yakası kültür ortamına yeni bir mekân kazandırarak sanata katkı sağlamaktadır. Galeride çağdaş Türk ve uluslararası sanatçıların sergileri yanı sıra paneller, sanat tarihi seminerleri gibi kültürel faaliyetlere de yer verilmektedir. “2005–2008 yılları arasında Kuzey Kıbrıs Türk

⁵³ Nevzat Metin ile yapılan röportaj (16.11.2011)

⁵⁴ [http://www.issanat.com.tr/tr/hakkinda\(01.12.2011\)](http://www.issanat.com.tr/tr/hakkinda(01.12.2011))

Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı'na çağdaş Türk sanatçılarının sergileri ve paralelinde sanat konulu konferanslar düzenlemiştir. Amerika ve Avrupa'daki sanat galerileri ve müzelerdeki sanat faaliyetlerini takip etmekte ve çağdaş Türk sanatçılarının yurtdışında tanıtımı için girişimlerde bulunmaktadır. İstanbul Göztepe'de sanatseverlere hizmet veren galeride şimdiye kadar sergileri gerçekleşen sanatçılardan bazıları Zahit Büyükişiyen, Zekai Ormancı, Özdemir Altan, İsmail İlhan, Tomur Atagök, Erdiñç Bakla, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Hamit Görele, Mustafa Aşier, Devrim Erbil, Yusuf Katipođlu sayılabilir. Galerinin misyonu sanatı yaymak ve İstanbul'un kültür ve sanat hayatına katkıda bulunmaktır.⁵⁵

2.8.3. Nurol Sanat Galerisi

Nurol Sanat Galerisi olarak Nisan 2002 tarihinden bu yana Ankara'lı sanatseverlere Kavaklıdere'de hizmet vermektedir. Nurol Sanat Galerisi, Nurol Eğitim Kültür ve Spor Vakfı bünyesinde, Ankara kültür ve sanat yaşamına bu bilinçle katkıda bulunmak amacıyla yola çıkmış olup, çok özenli davranarak bu amacı gerçekleştirme yolunda ilerlemelerine devam etmektedir. Galeri her sanat sezonunda ortalama sekiz ya da dokuz sergi programlamakta ve bunun yanında söyleşi, imza ve tanıtım günleri yapmaktadır.

2.8.4. Maltepe Sanat Galerisi

Galeri, Maltepe Küçükyalı'da 2004 yılında Mustafa Bakkalbaşı tarafından kurulmuştur. Mustafa Bey ile yaptığımız görüşmede galerisi için şunları söyledi: "2004 de galeriyi kurmadan önce 1995 yılında bu sektörde hizmet veriyordum. Ressamların kullandığı şaselerin, tuvalerin v.b. malzemelerin imalatı ile ilgili hizmet verdim. Bu vesileyle birçok sanatçı tanıştım dostluklarım oluştu. Yıllar boyunca bu sanatçılardan resim satın aldım ve böylece bir koleksiyonum oldu. İşte bu birikimle eşim ile galeriyi kurmaya karar verdik. Amacımız ise İstanbul'un Anadolu yakasının da ki sanatsal faaliyetleri Avrupa yakasında ki gibi olmasını istedik. Fuarlara katılıyor, sergiler açıyoruz, üniversite için öğrenci hazırlıyoruz, güzel sanatlara hazırlık kurslarımız da var. Bir dönem müzik eğitimi ile ilgili de

⁵⁵ [http://www.teksingaleri.com/tr/hakkimizda.aspx\(01.12.2011\)](http://www.teksingaleri.com/tr/hakkimizda.aspx(01.12.2011))

çalışmalarımız vardı ama şuan için böyle bir eğitim vermiyoruz. Bu alanla ciddi şekilde ilgileniyoruz ve iyi bir galeri olmayı hedefliyoruz.”⁵⁶

2.8.5. Galeri Sev-Art

Galeri, Sevgi Algül tarafından sanatın sergileme ve tanıtım alanlarında da sanatseverlere hizmet vermek amacıyla 2007 yılında kurulmuştur. Sanatın insan yaşamına kalite katan en önemli değerlerden biri olduğuna inanan Sevgi Algül, Galeri Sev-Art’da sanatçıları çok yönlü tanıtımlarla duyurmayı görev edinmiş ve yetenekli çağdaş sanatçılara destek olmayı prensip kabul etmiştir. Galeride güzel sanatların resim, heykel, seramik cam tasarımları sergilenmektedir.

2.8.6. Art Point Gallery

Art Point Gallery, Onur Soysalan tarafından Mayıs 2007’de kurulmuştur. Kendisine ait çok özel Klasik ve Modern resim koleksiyonu da bulunan sanat danışmanı Onur Soysalan, Art Point Gallery’nin sahibi ve yöneticisidir. “Art Point Gallery, Özel Koleksiyon yapan kişi ve kurumlara sanat danışmanlığı hizmeti vermekte ve koleksiyonlarını bilinçli bir şekilde oluşturmalarını da sağlamaktadır. Müzayede organizasyonlarına da imza atan Art Point Gallery restorasyon hizmetinin yanısıra Türk ve Ermeni ressamalara ait tabloların ekspertiz edilmesi hizmetini de sunmaktadır.”⁵⁷

2.8.7. Gama Galeri

Gama Gallery 2009 yılında Beyoğlu’nda kurulmuştur. Çağdaş Türk Resim Sanatını ve Genç Sanatçıları destekleyerek bu alanda kısa zamanda dikkat çekici projeler gerçekleştirmiştir. “Desteklediği sanatçılarla yıl boyunca gerçekleştirdiği sergilerle sanatsever ve koleksiyonerleri biraraya getirmektedir. Aynı zamanda Yunanistan’dan davet ettiği Çağdaş Yunanlı Sanatçılara sergi imkanı tanıyarak ülkemizde Yunan Çağdaş sanatının tanıtılmasına katkıda bulunmaktadır.”⁵⁸

⁵⁶ Mustafa Bakkalbaş ile yapılan röportaj (16.11.2011)

⁵⁷ <http://lebriz.com/pages/gallery.aspx?galleryID=521§ion=1&lang=TR>(11.10.2011)

⁵⁸ <http://www.gamagallery.com/hakkimizda.php>(11.10.2011)

2.8.8. Galeri Espas

Galeri Espas, 2010 Ekim ayında kurulmuştur. “Galeri Espas izleyiciyi salt bir izleyen olmaktan, etkin bir özne konumuna atayarak hem sanatsever ve koleksiyoner, hem de sanatçı için diyalog ortamı geliştirici bir platform olmayı hedefler. İzlenen ve izleyicinin soluklanabileceği bir boşluk olarak tasarlanmış olmakla birlikte, devinimi esas alan ve çağdaş sanat alanındaki dinamizmden hareket alan projelere ev sahipliği yapmaktadır. Özgün sanatsal ifadeler benimseyen genç sanatçılarla çalışmak suretiyle disiplinler arası sanat üretimlerinin önünü açar, eskimiş formları ve tükenmiş özleri terk ederek, bütünüyle yeni mecralara doğru yönelen sanatsal yaratıcılığı destekler.”⁵⁹

2.8.9. Suadiye Sanat Galerisi

Kadıköy Suadiye’de 2010 yılında Yunus Oruç tarafından kurulmuş bir galeridir. Yunus Oruç ile yaptığımız görüşmede; Suadiye Sanat Galerisini bizlere anlattı: “Sanat Galerileri, buluşturan bir noktadadır. Neyi buluşturur: sanatçıyı. Sanatçının en büyük isteği yaptıklarını sergileye bilmektir. Bizim için ise buluşturmaktır; sanatçının yaklaşımını kitleye ulaştırmaktır. Galerinin görevi budur. Sanat akımları ve sanat yapılanmalarına yön verenlerde sanat galericileridir.”⁶⁰

2.8.10. Bonart Sanat Galerisi

2011 yılında kurulmuş galeri plastik sanatlar alanında Türk resim ve heykel sanatının gelişmesi adına çalışmalarına başlamıştır.

⁵⁹ <http://lebriz.com/pages/gallery.aspx?galleryID=892§ion=1&lang=TR>(11.10.2011)

⁶⁰ Yunus Oruç ile yapılan röportaj(17.11.2011)

3. SANAT GALERİLERİNİN, SANAT YÖNETİMİ DİSİPLİNİ İÇİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ VE SANAT YÖNETİMİNE ETKİLERİ

Galericilik; aslında bir nevi işletmeciliktir. Günümüz sanat piyasasında galericiliğin önemi giderek artmaktadır. Sanat galerilerinin; sanatçı ile alıcıyı buluşturup aracı kurum olarak sanat üretimine ve pazarına katkıda bulunmak, toplumda sanat bilincini yaratmak ve yönlendirmek en önemli görevidir. Sanatçıyı topluma sunarak uzmanlığını ve olanaklarını kullanarak hem sanatçıya hem de kendisine maddi kazanç sağlamak, galerilerin yaşaması için bir gerekliliktir. Galerilerin büyük çoğunluğu sanat eğitimi almış kişiler. Lakin bu bahsedilen işleri yapabilecek donanımda kişilerin aynı zaman da işletme ve yönetim alanları hakkında muhakkak eğitim almış olmaları gerekmektedir. Oysa günümüz piyasasına bakıldığında; her gün yeni bir galerinin açıldığını görüyoruz. Kimdir, nedir, bu iş hakkın da neler biliyor, bununla ilgili bir eğitim almış mı? Böyle bir denetleme yok.

“Uluslararası sanat ortamında profesyonel sanatçılar bir tek galeriye belirli ilkelere bağlı olarak çalışır. Sanatçının bizde zaman zaman olduğu gibi, atölyesinde resim satması, onun tüm galeriler tarafından dışlanmasına neden olur. Galeri ve sanatçı arasındaki ilişki bu denli önemlidir. Genelde galeri yöneticilerinin en önemli görevi, koleksiyoncuları doğru ve bilinçli olarak yönlendirmeleridir. Bunu yapabilmek için de ya yöneticinin sanat ve kültür eğitimine, birikimine sahip bir kişi olması ya da galerinin kendini yetiştirmiş bir danışman grubuyla işbirliği yapmış olması gerekir. İstanbul'daki sanat galerilerine baktığımız zaman, bunların çoğunun bu işi, boş zamanları değerlendirme uğraşı olarak ele aldığını görüyoruz. Galeri, seçkin insanların bir araya geldiği bir kültür sanat merkezi olduğu için, birçok kişi için bu tarafını beğenerek başlamaktadır galericiliğe.”⁶¹

⁶¹ http://www.htcelik.com/yahsi_baraz_uluslararasi.html (Baraz Y., “Uluslararası ortamda galericilik nedir ve nasıl olmalıdır?”, Gergedan Kültür ve Sanat Dergisi, Türk Resim Sanatı Özel Sayısı, Eylül 1988.)

“Sanat sektöründe, sanat galerilerinin; faaliyetleri, üretimleri ve izleyici ile buluşma biçimleri açısından ele alındığında, diğer sektörler ve diğer iş kollarından profesyonel anlamda farklı ihtiyaçlar göstermezler. Yönetim anlayışları, kurum yapıları, işin gerektirdiği profesyonel yaklaşım, insan kaynağı ihtiyacı gibi pek çok noktada herhangi bir sektörün ihtiyaçları ve gerekleri de aynen burada geçerlidir. Sanat galerileri çokça departmanı, personeli ve söz konusu bütçenin yönetildiği bir kurumun, salt "kar-amacı gütmeyen kurum" statüsünde olmasından dolayı ticari amaçlı bir kuruluşun kurumsal ihtiyaçlarına gereksinim duymaması düşünülemez. Dolayısıyla böyle bir yapı içinde yürütülen tüm fonksiyonlara cevap verecek, farklı formasyonlar da profesyonel yöneticilere ihtiyaç vardır. Sektör bazında ürün, hizmet alanı her ne ise, bunun gerektirdiği bilgi ve görgüye sahip, diğer yandan da yöneticilik vasıfları geliştirilmiş elemanlara gereksinim vardır. Bu sebeple, Batı'da seneler öncesinden, uzmanlık alanları esas alınarak çeşitlendirilmiş farklı işletme eğitimleri verilmekte, bu talebi karşılayacak insan kaynağı yetiştirilmektedir. Örneğin; hastane yönetimi için tıp alanının kendine özel bilgi ve becerilerine haiz işletmecilere gereksinim vardır, aynen eğitim kurumlarının yönetimleri için bu alanın özel ihtiyaçlarına göre yetişmiş işletmecilere ihtiyaç olduğu gibi.”⁶²

Asıl misyonu küresel ekonominin güdümünde küresel bir tüketim toplumu yaratmak olan popüler sanat; bu işlevini yerine getirirken karlı bir yatırım amacına da dönüştü. Bir petrol şirketi yetkilisinin şu veciz cümlesi bugün gelinen noktayı çok güzel vurguluyor. Sayın L.H. Hamilton demiş ki: *“sanat yalnızca kültürel değil, aynı zamanda ekonomik bir kaynak.”* Pittsburg Senfoni Orkestrası yöneticilerinden biri de şöyle buyurmuş: *“ Bizim için hiçbir şey değişmez değildir. Sanatı pazarlarken sabun pazarlıyor gibi çalışıyoruz.”* Bir başka şirket yöneticisinin sözleri ise biraz su götürür cinsten: *“ Şirket yöneticileri iş hayatını organize ederken sanata ilişkin metaforlardan yararlanmalı. Çünkü iş hayatı yaratıcılık ister. Başarılı olanlar sadece iyi oyuncular ve virtüözlerdir. Bir şirket yönetim kurulu başkanı bir orkestra şefin benzer...”⁶³*

⁶² Elva Tekcan Şahinoğlu, " Sanat Yönetimi ve Kurumsal Örneklem Olarak Sanat Müzeleri", Akademist- " Sanat Yönetimi" Özel Sayı 8, İstanbul, 2004, s.33-34.

⁶³ Ozan Bilgisiren, Turhan Selçuk, "Küreselleşen Sanatın Paradoksu" (Kenan Işık ile röportaj), Akademist –"Sanat Yönetimi" Özel Sayısı 8, İstanbul, 2004, s.186.

“Amerika'da ortalama bir galerinin açılabilmesi için en az 500.000 dolardan bahsediyor olmamız gerekir. Bu da o galerinin kendini ispat süresi olan ilk altı ay için gerekli olan bütçedir. Ayrıca minimum 1 sene kar yapması düşünülemez. Hala, burada galerilerin bir araya gelip bu özdenetimi yapacakları, meslek etiğini somut bir biçimde oluşturacakları ve denetleyecekleri bir birlikleri bile yok. Ayrıca, burada bir diğer çelişkili durumda ticari galeriler ile kurum; banka galerilerinin rekabeti. Yok böyle haksız bir rekabet. Bir galeri ki, arkasın da dev bir sermaye grubu, sunulan olanaklar inanılmaz, ancak sunduğu işlev, verdiği hizmet bir ticari galerinin iş alanına giren bir formatta. Oysaki bugün bütün dünya da olduğu gibi, finans sektörüne, kurumlara çok büyük görevler düşmekte ve bu kesinlikle ticari galerilerin yapabileceği bir çizgi içinde, onlarla rekabet oluşturabilecek kısıtlı bir fonksiyon olmamalıdır. Bugün dünyanın kurumlarına bakın: binlerce tablolu dev koleksiyonları vardır. Ama bunlar bilinçli yapılmış, özel, profesyonel küratörlerin istihdam edildiği sanat departmanlarının kararları ile oluşturulan koleksiyonlardır. Bu da aynen fon yönetimi gibi yönetilen, bankanın bir diğer yatırım yapısını oluşturan bir departman niteliğinin de yürüyen bir yapıdır. Bu şekilde, hem sanat pazarında yatırımcı kimlikleri ile bir güçtürler, hem de bu sanatın pazarının yönetiminin de etkin bir biçimde rol oynarlar. Bizim kurumlarımıza da düşen görev budur.”⁶⁴

“ Güveli ve sistemli işleyen bir sanat ortamı yaratmak, sanat piyasasının gelişimi açısından çok önemlidir. Alıcı-koleksiyoner satın aldığı eser hakkında doğru yönlendirmek, sanat yapıtının fiyatlandırılması ve gelecekteki maddi ve manevi değer kazanımı hakkında kandırılmamak ister. Çok genç ve kariyerindeki devamlılığı henüz belirsiz olan bir sanatçının eserinin şişirilerek satılması şeklindeki yanlış yönlendirmeler, alıcının sanatçı ve galericiye güvenini sarsıyor. Tüm bunlara çok sık duyduğumuz sahtecilik ve kopyacılık gibi konularda eklendiğinde, güvenli bir sanat ortamının, sanat piyasasının gelişimi açısından önemi ortaya çıkıyor.”⁶⁵

⁶⁴ Savaş Yılmaz, "Burhan Doğançay ile Söyleşi", Akademist, 8. Sayı, İstanbul, 2008. s. 16-17.

⁶⁵ Nükhet Güz, “ Sanatçı, Galerici ve Koleksiyonerler Arasında Yaşanan Sorunlar”, Milliyet Sanat Dergisi, İstanbul, Mart 2008, s.46.

3.1. Sanat Galerilerinin Temel Hizmetleri

Sanat galerilerinin, hem sanatçıya hem alıcıya hem topluma hem de kültürüne yönelik hizmetleri vardır. Bunları şu şekilde sıralaya biliriz:”sanat ortamındaki sürekliliğini sağlayacak geliri elde etmek, gelirinin bir kısmıyla sanat eserine yatırım yapabilmek, sanatçıya üretimini sürdürecekt geliri sağlamak, koleksiyonere değerinin altına inmeden en uygun fiyat politikasını ve alım kolaylıklarını sağlamak. Ve sattığı eserin geri dönüşümünde değer kaybetmeyeceğini garanti altına almak galerilerin en önemli hizmetleridir. Sanatı talep eden kesime sanatçıyı tanıtmak, talebin beklentilerine uygun eser bulmak, talebin beklentilerini yükselterek koleksiyonun oluşumuna danışmanlık yapmak ve sanat eserinin değerini hizmetlerdir. Biz bu temel hizmetleri 2’ye ayırıyoruz: 1. Ekonomik 2. Kültürel hizmetler olmak üzere.

3.1.1. Ekonomik Hizmetler

Sanat galerisi sergilediği sanatçının eserlerini özel kılar; diğerlerinden ayırdığı için onları önemli kılar ve bir ticari bir ayrıcalık tanır. “*Sanat eserinin değerini belirlemek, eser satışı yaparak sanatçıya gelir sağlamak, alıcının beklentilerini yükselterek koleksiyonun oluşumuna katkı sağlamaktır.*”⁶⁶

3.1.2. Kültürel Hizmetler

Sanat galerilerinin en büyük kültürel hizmeti toplumu bilinçlendirmektir. Özellikle halka sanatı tanıtmaktır; geniş kitlelere ulaşılabilirlik adına sanatçıyı tanıtmak; bu çok önemli bir hizmettir. Sanat galerileri, sanat eserini seyirciye sunar işte bu onun en önde gelen görevidir. Alıcı içinse en uygun eseri bulmak da bu hizmetlerdendir. Birde “*Galeri, safça orada sergilediği her şeyi, “sanat” statüsüne yükseltir; bu alışkanlık sorunun gündeme getirildiği yere hiç aldırmadan doğrudan*

⁶⁶Mehmet ÜSTÜNİPEK, “Türkiye’de Özel Sanat Galerilerinin Sanatın Ekonomik Boyutuna Katkıları”,Uluslararası Katımlı Sanat Ekonomisi Sempozyumu, 01- 02 Aralık 2006, T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

sanatın temellerini sorgulamaya yönelecek her türlü girişimi daha en baştan yolundan saptırır.”⁶⁷

3.2. Sanat Galerilerinin İşlevleri

Sanat galerilerinin işlevleri sergi tanıtım, kokteyl için hazırlık davetiye basımı, sanat eserinin belli bir kaydının tutulması; yani arşivleme veya envanter, bu sanat eserlerinin korunması ve muhafaza edilmesi, sanatçının teşvik edilerek koleksiyonu tamamlaması ve yahut alıcının bir koleksiyon için teşviki, alıcının satın aldığı sanat eserinin gerçek olduğunun teminatı ve güvencesini sağlamak ve bir de muhakkak bir satış departmanının olması gerekmektedir.

3.2.1. Tanıtım

Sanat galerilerinde tanıtım çok önemlidir. Çünkü sanatçı, eseri ile izleyici ya da alıcıyı buluşturmak adına sanat galerilerini aracı olarak görür. Bu durum da eserin tanınması adına katılımcı oranın yüksek olması beklenir. Bu da anca yazılı ve görsel medya tanıtımları ile olur. Sergi açılışları için tv kanallarını, radyo istasyonlarını kullanmak ve yahut sergi davetiyesi, el ilanı, katalog bastırmak bunlardan bir kaçıdır. Ancak günümüz teknolojik imkanlarıyla web aracılığıyla da bu çeşit tanıtımlar yapılmaktadır. *“Dünya'nın önde gelen ve sanata yön veren galerilerinden biri olan Saatchi Gallry de sergi açmayı düşünmeyecek bir sanatçı yoktur sanırım. Bugün Saatchi Gallry'nin web sitesinde kendinize ait bir portfolyo hazırlaya bilir ve galerinin web sitesine yüklediğiniz eserlerinizin linki gururla etrafındakilere atabilirsiniz.”⁶⁸*

Birde iletişim kurulacak kitlenin tespit edilmesi ve bu grubun isteklerinin iyi bilinmesi gerekmektedir. *“hedef kitlenin tüm yönleriyle bilinmesi ve bir anlamda kontrol altına alınması, kurulacak iletişimin kurgulanmasında büyük öneme*

⁶⁷ Daniel Buren, “Müzenin İşlevi”, Sanatçı Müzeleri, Derleyen: Ali Artun, çev: Ali Berktaş, İletişim Yayınevi, İstanbul, 2005, s.150.

⁶⁸Salih Seçkin Sevinç, “Sanat Eseri Satışında Sosyal Medya Pazarlamasının Önemi”, rh+sanart Dergisi, Ekim 2009, sayı:64, s.53.

*sahiptir. Hedef kitlenin özelliklerini bilmeden kurulacak bir iletişim, iletilmesi istenen mesajın doğru aktarılmasını engelleyecektir.”*⁶⁹

3.2.2. Arşivleme

Arşiv oluşturmak galeriler için önemlidir. Çünkü daha sonra ki bölümlerde de bahsedeceğimiz; sahtecilik-güvenilirlik için bu şarttır. Galerilerde her eserin bir envanter kartı oluşturulur. Bu kartlarda eserin sanatçısı, yapıldığı yıl, hangi malzeme ile hangi ebatlarda yapıldığı yazmaktadır. Bu şartlarda satın alınmış olan bir sanat eserinin gerçeklik payından kimse endişe etmez. Galeriler, hem alıcıya hem de sanatçıya bu konuda belirli bir güven sağlarlar. Bu bağlam da galerilerin de kendilerine ait eser arşivlerini oluşturmalı hem bunu önler hem de galeri için kendi tarihçesini bir yönde yaratmış olur.

3.2.3. Depolama-Muhafaza

Charles Saatchi sanat eserlerinin muhafaza edilmesi ile ilgili şunları belirtmiştir: *“yatırımın bir kuralı yoktur. Köpek balıkları da iyi olabilirler. Sanatçıların pislikleri de. Tuvaldeki yağlı boya da... Sanatçının sanat olduğuna karar her hangi bir şeyi korumak için çalışan bir koruyucu ekip vardır.”*⁷⁰

3.2.4. Koleksiyon

New York'ta bir galerisi olan sanat dünyası tarafından tanınmış bir kişi olan *“Andrea Rosen'e göre bir koleksiyon oluşturmak ile bir galeri sahibi olmak birbirlerine çok yakın uğraşlardır. Bunun nedeni, galerinin sonuçta sahibinin beğenisini yansıtıyor olmasıdır. Böylece insanların galerinin kapısından içeri girdikleri anda kendi bakış açılarını oluşturabiliyor olmalarıdır. Oysa genelde insanların müzelerdeki eserleri otorite olarak gördüklerini ve oradaki eserlerin bir şekilde önemli olduklarını düşündüklerini, söylüyor. Galeride ise böyle bir şey*

⁶⁹ Cihan Çolak, “Bir İletişim Aracı Olarak Sergileme”, Artist Modern Dergisi, Ocak 2009, s.37.

⁷⁰ Mine Haydaroğlu- Banu Tekin, “ Ünlü ve Tartışmalı: Charles Saatchi”, Sanat Dünyamız Dergisi, 2007, sayı:103, s.103.

yoktur; eğer eser hakkında bilgi edinmek isterseniz elinizin altındadır ama bu bilgiyi almak zorunda değilsinizdir.”⁷¹

“Koleksiyon, zaman seline karşı durabilen tek kaledir. Tüm koleksiyonların en temel hedefi gerçek zamanı bir bir sisteme dönüştürmesidir.”⁷²

“Eser edinilmesi sadece koruma ve saklama gibi sorumluluklarını yerine getirildiği anlamını taşımaz, aynı zamanda o nesne etrafında gelişebilecek olası ticari yaklaşımları da tetikler. Bir nesnenin galeriye girmesi, onun ve gelecekteki diğer örneklerin yasal bir konuma ulaşmasının ilk adımıdır. Bu nedenle bir galeriye rastgele, kişisel ilişkiler ve hiçbir amacı olmadan bir eser edinilmemelidir. Edinilen objeler, galeri vizyonu ve faaliyet alanları ile ilgili olmalıdır.”⁷³

3.2.5. Güvenilirlik -Sahteciliğin Önüne Geçme

Türkiye de ve tüm dünya da bir sorun haline gelmiştir; sahte sanat eserleri. Artık içinde bulunduğumuz teknoloji çağında her türlü imkanlara sahip bu hırsız ruhlu insanlar sanat eserlerinin de taklitlerini yapmaktadırlar. Bir de usta çırak ilişkisiyle gelişen öğrenme amaçlı taklit yönteminin doğurduğu sahtecilik tarihin eski çağlarından beri günümüze gelmiştir. “Sanat eğitiminde eser kopyalama geleneği devam etti. Usta-çırak ilişkisi ile öğrenilen sanat eğitimi esnasında, öğrenciler, örneğin hocaları Rembrandt'ın geliştirdiği teknikleri öğrenebilmek amacıyla, ustalarının atölyelerinde yıllarca onun eserlerinin kopyalarını çalışırdı. Bu kopya çalışmalar kimi zaman öylesine muazzam bir benzerlik gösterdi ki, ileriki dönemlerde öğrenci çalışmalarının ustaların eserleriyle karıştırılmasına neden oldu.

Günümüzde ustaların eserlerini kopyalamak, halen New York Academy of Art gibi insan figürüne odaklanan bazı akademilerde eğitimin önemli bir parçası. Ancak 20. yy.'da sanatçının eseri üzerinde sahip olduğu hakları korumak amacıyla bir takım yasal uygulamalar devreye girdi. Bu yasalara göre sahtecilik, basitçe, orijinal eseri imzasıyla taklit ederek orijinal bedeline satmak şeklinde tanımlanabilir. Yani

⁷¹Mine Haydaroğlu-Betül Kadioğlu, “ New York'ta Bir Art Dealer: Andrea Rosen”, Sanat Dünyamız Dergisi, 2007, sayı:103, s.107.

⁷² Jean Baudrillard, The Cultures of Collecting, yayına hazırlayan: John Elsner-Roger Cardinal, Reaktion Book, Londra,1994, s.16-130.

⁷³ Levent Çalıkoğlu, “ Müzeler ve Koleksiyon Politikaları”, Sanat Dünyamız, sayı: 103, 2007, s.64.

değersiz bir çalışmanın alıcıya, kandırılmak suretiyle, orijinalmiş gibi binlerce hatta milyonlarca dolara satılması...”⁷⁴

“Amerikalı aktör Steve Martin de bu skandalda zarar görenler arasında 2004’te Campendonk’un 1915 tarihli olduğu iddia edilen ‘Landschaft mit Pferden’ (Atlı Manzara) eserini Paris’teki galeri; Cazeau-Béraudière’den 700 bin Euro’ya satın alan Martin, iki yıl sonra bu eseri Christie’s tarafından düzenlenen bir müzayedede 200 bin Euro zararla isviçreli bir işkadınına satmıştı. Bu eserin de dava sırasında sahte Jägers koleksiyonundan geldiği anlaşıldı. Üstelik 2004’te bir Campendonk uzmanı tarafından orijinalliği tasdiklenmişti!”⁷⁵

3.2.6. Satış Bölümü

Galerilerde elbette öncelikle sanatı sergilemek topluma sanatçıyı topluma tanıtmak için var olmuşlardır. Ancak bu var oluş maddi bir alt yapı olmadan kesinlikle sağlanamaz. Ki satış yani alıcı ile sanat eserini buluşturmak, topluma bu kültür bilincini aşlamak yine sanat galerilerinin işlevidir. İşte bu işlevsellik anlamında sanat alıcısına; satış işlerini sağlayan bir bölümün kurulması gerekliliktir. Galerici Charles Saatchi sanat eseri satışı ile ilgili şunları söylemiştir :” *Satış yaparken belli bir mantık ve sistemle hareket etmem. Keşke şöyle yapsaydım diye de romantik hayallere kapılmam. Eğer bütün satın aldığım eserleri saklasaydım, kendimi Xanadu’da oturan, ganimetiyle çevrelenmiş Kane gibi hissederdim. Modern zamanların birçok şaheserine sahip olduğumu bilmek ve sergilemek benim için yeterli*”⁷⁶ diye belirtmektedir.

3.3. Sanat Galerilerinin İlişkide olduğu Kişi Ve Kurumlar

Sanat galerilerinin ilişkili olduğu kişiler; öncelikle sanatçılardır daha sonra koleksiyonerler, izleyici ya da sanat alıcısı ya da küratörlerdir. İlişkide olduğu kurumlar ise özellikle dikkat çekmek istediğim fuarlar ve diğer sanat galerileridir. Biz de tezimizin kapsamında bu konu başlıklarına değinme gereği duyduk.

⁷⁴ [http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Sahte%20Sanat%20Eserleri\(14.10.2011\)](http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Sahte%20Sanat%20Eserleri(14.10.2011))

⁷⁵ Neylan Bağcıoğlu, “Sanat Tarihinin En Büyük Sahteciliği”, Hürriyet Pazar Gazetesi, 6 Kasım 2011.

⁷⁶ Mine Haydaroğlu- Banu Tekin, “ Ünlü ve Tartışmalı: Charles Saatchi”, Sanat Dünyamız Dergisi, 2007, sayı:103, s.102.

3.3.1. Sanat Galerilerinin Alıcıyla İlişkisi

Galeri yöneticisi, sanat alıcısı ile iyi diyaloglar kurmalıdır. Bunun temelinde alıcıya güven sağlamaktır; sıcak bir karşılama, güler yüz ve sağlıklı bir fiyat politikası gereklidir. Sanat galerileri sadece kazanç merkezi değildir, galerilerin toplum bilinç ve kültürüne ait çok önemli ödevleri vardır: bu bir toplumsal sorumluluktur da aynı zamanda. Galeriler, rahat gezilebilir ve izleyicinin kendini huzurlu hissedebileceği mekanlar olmalıdır. Sanat alıcısını kararlarında etkilememek fakat tercihlerinde faydalı olacak bilgileri ona sunmak da yine galeri yöneticilerinin üstlendikleri görevdir.

3.3.2. Sanat Galerilerinin Sanatçıyla İlişkisi

Galeri Binyıl'ın kurucu ve yöneticisi İlknur Şanal'ın bir röportajında da, sanat galerileri ile sanatçı ilişkisi hakkında şunları söylemiştir: *“2004'te Türkiye'nin genç sanata destek veren galerisini kurduğum da yıllardır takip ettiğim genç kuşağa ciddi sergiler yaptım. Sanatını yaşam biçimi benimsemiş, ciddi yaklaşan sanatçıya desteğim sonsuz, tanıtımını eksiksiz yaparak tanınmalarını, bu bağlamda da sanat piyasasında gelişen satışlarımı onlarla paylaştım. Sanat yönüm ağır basmıştır her zaman. Sanatın gelişimi, sanatçının durumunu güçlendirmek için idealistçe çabalamışımdır. Öncelik sanatçıdır her zaman.”*⁷⁷

3.3.3. Sanat Galerilerinin Küratörlerle İlişkisi

Günümüzde artık bir tek kurucu ile yürütülememektedir sanat galerileri, bu iş için özel eğitim almış sanat yöneticilerinin yanı sıra sanat danışmanları, sanat eleştirmenleri ya da yazarları ve yahut küratörler sergi aşamalarında katkıda bulunmaktadır. Biz bu başlık altında küratörler ile galeri ilişkisini inceleyeceğiz. 15 yıldan daha geç olmayan bir kavramdır: Küratörlük.

“Her sanat etkinliğinin, gösterisinin arkasında toplam bir küratörlük çalışması bekler zaten; bir kişinin ya da bir ekibin ortak ürünüdür etkinlikler, sergiler. Yaratıcı uğraş artık belli bir organizasyon şemasına eklenmişti, topu topu

⁷⁷ Özlem Şahinler, “Küratöryel Sistemde Galerilik”, rh+sanart Dergisi, Mart 2006, sayı:49, s:73.

zincirin bir halkası olarak görüliyordu. Sanatın toplumsal-ekonomik gövdesinde; orada, öylece, o kadar olması ve kalması sanki günümüzdeki ontolojiydi.”⁷⁸

3.3.4. Sanat Galerilerinin Diğer Sanat Galerileri ile İlişkisi

Sanat galerileri kişilerden yardım alabilecekleri gibi; sanat danışmanları, sanat eleştirmenleri, küratörler v.b. Birlikte çalışmak ya da beraber işler yapmak adına başka sanat galerileri ile de çalışırlar. Birbirlerine yardım eder, sanat ortamını daha da canlanması için ellerinden geleni yaparlar. Galerilerin ilk kurulduğu yıllardan günümüze kadar birçok defa bunun örneklerini tarihte gördük. Ve de çok başarılı işlere imza atmışlardır. Birlikte bir sergi düzenleyebilecekleri gibi ülkemizi temsil etmek adına uluslar arası çalışmalarda da bu tür birliktelikler gündeme gelmiştir.

3.3.5. Sanat Galerilerinin Fuarlarla İlişkisi

2000 yılından önce çok fazla sanat fuarı yoktu. Daha sonraları ise her geçen gün sayıları artmaya başladı. Özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyük kentlerde bu fuarlar kuruldu. Çünkü hem bu şehirlerde oluşmuş bir sanat piyasası hem sanatçı hem sanat eserlerinin kaynağı olan sanat galerileri fazla sayıda bulunmaktaydı. Bu bağlam da sanat galerileri ile sanat galerilerinin ilişki içinde olmaları öncelikle hem yönetici hem de alıcı kitle için faydalı olmuştur. Sanat galeri yöneticileri, fuarlar sayesinde çok sayıda yeni sanatçı keşfediyor ya da başka sanatçılarla iletişime geçebiliyorlardı. E bir de tabii işin ticari kazanç boyutu vardı. Katılımcı sayısı fazla olduğu için satış olanakları da daha fazlaydı. Türkiye’de ilk sanat fuarının gerçekleştirilme tarihi ise 1991’dir. Körfez Savaşı’nın büyük çöküntüler ve ekonomik bunalımlar yarattığı bir dönemde uzun tartışmalar ve uğraşlar sonucunda şu an boş bir mekân olarak duran Tepebaşı’ndaki fuar mekânında toplam 28 galerinin katılımıyla Türkiye’nin ilk sanat fuarı gerçekleştirilir.⁷⁹

“Bir tür karma sergileme biçimi olarak sanat fuarı kavramını Türkiye’de de yaygınlaşmaya başlamasıyla genel çerçevesine uyumlu bir model yaratıldığı

⁷⁸ Enis Batur, “Hariçten Bir ‘Küratör’ Gazeli, Sanat Dünyamız Dergisi, 2002, sayı:82, s.69.

⁷⁹ http://www.facebook.com/note.php?note_id=273743874419 (12.11.2011)

söylenbilir. Sanat fuarlarının galeri bazında katılımı temel alması, ister istemez bu çerçeveye sadık kalınmasını zorunlu hale getiriyor.”⁸⁰

“Sanat fuarlarının gün geçtikçe sayısal olarak artması hiç kuşku yok ki öncelikle; sanata kalıcı ve görünür bir Pazar açmak, satın almayı hızlandırmak, plastik sanat örneklerini bir meta olarak ileri sürmek gibi hedefleri barındırıyor. Aksi düşünülürse sanatın yaygınlaşması adına girilen saf bir istek değil bu. Sanatın yükselen bir eğilim gibi görünüyorsa olmasının nedeni ise sanat örneklerinin artık ciddi para getiriyor olması.”⁸¹

Sanat fuarları ile sanat galerileri ilişkilendirmek adına düzenlenen nitelikli ve değerli 4 fuar hakkında bilgi verme gereği duyduk. Hem bu bağlamda galerilerle olan ilişkilerine değineceğiz. Bu fuarlar Artist, Contemporary, Art Bosphorus ve Fine Art Sanat Fuarlarıdır.

3.3.5.1. 21. Uluslararası İstanbul Sanat Fuarı Artist

“Türkiye’de ilk defa 1980’lerin sonunda yapılması düşünülen ama bir türlü gerçekleştirilemeyen sanat fuarı, Körfez Savaşı’nın yoğun çatışmaları arasında, ekonomik ve göç dalgalarıyla sosyal bunalımların yaşandığı bir dönemde 1991 yılında gerçekleştirilir. UPSD (Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği)’nin girişimleri ile gerçekleştirilen ilk sanat fuarımız da ilk sanat galerimiz ve ilk sanat dergimiz gibi yine sanatçılar tarafından yapılmak zorunda kalınan bir organizasyondur. Düzenleme kurulunun başında ise zamanın UPSD başkanı Hüsamettin Koçan bulunur. İlk sanat fuarına katılan galeri sayısı ise sadece 28’dir. Aynı yıl Türkiye’de var olan özel sanat galerisi sayısı ise 60-70 civindedir, bugün ise 400’e yaklaşan sanat galerisiyle Türk sanat piyasasının büyük bir sermaye birikimini oluşturuyor. Bugünlerde yıllık 100 milyon doları geçen Türk sanat piyasası, o günlerde sadece 1-2 milyon dolardan ibarettir.”⁸²

⁸⁰ Kaya Özsegin, “Sanat Fuarcılığının Engebeli Yolunda”, rh+sanart Dergisi, Ekim 2008, sayı:55, s.28.

⁸¹ Gülseli İnal, “Sanat Fuarları ve Meta Olarak Sanat”, Artist Modern Dergisi, Temmuz-Ağustos 2008, s.30.

⁸² Oğuz Erten, Dünya Sanat Fuarcılığı ve Türkiye’nin Fuarcılık Serüveni, http://www.facebook.com/note.php?note_id=273743874419 (10.11.2011)

12-20 Kasım 2011 tarihleri arasında TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi-Büyükçekmece’de düzenlenen fuara “415 bin adet sanat sever katılmıştır. Yine bu yıl fuara, yurt içi ve yurt dışından olmak üzere 100 adet sanat galerisi ve sanat kurum katılmıştır.”⁸³

Görme fırsatı bulduğum fuar için şunları söyleye bilirim: birçok sanat galerisinin bir arada olması muhteşem bir şey. Eski-yeni, popüler ve henüz tanınmaya başlayan 100 sanat galerisi-sanat kurumu katılmıştı. Ziyaretçi kitlesi de önceki yıllara oranla fazlaydı. Ve özellikle bizim ülkemiz de sanat adına bu tür adımların atılıyor olması sevindiricidir. Yurt dışı katılımı olan fuar da sanatçılar izleyicilerin önünde çalıştılar. Ancak sanat fuarı, kitap fuarının gölgesinde kalmaktadır.

3.3.5.2. Contemporary İstanbul Sanat Fuarı

Lütfi Kırdar Sergi ve Kongre Merkezinde 2005 yılından bu yana düzenlenen bir sanat fuarıdır. “*Sanat fuarlarına iyiden iyiye ısınmış olduğumuzu söylemek iyimserlik değil artık. Bu aşamaya gelmek için yanlışları ve doğruları içeren oldukça önemli bir mesafe alınmıştır bugüne kadar. 1990’lı yıllarda sadece bir fuar modeli etrafında toplanma amacı geçerliyken; bu model işlenip evrensel kültür bazında uluslar arası niteliğe uygun bir aşamaya getirilmiş görünmektedir.*”⁸⁴

2008 yılında yapılmış olan fuara katılan en genç ressam yarışması finalisti(2005) Eşref Yıldırım ile yapılmış bir röportaj da fuar hakkında şunları söylemiştir: “*resim yapmak aslında çok mahrem bir şeydir, insanın en özel anıdır. Sanatçı o anı pek paylaşamaz da sonucunu paylaşır. Ama sanatın yöneldiği yer izleyiciyle birebir ilişki kurma, onu yapıtın oluşum sürecine dahil etme. Avrupa sanatında böyle bir yere gelinmiş, biz de şimdi uzaktan onu takip etmeye çalışıyoruz.*”⁸⁵

⁸³ <http://www.tuyap.com.tr/webpages/artist07/index.php?main=basin-5> (18.11.2011)

⁸⁴ Kaya Özsezgin, “Contemporary İstanbul”, rh+sanart Dergisi, 7 Aralık 2010, sayı:76, s.26.

⁸⁵ Tefik İhtiyar, “Genç Ustalar/Usta Gençler Contemporary İstanbul’u Değerlendirdi...”, rh+sanart Dergisi, Kasım 2008, sayı: 56, s.51.

3.3.5.3. Art Bosphorus Sanat Fuarı

Fuar, 2006 yılında İstanbul’ da ilk olarak açılmıştır. Gülseli İnal bir yazısında 2008 yılında yapılmış Art Bosphorus Fuarı için şunları söylemiştir: “*Art Bosphorus etkinliği hiç yapılmasaymış daha iyiydi. Yaşamda hiçbir şeye tutunamamış olan bireylerin, ‘bari sanatla uğraşarak can sıkıntısını gidereyim’ türünden çabaları ve böyle grupların sanat ortamında kendilerine yer bulmaları şaşmamak gerek. Kanımca sanat fuarlarının ‘dekoratif sanatlar fuarı’ ve ‘yüksek sanat fuarı’ olarak birbirinden ayrılması gerekmektedir.*”⁸⁶

3.3.5.4. Fine Show

Art Bosphorus ile aynı yılda 2006’da yine İstanbul da açılmış bir fuardır. Sanat piyasası ve toplum açısından çok başarılı işlere imza atamamıştır. Sanat hayatını canlandırmaya yönelik yapılmış bir aktiviteden öteye geçememiştir.

3.4. 2010 Kültür Başkenti: İstanbul ve Bu Bağlamda Sanat Galerileri

Avrupa Kültür Kenti kavramı 1985’te Yunanistan Kültür Bakanı tarafından ortaya konulmuştur. Bu bağlam da ilk Avrupa Kültür Kenti seçilen Atina’ya oldukça olumlu kültürel, sosyal ve ekonomik katkılar sağlamıştır. Atina’nın tanınmasın da ve kültürel anlam da daha çok gelişmesine ön ayak olduğu sonraki yıllarda anlaşılmıştır.

Avrupa Kültür Kenti 1999 yılında, Avrupa Kültür Başkenti kavramıyla tekrar gündeme gelmiştir. 2000 yılından itibaren de finanse edilmeye başlanmıştır. 2005 ile 2019 yılları arasında ise yeni seçim sistemi belirlenmiştir. 2005 yılından sonraki seçimlerde birden fazla kentin seçilmesi kararlaştırılmıştır. kararlaştırılmıştır. 2010 yılında ise Avrupa Kültür Başkent’lerinden biri olarak da İstanbul seçilmiştir.

İstanbul Büyük Şehir Belediyesinin resmi web sitesinde, Avrupa Kültür Başkenti kapsamında şu etkinlikleri düzenlediğini belirtmişti: “Kültür Başkentliğine Büyükşehir Belediyesi, Valilik ve 2010 Avrupa Kültür Başkenti Koordinasyon

⁸⁶ Gülseli İnal, “Sanat Fuarları ve Meta Olarak Sanat”, Artist Modern Dergisi, Temmuz-Ağustos 2008, s.31.

Kurulu'nun ortak projeleriyle hazırlanan şehir, dünyada ses getiren kongreler, fuarlar, kültürel, sanatsal ve sportif aktivitelerle bir turizm şehrine dönüştü. Bu alanda dünyanın önemli metropollerini ile yarışa giren İstanbul, son birkaç yılda kongre turizminde dünyada 49. sıradan 17. sıraya yükseldi. Bu yıl 43 önemli kongreye ev sahipliği yapan şehirde hedef, kongre turizminde ilk 10'a girmek... Modern yatırımlarla her alanda altyapısını yenileyen İstanbul, Şampiyonlar Ligi Final Maçı, Formula 1, Moto GP ve Red Bull Air Race gibi başarılı organizasyonlarla dünyaca takdir edildi. 2010 yılına kadar dünya çapında birçok spor, kültür organizasyonu ve kongrenin düzenleneceği kentte 2009 yılında UEFA Kupası Finali, Dünya Su Forumu, IMF Dünya Bankası Kongresi, 2010'da Avrupa Kültür Başkenti, Dünya Basketbol Şampiyonası ve Metrex (Avrupa Metropolitan Bölge ve Alanlar Ağı) Büyük Kongresi gerçekleştirilecek.”⁸⁷

Bu etkinlikler ile İstanbul, büyük kültürel organizasyonlara sahne olmuştur. Bunun yanı sıra sanat yaşamına ciddi anlamda bir hareketlilik kazandırılmış; sanatçılara çeşitli imkanlar doğmuştur. Ayrıca toplum olarak sanatın her türlü dalına sokaklar dahil olmak üzere her yerde ve ekonomik imkanlarla ulaşılabilmiştir. İşte bu kültürel aktiviteler, sanat galerilerini de olumlu yönde etkilemiştir. Halkın sanat ile tanışması sağlanmış bir nebze de olsa sanata teşvik edilmişlerdir. Sanat merakı oluşturulmuş ve insanların çeşitli sanat merkezlerine yönelmelerine ön ayak olunmuştur. Beklide hayatında hiçbir sanatsal aktiviteye katılmamış kişiler, sokaklardaki bu etkinliklere ilgi duymuş ve merak etmiştir. Bunun devamının gelmesini isteyen insanlar ise asıl mekanlar olan müze, galeri, sinema, tiyatro v.b. etkinlik alanlarına yönelmiştir. İstanbul Kültür Başkenti Projesinin sanata ve özellikle sanat galerilerine bu yönde bir katkısı olmuştur. İnsanlar sanatla iç içe olmuş ve bir şekilde de olsa haberdar edilip bilinçlendirilmişlerdir.

⁸⁷http://www.ibb.gov.tr/sites/ks/tr-TR/0-Istanbul-Tanitim/Pages/2010_Avrupa_Kultur_Baskenti_Istanbul.aspx (12.11.2011)

4. TÜRKİYE'DEKİ SANAT GALERİLERİ YÖNETİCİLERİNİN, SANAT YÖNETİMİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

4.1. Araştırma Yöntemi

Türkiye’de sanat galerilerinin gelişiminin sanat yönetimine etkisi adı altında hazırlamış olduğumuz tez de; sanat galerilerinin, sanat yönetimi etkilerini incelemek ve araştırmak amacıyla çok değerli birkaç sanat galerisi yöneticisi ile röportaj yapmış bulunmaktayım. Bu röportajları yapmamdaki amaç ise şundan kaynaklanmaktadır: elbette ki bu çok değerli sanat galerisi yöneticileri, bu işe yıllarını vermiş ve galerilerle iç içe olan bu piyasaya hakim-yön veren insanlardır. Ben de bu sebeple sanat galerisi yöneticileri ile birebir görüşerek, onlardan dinleyerek öğrenmeli ve buna yönelik her türlü bilgiyi birinci ağızdan alınması gerektiğine inandığım için bu şekilde bir yöntem belirledim. Ve muhakkaktır ki bu röportajlar öncelikle benim için öğrendiğim bilgiler açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bilgiler tezim için de çok yarar sağlamıştır. Galeri Baraz’ın kucusu ve bugünkü yönetici Yahşi Baraz, Teşvikiye Sanat Galerisinin kurucusu ve yöneticisi Doğan Paksoy, Bilim Sanat- Yurt ve Dünya Sanat Galerilerinin kurucu ve yöneticisi Nevzat Metin, Galeri Binyıl’ın kurucu ve yöneticisi İlknur Şanal, Galeri Soyut’un kurucu ve yöneticisi Memet Subaşı, Çukurcuma Artist Galerisinin yöneticisi Nadir Erenler, Karşı Sanat Çalışmalarının yöneticisi Nuran Ulutaş, Maltepe Sanat Merkezinin kurucu ve yöneticisi Mustafa Bakkalbaşı, Ares Sanat Galerisi kurucu ve yöneticisi Duygu Uğur, Suadiye Sanat Galerisi kurucu ve yöneticisi Yunus Oruç ve Pago Sanat Galerisi yöneticisi Gökhan Açıkalın ile görüşmüştür. Hazırlamış olduğum çeşitli sorular ile Doğan Bey dışın da tüm galeri yöneticileri ile birinci ağızdan derinlemesine mülakat yöntemi ile röportaj yapılmıştır. Sadece Doğan Paksoy ile asistanı aracılığıyla mail yoluyla görüşülmüştür. Bana zaman ayırıp yardımcı oldukları için her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Yapmış olduğum bu görüşmelerde sanat galerilerinin kuruluş aşamalarını, hangi zor şartlardan geçtiklerini, zaman içindeki değişim ve gelişimlerini, amaç ve vizyonlarını, sanatçı politikalarını, sergi ve sergi hazırlıklarını, sanat piyasasını ve sanat yönetimini konuştuk. Hazırlamış olduğum sorularda bu cevaplara yöneliktir. Bir de hazırlamış olduğum sorular dışın da görüşme esnasında gidişata uygun bazı sorular ortaya çıkmıştır. Bu nedenle her sanat yöneticisine yönelttiğim sorular farklılık göstermektedir. Bir sonraki bölüm de ise bahsettiğimiz bu röportajların ve araştırmaların sonuçlarını yorumlayacağız.

4.2. Araştırma Sonuçlarının Yorumlanması ve Sanat Galerilerinin Sanat Yönetimine Etkileri

Türkiye’de özellikle 2010 Kültür Başkenti: İstanbul ile 2000’li yıllarda sanat hayatında önemli gelişmeler ve yenilikler görülmektedir. Çeşitlilik gösteren birçok sanat kurumu varlıklarını sürdürmekte ve birbirleri ile ilişkiler kurmaktadır. Bu ilişkilerin yanı sıra çok sayıda yeni sanat galerisi, fuar ve müze açılmıştır. İşte bu sanatsal kuruluşlarının artması, bu sanat kurumların yönetim ve organizasyon farklılıklarının çoğalması sebebiyle sanat yönetimi disiplini önem kazanmıştır. Özellikle bu sanat kurumlarında, *“paranın işletilmesine duyulan ihtiyaç, bütçe ve personel kadrolarının gelişmesi sanatın, yönetim biliminden yararlanmasını zorunlu hale getirmiştir.”*⁸⁸ İşte bu neden ile ben de tezim de; sanat piyasasında yaygın ve toplum açısından ulaşılabilirliği en kolay olan sanat kurumunu yani sanat galerilerinin sanat yönetimi ile ilişkisini incelemek istedim. Bu bağlam da tezim de Türkiye’deki Sanat Galerilerinin gelişimi ve bunun Sanat Yönetimi disiplinine etkileri incelendi. Konu dahilinde sizlere bu etkileri anlatılmaya çalışılacağım.

Yahşi Baraz ile yapmış olduğum görüşmede sanat galerileri ile sanat yönetiminin etkileşimini şu şekilde değerlendirmiştir: Galerinin bir takım çalışmalar yaparak sergiler organize etmesi lazım. Birçok kişi sanat yönetiminden mezun olacak bunların bir kısmı sanat galerilerinde çalışacak; çünkü sanat galerileri bir etkinlik alanıdır; hatta bazıları da küratör olarak çalışacaktır. Bunlar üretilen

⁸⁸Fethiye Erbay, “Sanat Yönetimi Eğitiminin Sorgulanması!”, *rh+sanart Dergisi*, Nisan 2008, sayı:50, s.50.

sanatı kategorize ederek bir takım birbirine eş değer olan sanat ürünlerini bir araya getirerek sergiler açacak mutlaka kendi varlığını galerilerle gösterecektir.

*“Bir ülkenin tarihini, sosyal ve kültürel değerlerini yansıtması açısından büyük önem taşıyan sanat eserlerinin devamlılığı için, istikrarlı bir sanat piyasasının oluşması çok önemlidir. Sanatçı, galerici ve koleksiyoner, sanat piyasasının birbirine bağımlı üç olmazsa olmazıdır. Bu bağlamda, sanat eserlerinin devamlılığı için bu üçlünün birbiriyle doğru şekilde buluşması ve işbirliği içinde olması gerekmektedir. Son yıllarda ülkemizde açılan yüzlerce galeri, çeşitli sanat fuarları ve bienal etkinlikleri, gelişmekte olan sanat piyasasının habercisi gibi görünmekle beraber gerek sanatçılar gerekse galericiler ekonomik bir mücadelenin içinde ciddi sıkıntılar yaşamaktadırlar.”*⁸⁹ İşte bu sıkıntıları Galeri Sanat Yöneticileri çözecektir, iyi bir bütçe planlaması, sponsor tespiti, personel planlaması ve organizasyon yapısına yönelik çalışmalar ile sonuçlanacaktır. Sanat galerileri ile sanat yönetimi disiplini birleşiminde etkili çözümler doğacaktır. İşte bu gereksinimler ve sorunları karşılama amacıyla ortaya çıkmıştır. Sanat yönetimi kavramının doğmasının bir sebebidir aslında sanat kurumlarındaki bu tür sorunlar. Çünkü bu kurumların yöneticilerinin tamamı ya sanatçı ya da tamamen sanata ilgi duyan koleksiyoner burjuvalardı. Bu kişilerin herhangi bir yönetsel disiplin içinde yer almadıkları için bir sanat kurumun nasıl yönetileceğine dair sadece usta-çırak ilişkisine ait bilgileri vardı. Benim konum dahilinde de sanat galerileri ile sanat yönetimi ilişkisine değineceğim; işte bu nokta da sanat galerilerinin yöneticileri, artık bu konu hakkında donanımlı ve eğitilmiş kişiler olmasıdır. Gelişen teknoloji ve değişen koşullar ile birçok şey bu konuda yetersiz gelmekteydi. Bunları kapsayan ve bir çözüm üretmesi dahilinde de bir gereklilik olarak doğmuştur: sanat yönetimi kavramı. Onun işlev alanı olan sanat galerileri de, uygulama sahasıdır. Sanat yönetimi en başta, artık çağımızda oluşmuş sanat piyasası için doğmuştur da denebilir.

Nevzat Metin, sanat galerileri ve sanat yönetimi ilişkisini şu şekilde değerlendiriyor: “İyi bir galerici olabilmek için kendi sanatını ve dünya sanatını bilmek zorundasın. Ben çevremde görüyorum, bir burjuva hanımı sadece istediği için sanat galerisi açıyor. Ve daha sonra 2 yıl içerisinde galeriyi kapatıyor. Bu

⁸⁹ Aslı Açıkgöz, “Türk Sanat Ortamı İçin Ne Yapılmalı?”, Milliyet Sanat, İstanbul, Mart 2008, S.44.

bilmezlikten geliyor. Galeri açmanın çok ciddi sorumlulukları var. Ben tüm sanatçıların eserlerindeki imzayı görmeden onu tanımak zorundayım. Bir galericinin çok ciddi tarihsel görevleri ve ödevleri vardır. Bir taraftan topluma yön vereceksiniz. Galerici çalıştığı sanatçı; roman okuyor mu, şiir okuyor mu, entelektüel bir birikime sahip mi, hangi dünya görüşüne sahip? Bunları bilmek zorundadır. Galerinin donanımlı olmasının yanı sıra sürekli olması da çok önemlidir. Hayatın tüm aşamalarında da bu böyledir. Kendini beslemezse bir süre sonra tıkanır sadece kendini tekrarlar ve birçok dinazor gibi aynı şeyi yapar durur.”⁹⁰ Sanatta kesinlikle tekrar öldürücüdür ve her konu için de bu geçerlidir. Aynı şey sanat galerilerinin yönetimi için de geçerlidir. Çağın gereksinimlerinden yoksun kalmış yöneticiler başarısız olurlar. Yenilikçi, çağı takip eden ve disiplinli olmalıdırlar.

⁹⁰ Nevzat Metin ile yapılan röportaj (16.11.2011)

5. SONUÇ

Hazırlamış olduğumuz Türkiye’de Sanat Galerilerinin Gelişiminin Sanat Yönetimine Etkisi adlı tez de; başta İstanbul’ da yer alan köklü sanat galerilerini inceleyerek değerlendirmelerimizi yapmış bulunuyoruz. Önceleri sadece birkaç tablo satmak için sayılı ressamın güç şartlarda kurmuş oldukları galerilerden yola çıkarak günümüz de sanat galerilerinin geçirmiş olduğu süreçleri ve buna bağlı olarak gelen değişim ile gelişimi sizlere sunmaya çalıştık. Özellikle bu gelişim ile birlikte doğması kaçınılmaz olan sanat yönetimi alanının sanat galerileriyle olan ilişkisini inceledik. Bu çalışma sonucunda şunu savunduk; görsel sanatların ulusal ve uluslararası düzeydeki kültürel ve ekonomik etkisini göz önünde bulunduran, yaratıcı ve disiplinler arası ihtiyaçlara cevap verebilecek bir donanıma sahip bu bilim dalına artık kaçınılmaz derce ihtiyacı olduğuydu. Böylelikle; müze, galeri, sanat fuarları, bienaller ve benzeri kurum ve etkinlikler de sanatı toplumsal ve ekonomik kalkınmanın ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmakta ve bu kurumsallaşan yapıların da profesyonel idarecilere ihtiyaç duyulmaktadır.

Sanatın bir ticari meta olarak kabul edilmesi ile başlayan süreçte, bu ticari metanın el değiştirmesi ile meydana gelen ekonomik değiş-tokuşun ve sonucunda oluşan iş potansiyelinin de yönetilmesi söz konusu olur. Bu düşünsel mantık takibin de, sanat eserinin üretiminden, bu eserin izleyicisi ile buluşmasına dek yaşanan tüm aşamaları kapsamına alan sanat işletmeciliğinde, bu adımların her birinde yaşamın içinde bulunması gereken profesyonellerin yönetici vasıflarına sahip olması gereği ile karşı karşıya geliriz. Çünkü tüm bu aşamalarda, çeşitli biçim ve önemde bir karar alma süreci işler. Bu karar alma eylemi, bulunduğu nokta da yönetim becerisi gerektirir ki, bu da bu alandaki stratejik süreci tanımlamak için anlamlı bir sebeptir.

Sanatın yönetimi konusu oldukça farklı meslek gruplarını bünyesinde barındırır. Sanat yönetimi; dergi ve grafik tasarım, sinema, orkestra, tiyatro, müzik, plastik sanatlar alanındaki çalışmaları kapsar. Bienal, fuar, sponsorluk, hukuksal ve politik yapılanma, yatırım uzmanlığı alanlarıyla da ilgilidir.

Sanatın yönetilmesi ve sanat işletmesi olgularını netleştirmek adına farklı sanat dalların da adı konmuş farklı işletme yapıları ve profesyonel yapıları da buna benzerdir. Bazı örnekler ile daha iyi açıklana bilir: Görsel sanatlar alanından kurumsal bir örnek vermek gerekirse bir sanat galerisinde bulunan pek çok farklı fonksiyonda çalışacak profesyonel yapılar sayılabilir. Üst yönetim, küratoryal bölümler, işitsel-görsel ve iletişim bölümü; eser renovasyonu ve korunması bölümü, halkla ilişkiler bölümü, idari işler bölümü, finans-bütçe bölümü, dış ilişkiler bölümü, insan kaynakları, bilgi-belge, kütüphane ve arşiv bölümü, enformasyon servisleri bölümü, paketlenme ve sergi düzenleme bölümü, fotoğraf stüdyosu, yayımlar bölümü, tescil bölümü, gönüllü servisleri bölümü, ticari işletmeler bölümü gibi pek çok bölüm ve alt dallardan oluşa bilmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere, her bölüm de çeşitli kademelerde karar alan sürecinin işlediği bölümlerin farklı alt yapıları sahip ama ortak paydası yöneticilik vasfı olan sanat profesyonellerinin istihdamını gerektirmektedir. Görsel sanatlar alanında verdiğimiz bu örneğin bir diğerini müzik sektöründeki bir plak şirketi ya da bir şehrin filarmoni orkestrası için vermekte mümkündür. Bu kurumsal örnekleri hemen hemen tüm sanat dalları için çoğalta biliriz: bir sanat galerisi ya da bir kültür merkezi için pek çok farklı fonksiyon ve farklı formasyona sahip yöneticilerin gereği söz konusudur. Bir tiyatro salonu, bir sinema prodüksiyon firması ya da bir film dağıtım şirketi, kültür sanat alanında faaliyet gösteren bir vakıf ya da bir yayınevi, bir ticari firmanın yatırım departmanının sanat portföyüne hizmet veren bir danışmanlık firması ya da sanatçılara tüm menajerlik hizmetlerini sunan bir yetenek ajansı. Tüm saydığımız bu kurumlarda, aynen bir galeri için fonksiyon başlıklarını açtığımız gibi içerikler oluşturmak mümkün: Menajerler, prodüktörler, aranjörler, ses teknisyenleri, yönetmenler, yetenek avcıları, telif hukukçuları, restoratörler, tasarımcılar, sergi mimarları, sanat sosyologları, davranış bilimciler, web tasarımcıları, fon yöneticileri, yayıncılar, editörler, yapımcılar, dağıtımcılar ve daha saymakla bitiremeyeceğimiz yüzlerce iş tanımı, hep sanat yönetimi alanına giren fonksiyonlara cevap veren mesleki başlıklardır. Tüm bu spesifik tanımları bir kenara bırakırsak sanat yönetimi kavramını genel olarak şu şekilde açıklayabiliriz: ilgili ürünü sanat olan, sanat ürününün –üretim aşamasını takiben- izleyici ile buluşma aşamasına dek geçen süreçte doğan her türlü ihtiyaca cevap verecek fonksiyonları kapsayan, insan kaynağı olarak; bu eylemlerin gerektirdiği farklı

uzmanlık alanlarında yetişmiş, yönetsel becerilerle donanmış, işletmecilik oryantasyonunu benimsemiş, stratejik karar alma yetkisine sahip sanat profesyonellerine ihtiyaç duyan bir sosyal disiplin olarak gelecek yıllarda sık sık karşımıza çıkacaktır.

Sanatçı ile galeri, galeri ile sanat yönetimi arasında ciddi bir ilişki ve organizasyon vardır. Bu ilişki çerçevesi de çok önemlidir. Bu kişilerin ve disiplinlerin kendilerine ve topluma yönelik görevleri vardır. Galeri yöneticilerinin en önemli görevi, sanat alıcısını bilinçli olarak yönlendirmektir. Fakat kesinlikle alıcıyı etki altına almamalıdır. Bunu yapabilmek için de ya yöneticinin sanat ve kültür eğitimine, birikimine sahip bir kişi olması ya da galerinin kendini yetiştirmiş bir danışman grubuyla işbirliği yapmış olması gerekir. Ki bu da sanat yönetimi eğitimi ile gerçekleşir.

Henüz ülkemiz üniversitelerinde 5-6 yıllık bir geçmişi olan bu disiplin çok yenidir. İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul Yeditepe Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversite'lerin de bu eğitim verilmektedir. Fakat görüşülmüş 12 sanat galerisi yöneticilerinin hiç biri bu tür bir eğitim almamışlardı. Birçoğu sanatçı, ailesi bir koleksiyoner ve yahut kendisi yani kısacası sanatla iç içe olan ama bu işin eğitimini almamış lakin usta-çırak ilişkisiyle kendini yetiştirmiş kişilerdi. İstanbul'daki sanat galerilerine baktığımız zaman, bunların çoğunun bu işi, boş zamanları değerlendirme uğraşı olarak ele aldığını görüyoruz. Galeri, seçkin insanların bir araya geldiği bir kültür sanat merkezi olduğu için, birçok kişi işin manevi ve prestijli yönünü düşünerek sanat galerisi yöneticiliği yapmak istemektedir. Ama yapmış olduğumuz araştırmalar sonucunda bunun yetersiz olduğunu görmüş bulunmaktayız ve sanat yöneticilerini bu konun eğitimini almaya davet ediyoruz.

Sonuç olarak ise; galeri-sanatçı, seyirci-alıcı, eleştirmen-sanat yazarı, küratör-art dealer-sanat yöneticisi hepsi birbirinden bağımsız kişi ve kurumlardır ancak sanat hayatını ya da sanat piyasasını oluştururlar. Bu oluşum içindeki gelişimin sağlıklı olması bu kişi ve kurumların ilişkilerinin iyi olmasına bağlıdır. Lakin Türkiye'de bu kavramların geçmişinin; Avrupa'ya göre geri oluşu yani yeni oluşumu, sanat yaşantımızı çok da ileriye götürememiştir. Sanatçının; sanat üretimi

için çabalaması, galeri yöneticisinin bu sanat ürünlerini sanat galerisinde sergileyerek hem maddi hem de manevi tatmin için katkı sağlaması gerekmektedir. Aynı zaman da sanat alıcısını ya da izleyiciyi sanat ürünüyle bilinçli ve eğitimli bir şekilde çağın koşullarının gereksinimine uygun biçimde sanat alıcısıyla buluşturması nihayetinde sanat eleştirmen-yazarlarının yapıcı ve eğitici eleştirileriyle şekillenerek Türkiye'nin sanat hayatı gelişecek, ilerleyecek ve kültürel gelişme kaçınılmaz hale gelecektir.

KAYNAKLAR

ACAR, Barış, “Kent, Kültür Endüstrisi ve Kûratör”, rh+sanart Dergisi, Kasım2007, sayı:45.

AÇIKGÖZ, Aslı, “Türk Sanat Ortamı İçin Ne Yapılmalı? , Milliyet Sanat, İstanbul, Mart 2008.

ADORNO, Theodo, Kültür Endüstrisi Kültür Yönetimi, ç: Nihat Ülmer, Mustafa Tüzel, Elçin Gen, İletişim Yayınları, İstanbul, 2007.

AFŞAR, Timuçin, Estetik, BDS Yayınları, İstanbul, 1993.

ARTUN, Ali, Sanat Müzeleri 1 Müze ve Modernlik, İletişim Yayınları, İstanbul, 2006.

ARTUN, Ali, Tarih Sahneleri-Sanat Müzeleri: Müze ve Modernlik, İstanbul: İletişim, 2006.

ARTUN, Ali, “Sunuş”, Sami Tarıca, Sanat Dünyasına Nasıl Girdim ve Yves Klein Üzerine Bir Söyleşi içinde, (Ankara: Galerinev, 2007) s.7-39.

ASLANAPA, Oktay, Türk Sanatı, Remzi Kitapevi, İstanbul, 2003.

BATUR, Enis, “Hariçten Bir ‘Kûratör’ Gazeli, Sanat Dünyamız Dergisi, 2002, sayı:82.

BAĞCIOĞLU, Neylan, “Sanat Tarihinin En Büyük Sahteciliği”, Hürriyet Pazar Gazetesi, 6 Kasım 2011.

BAUDRİLLARD, Jean, The Cultures of Collecting, yayına hazırlayan: John Elsner-Roger Cardinal, Reaktion Book,Londra,1994, s.16-130.

- BİLGİSEREN, Ozan, SELÇUK Turhan, "Küreselleşen Sanatın Paradoksu" (Kenan Işık ile röportaj), Akademist –"Sanat Yönetimi" Özel Sayısı 8, İstanbul, 2004.
- BOYACI, Melis, "İstanbul Kültür Başkenti Olmaya Hazırlanıyor", rh+sanart Dergisi, Temmuz-Ağustos2008, sayı:53.
- BUREN, Daniel, "Müzenin İşlevi", Sanatçı Müzeleri, Derleyen: Ali Artun, çev: Ali Berktaç, İletişim Yayınevi, İstanbul, 2005, s.150.
- ÇALIKOĞLU, Levent, " Müzeler ve Koleksiyon Politikaları", Sanat Dünyamız, sayı: 103, 2007, s.64.
- ÇOLAK, Cihan, "Bir İletişim Aracı Olarak Sergileme", Artist Modern, Ocak 2009, s.37.
- DEDEAL, H., 1945-1960 Yılları Arasında Türkiye'de Sanat Ortamı ve Yayın Hayatına Yansıması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2005.
- DURU, Batu, Türk Sineması Ve Plastik Sanatlar: 1990 Sonrası İstanbul'un Kültür Yaşamına Bakış, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 2008.
- ERBAY, Fethiye, Müze Yönetimini Kurumsallaştırma Çabası (1984-2009), MVE, İstanbul, 2009.
- ERBAY, Fethiye, Sanat Yönetimi'nin Boyutları, İku Yayınları, İstanbul, 2009.
- ERBAY, Fethiye, Sanatın Yönetimi, Sanatta Yeterlilik, Marmara Üniversitesi, 1996.
- ERBAY, Fethiye, "Sanatın Yönetiminin Sorgulanması", rh+sanart Dergisi, Nisan2008, sayı:50.

- ERBAY, Mutlu, "Sanat: Gerçeğin Abartısı", Artist, İstanbul, Kasım 2008.
- ERTOK, Anıl, Sanat Galerileri Ve Müzayedeler, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, 1997.
- ERZİNCAN, Tuğba, Cumhuriyet'in Kuruluşundan 1950'ye Sergiler VE Müzeler İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, 2007.
- GERMANER, Semra, "Cumhuriyet Döneminde Resim Sanatı" Cumhuriyet'in Renkleri ve Biçimleri, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 1999.
- GİRAY, Kıymet, "Resim ve Heykel Sanatımızın Gelişim Çizgisinde Sanat Ortamı ve Pazar Sorunu", Türkiye'de Sanat Dergisi, S: 25, Ebru Grafik ve AŞ, İstanbul, 1996, s. 31.
- GİRAY, Kıymet, "Resim ve Heykel Sanatımızın Gelişim Çizgisinde Sanat Ortamı ve Pazar Sorunu", Türkiye'de Sanat Dergisi, sayı: 25, Ebru Grafik ve AŞ., İstanbul, 1996.
- GOMBRİCH E.H., Sanatın Öyküsü, ç: Bedrettin Cömert, Remzi Kitapevi, İstanbul, 2003.
- GÜZ, Nüket, " Sanatçı, Galerici ve Koleksiyonerler Arasında Yaşanan Sorunlar" , Milliyet Sanat, İstanbul, Mart 2008.
- HAYDAROĞLU, Mine-TEKİN, Banu, " Ünlü ve Tartışmalı: Charles Saatchi", Sanat Dünyamız Dergisi, 2007, sayı:103, s.103.
- HAYDAROĞLU, Mine-TEKİN, Banu, " New York'ta Bir Art Dealer: Andrea Rosen", Sanat Dünyamız Dergisi, 2007, sayı:103, s.107.
- İHTİYAR, Tefik, "Genç Ustalar/Usta Gençler Contemporary İstanbul'u Değerlendirdi...", rh+sanart Dergisi, Kasım 2008, sayı: 56, s.51.

İNAL, Gülseli, “Sanat Fuarları ve Meta Olarak Sanat”, Artist Modern Dergisi, Temmuz-Ağustos 2008, s.30.

KAPTANA, Melda, "Maya ve Adalet Cimcoz", Yenilik Basımevi, İstanbul, 1972.

KILIÇASLAN, Bülent, Yedi Sanat Dalında Sanat Yönetimi (Edebiyat, Resim, Heykel, Mimari, Müzik, Tiyatro, Sinema), Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 2008.

LYNTON, Norbert, Modern Sanatın Öyküsü, çev: Cevat Çapan, Sadi Öziş, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2004.

ÖTKÜNÇ, ÖZTÜRK Yıldız, 1980'li Yıllarda (1980-1990) Türkiye'de Sanat Ortamının Değerlendirilmesi: Bu Bağlamda Dönemin, Özellikle Resim Alanında Üretilen İşlere Yansıması, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 2007.

ÖZKARAMAN, Ayşegül, Türkiye 'de Müzayede Evlerinin Sanat Eserlerinin Değerlendirilmesindeki Yerinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, 1999.

ÖZSEZGİN, Kaya “ Bir Galerici: Leo Castelli”, Rh+ Sanart Dergisi, Kasım 2009, sayı:65.

ÖZSEZGİN, Kaya, “Sanat Fuarcılığının Engebeli Yolunda”, rh+sanart Dergisi, Ekim 2008, sayı:55.

ÖZSEZGİN, Kaya, “Contemporary İstanbul”, rh+sanart Dergisi, 7 Aralık 2010, sayı:76, s.26.

PAKSOY, Doğan, "Sanat Galerileri Derneği Başkanı Taylan Tegin ile Söyleşi" Türkiye'de Sanat Dergisi, İstanbul, ocak-şubat 1997.

- PEHLİVANOĞLU, Burcu, “Koleksiyonculuk Üzerine Birkaç Söz/Birkaç Anektot”, Sanat Dünyamız Dergisi, YKY, 2007, Sayı:103.
- SAVAŞ, Azime, Maya Sanat Galerisi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2008.
- SEVİNÇ, Salih Seçkin, “Sanat Eseri Satışında Sosyal Medya Pazarlamasının Önemi”, rh+sanart, Ekim 2009, sayı:64, s.53.
- SORAN, Belkıs, "İstanbul Bienalinin Geride Bıraktığı Umut Işığı" Türkiye'de Sanat, İstanbul, ocak-şubat1996.
- SÖNMEZ, Ayşegül, “ Hüsamettin Kocan'dan Yeni Sergi” , Milliyet Sanat, İstanbul, Mayıs 2007.
- SÖZEN, Metin; TANYELİ Uğur, sanat Kavram ve Terimler Sözlü Remzi Kitapevi İstanbul: 1986.
- STALLABRASS, Julian, Sanat A.Ş. Çağdaş Sanat ve Bienaller, çev: Esin Soğancılar, İletişim Yayınları, İstanbul, 2009.
- ŞAHİNOĞLU, Elvan Tekcan, "Sanat Yönetimi ve Kurumsal Örnekleme Olarak Sanat Müzeleri", Akademist; "Sanat Yönetimi" Özel Sayısı, İstanbul, 2004.
- ŞAHİNLER, Özlem , “Küratöryel Sistemde Galerisilik”, rh+sanart Dergisi, Mart 2006, sayı:49.
- ŞEN, Sabahattin, “Fine Art 2008 Fuarı”, rh+sanart Dergisi, Aralık2008, sayı:57.
- TANPINAR, A. H., Mücevherlerin Sırrı, Haz. İlyas Dirin, Turgay Anar, Şaban Özdemir, YKY, İstanbul, 2002.
- TANSUĞ, Sezer, Çağdaş Türk Sanatı, Remzi Kitapevi, İstanbul, 2003.

- TANSUĞ, Sezer, Türk Resminde Yeni Dönem, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1988.
- TANSUĞ, Sezer, Türk Resminde Yeni Dönem, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1993.
- TURANİ, Adnan, Dünya Sanat Tarihi, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 1992.
- URAL, Murat, "Türkiye'de Resim Koleksiyonerliği", Sanat Dünyamız Dergisi, YKY, 2007, Sayı:103.
- ÜSTÜNİPEK, Mehmet, Cumhuriyet'ten Günümüze Türkiye'de Sanat Yapıtı Piyasası, Doktora Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi, 1997.
- ÜSTÜNİPEK, Mehmet, Türkiye'de Özel Galericiğin Tarihsel Gelişimi, Türkiye'de Sanat, S: 36, Ebru Grafik ve AŞ, İstanbul, 1998.
- ÜSTÜNİPEK, Mehmet "Türkiye'de Özel Sanat Galerilerinin Sanatın Ekonomik Boyutuna Katkıları", Uluslararası Katılımlı Sanat Ekonomisi Sempozyumu, 01- 02 Aralık 2006, T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- YILMAZ, Savaş, "Burhan Doğançay ile Söyleşi", Akademist, 8. Sayı, İstanbul, 2004.
- http://www.htcelik.com/yahsi_baraz_uluslararasi.html(Baraz Y., "Uluslararası ortamda galericilik nedir ve nasıl olmalıdır?", Gergedan Kültür ve Sanat Dergisi, Türk Resim Sanatı Özel Sayısı, Eylül 1988.)
- <http://www.aliartun.com/content/detail/21>
- <http://www.aliartun.com/content/detail/47>
- <http://www.aliartun.com/content/detail/>
- <http://www.guzelsanatlar.gov.tr/belge/1-25195/eski2yeni.html/>

<http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Sahte%20Sanat%20Eserleri/>

<http://gazetearsivi.milliyet.com.tr/Sahte%20Sanat%20Eserleri/>

<http://www.tuyap.com.tr/webpages/artist07/index.php?main=basin-5>

http://www.facebook.com/note.php?note_id=273743874419

<http://lebriz.com/pages/lsd.aspx?lang=TR§ionID=5&articleID=671&bhcp=1>

<http://lebriz.com/pages/lsd.aspx?lang=TR§ionID=5&articleID=671&bhcp=1>
guzelsanatlar.gov.tr/belge/1-25195/eski2yeni.html/

<http://galeribaraz.com/2010/galeribaraz/>

<http://galeribaraz.com/2010/3081/turkiyede-galericilik-ve-sanat-pazarinin-gelismesi/>

<http://lebriz.com/pages/lsd.aspx?lang=TR§ionID=5&articleID=671&bhcp=1>

http://www.galerisanatyapim.com/ibrahim_demirel/index.htm

<http://www.msxlabs.org/forum/sanat/208161-muzeler-ve-sanat-galerileri.html#ixzz1fQSZR6VT>

<http://www.dokusanat.com/pPages/pGallery.aspx?pgID=47&lang=TR§ion=4>

<http://www.msxlabs.org/forum/sanat/208161-muzeler-ve-sanatgalerileri.html#ixzz1fQVDiQX5>

http://www.galeriselvin.com/galeri_selvin.php

<http://www.armoniartgallery.com/html/armoni.html><http://www.galeriartist.com/tr/>

http://www.beyoglusanatgalerisi.com/beyoglu_sanat_galerileri/detay.aspx?SectionID=1583/

<http://www.eylulsanatgalerisi.com/esg.html>

<http://www.bahariyesanat.com/tr/gallery.asp>

<http://www.artshopgaleri.com/gallery/>

<http://www.issanat.com.tr/tr/hakkinda/>

<http://www.teksingaleri.com/tr/hakkimizda.aspx01>

<http://lebriz.com/pages/gallery.aspx?galleryID=521§ion=1&lang=TR>

<http://www.gamagallery.com/hakkimizda.php>

<http://lebriz.com/pages/gallery.aspx?galleryID=892§ion=1&lang=TR>

Oğuz Erten, Dünya Sanat Fuarcılığı ve Türkiye'nin Fuarcılık Serüveni

http://www.facebook.com/note.php?note_id=273743874419

<http://www.ibb.gov.tr/sites/ks/tr-TR/0->

[IstanbulTanitim/Pages/2010_Avrupa_Kultur_Baskenti_Istanbul.aspx](http://www.ibb.gov.tr/sites/ks/tr-TR/0-IstanbulTanitim/Pages/2010_Avrupa_Kultur_Baskenti_Istanbul.aspx)

EKLER

Ek 1: Resmi Galeriler

- Adana Güzel Sanatlar Galerisi
- Amasya Güzel Sanatlar Galerisi
- Antalya Güzel Sanatlar Galerisi
- Aydın Güzel Sanatlar Galerisi
- Balıkesir Güzel Sanatlar Galerisi
- Bilecik Güzel Sanatlar Galerisi
- Bolu Güzel Sanatlar Galerisi
- Bursa Güzel Sanatlar Galerisi
- Çanakkale Güzel Sanatlar Galerisi
- Çankırı Güzel Sanatlar Galerisi
- Çorum Güzel Sanatlar Galerisi
- Denizli Güzel Sanatlar Galerisi
- Diyarbakır Güzel Sanatlar Galerisi
- Edirne Güzel Sanatlar Galerisi
- Erzincan Güzel Sanatlar Galerisi
- Eskişehir Güzel Sanatlar Galerisi
- Gaziantep Güzel Sanatlar Galerisi
- Hakkari Güzel Sanatlar Galerisi
- Hatay Güzel Sanatlar Galerisi
- Isparta Güzel Sanatlar Galerisi
- İstanbul Güzel Sanatlar Galerisi
- Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Galerisi
- Kars Güzel Sanatlar Galerisi
- Kastamonu Güzel Sanatlar Galerisi
- Kayseri Güzel Sanatlar Galerisi
- Kırşehir Güzel Sanatlar Galerisi
- Kocaeli Güzel Sanatlar Galerisi

- Konya Güzel Sanatlar Galerisi
- Kütahya Güzel Sanatlar Galerisi
- Malatya Güzel Sanatlar Galerisi
- Mardin Güzel Sanatlar Galerisi
- Mersin Güzel Sanatlar Galerisi
- Muğla Güzel Sanatlar Galerisi
- Nevęehir Güzel Sanatlar Galerisi
- Ordu Güzel Sanatlar Galerisi
- Rize Güzel Sanatlar Galerisi
- Samsun Güzel Sanatlar Galerisi
- Sinop Güzel Sanatlar Galerisi
- Sivas Güzel Sanatlar Galerisi
- Őanlıurfa Güzel Sanatlar Galerisi
- Tekirdağ Güzel Sanatlar Galerisi
- Trabzon Güzel Sanatlar Galerisi
- Van Güzel Sanatlar Galerisi

Ek 2: Özel Galeriler

- Almelek Sanat Galerisi
- Anka Sanat Galerisi
- Antik Sanat Galerisi
- Apel Sanat Galerisi
- Ares Sanat Evi
- Ariyel Sanat Galerisi
- Art Hall Sanat Galerisi
- Artemis Sanat Merkezi
- Artess Çamlıca Sanatevi
- Artisan Sanat Galerisi
- Artium Sungur Sanat Evi
- Asmalı Mescit Sanat Galerisi
- Atelye Ev
- Bakraç Sanat Galerisi

- Beksan Sanat Galerisi
- Beyoglu Akademililer Sanat Merkezi
- Beytem Sanat Galerisi
- Bilgi Atölye 111
- BM C Art
- Borsa Sanat Galerisi
- Borusan Kültür Ve Sanat Merkezi
- Büyük Klüp Sanat Galerisi
- Cam Contemporary Art Marketing
- CBM Art
- Cep Sanat Evi
- Cey Güzel Sanatlar Galerisi
- Cumalı Sanat Galerisi
- Çatı Sanat Evi
- D Argent Sanat Galerisi
- Dega Sanat Galerisi
- Dem-Art Sanat Galerisi
- Destek Reasürans Sanat Galerisi
- Doku Sanat Galerisi
- Dulcinea Sanat Merkezi
- Dünya Sanat Galerisi
- Elhamra Sanat Galerisi
- Evin Sanat Galerisi
- Eylül Sanat Galerisi
- Galatea Sanat Galerisi
- Galeri 3K
- Galeri Apel
- Galeri Artist
- Galeri Baraz 1
- Galeri Baraz 2
- Galeri Binyıl
- Galeri G

- Galeri İki Maymun
- Galeri Keramos
- Galeri Nev
- Galeri Oda
- Galeri Pi Art Works
- Galeri Replica
- Galeri Selvin
- Galeri Ümit Çamaş
- Galeri Vinci
- Galerie Dürer
- Girgin Piyano ve Sanat Galerisi
- Gülmüne Sanat Merkezi
- Habib Gerez Özel Sanat Evi
- Harmony Sanat Galerisi
- Hyatt Regency İstanbul Sanat Galerisi
- Kanat Bayazıt Sanat Galerisi
- Kare Sanat Galerisi
- Karsu Tekstil Sanat Galerisi
- Kasa Galeri
- Kaş Sanat Galerisi
- Kızıltoprak Sanat Galerisi
- Kile Sanat Galerisi
- Kocamemi Sanat Galerisi
- Lale Sanat Galerisi
- Maltepe Sanat Galerisi
- Milli Reasürans Sanat Galerisi
- Mine Sanat Galerisi
- Mudo Maçka Sanat Galerisi
- Mutlu Sanat Odası
- Nadya Sanat Galerisi
- Nelli Sanat Galerisi
- Nevzemin 14 Sanat Galerisi

- Neyran Sanat Galerisi
- Nik Sanat Galerisi
- Nil Sungur Sanat Galerisi
- Owen Sanat Galerisi
- Özden Sanat Galerisi
- Passion Sanat Galerisi
- Pera Sanat Galerisi
- Pg Art Galeri
- Pi Artworks
- Resimci Sanat Galerisi
- Seher Sanat Galerisi
- Seven Sanat Galerisi
- Sevimce Sanat Galerisi
- Sibel & Tolga Sanat Galerisi
- Simurg Art
- Siren Öktem Tasarı Atölyesi
- Slide Show Galeri
- Teşvikiye Sanat Galerisi
- Tolga Eti Sanatevi
- Uran Kültür ve Sanat Merkezi
- Urart Sanat Galerisi
- Ümit Yaşar Sanat Galerisi
- Ürün Sanat Galerisi
- Yantra Sanat Galerisi

Ek 3: Sanat Galeri Yöneticileri ile Yapılan Röportajlar

Galeri Baraz'ın Yöneticisi ve Kurucusu; Yahşi Baraz ile Yapılan Röportaj

Galeri Baraz'ın kurucusu; Yahşi Baraz ile 05.08.2011 tarihinde yapmış olduğum röportajı aşağıda yazılı olarak veriyorum. Baraz ile sanat galerilerini, sanat galerilerinin dünden bugüne olan gelişimini, Galeri Baraz'ı ve sanat yönetimini konuştuk.

Emriye Okutur: 1974 yılında bir seramik sanatçısı olarak New York'a gittiniz. Türkiye 'ye döndüğünüz de seramiği bırakarak 1975'te bir sanat galerisi açtınız. Neden döndüğünüz de seramiği bırakıp galericilik yaptınız? Fikrinizi değiştirmenize ne sebep oldu?

Yahşi Baraz: New York'a gittiğimde bir kültür şoku yaşadım. Oradaki müzeler, galeriler, kitapçılar, insanların inanılmaz merakı tabi ki beni çok etkiledi. Türkiye de ben bunu özlüyordum. 1974 yılında Türkiye' de böyle bir şey tabi ki yoktu. Ne müze vardı ne koleksiyon bilinci vardı ne de sanat yazarları vardı. Ressamlar da hazır değildi. Yaşlı ressamalarda üretimlerini artık durdurmuşlardı. Tam idealize ettiğim bir şeyi gördüm.

Ben oraya seramik sanatçısı olarak gitmiştim. Bu sırada atölye kapandı. Ben de bir sanat galerisinde iş buldum. Orada çalışmaya başladım. Sanat galerisinde çalışmak çok hoşuma gitti. 1975'te döndüğümde bende bunu organize ettim ve galeriyi açtım. Etkilenme olayı tamamen o insanların, sanat ile olan bağlarından kaynaklanıyor.

E.O. : Bizde pek gelişmiş bir şey değil.

Y.B. : Biz de yavaş yavaş gelişecek bir şeydir. Sanat ve kültür öyle 5 ya da 10 yılda gelişebilecek bir şey değildir. En az 100 sene geçmesi gerekir gelişmesi için, biz belki de ilk nesiliz geliştirmeye başlayan; çünkü bizden önce 70'li yıllarda birkaç kişi vardı. Bunlarda yeterli değildi. Galericilik toplum da kabul gören bir meslek değildi. Basının desteği yoktu. Bir avuç insanın ilgilendiği bir konuydu. Sizin nesil ile gelişebilir.

E.O. :Günümüzde, Türkiye'deki galericiliğin gelişimi hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce yeterli midir?

Y.B. :Eskiye nazaran çok büyük gelişmeler oldu. Türkiye'de yeni nesil galericiler; mesela 30'lu yaşlarda hem alıcı hem de galeri yöneticisi oluşmaya başladı. Galeriler avangard sergiler açmaya başladılar. Yani genç sanatçılar, kuratörlüğe başladı; galeriler onları gündeme getirdi. Sanat yazarları gündeme gelmeye başladı. Tabi bu çok sevindirici bir şey.

Sanat ancak ülke çapında gelişir ise etkili olur. Sadece bir iki şehirde gelişmesi yetersizdir. Maalesef biz de bir iki şehir için bunu söyleyebiliriz. İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerde gelişmektedir. Örneğin; Almanya'yı düşünün, Köln, Hamburg, Münih her şehirde sanat galerisi var, müzeler var, sanatçılar vardır. Amerika'ya bakın yine öyledir her şehir sanat ile iç içedir. Homojen bir şekilde dağılması gerekir. Daha çok zamanımız var. Ciddi bir çalışma gerektirecek.

E.O. : Sanat galerilerinin de yönetici olarak sanatçıların çalışmasını doğru buluyor musunuz?

Y.B. : Sanatçı olmaması lazım. Kuratörler ya da sanat tarihçileri çalışmalıdır. Ya da bunu eğitimini almış uzmanların çalışması lazımdır. Türkiye de bu çok geri olduğu için bundan sonraki nesil de bu fark mutlaka gözetilecektir. Sanatçının hayata bakışını olumsuz yönde etkiler hem de üreticiliğini yok eder. Sanatçı, sanat üretimini yapmalı. İş bölümü olması lazımdır. Bugüne kadar olmayan bir şeydi; bundan sonra bir değişim 10 ya da 20 yıl içinde mutlaka gerçekleşecektir. 20 sene de yetmezde biz iyimser düşünüyoruz.

E.O. : Sanat galerilerini sizce sanat yönetimi ile etkileşimi nedir?

Y.B. :Galericinin bir takım çalışmalar yaparak sergiler organize etmesi lazım. Birçok kişi sanat yönetiminden mezun olacak bunların bir kısmı sanat galerilerinde çalışacak; çünkü sanat galerileri bir etkinlik alanıdır; hatta bazıları da kuratör olarak çalışacaktır. Bunlar üretilen sanatı kategorize ederek bir takım birbirine eş değer olan sanat ürünlerini bir araya getirerek sergiler açacak mutlaka kendi varlığını galerilerle gösterecektir.

E.O. : Sanatta sürekliliğinizin sebebi nedir?

Y.B. : Bu tamamen inat meselesidir. Yani bir idealizm bir inat bir aşırı tutku Passion dedikleri o olmasa bir günde bırakırsınız yaptığımız şeyi. Çünkü nankör bir meslektir. Hiçbir zaman karşılığını göremezsiniz. Hem maddi hem manevi olarak. Severek yapılırsa olur.

E.O. : 250 den fazla sergi düzenlemişsiniz bugüne kadar. Neden sergi açmak yerine bire bir müşterilerinize satış yapıyorsunuz?

Y.B. : Evet. Daha çok sergi açmaktansa kaliteli resim bulmaya çalışıyorum. Son beş altı aydan beri de bir yayın evi kurdum. Onun üzerinde çalışıyorum.

E.O. : Tebrik ederim bu arada ilk çıkan kitap sizin “Sanat Müzeleri” adlı eseriniz.

Y.B. : Teşekkürler. Sayın sanat yazarı Oğuz Erten ‘in de çıkartacağı başka bir kitap da olacak. 1860’lardan günümüze kadar açılan sergiler. Çok kapsamlı bir eser olacak. 75’e kadar açılan tüm sergiler ve 75’ten sonra benim açmış olduğum sergiler yer alacak içinde büyük bir katalog olacaktır.

E.O. : Bu çok güzel bizde sanat yazarlığı ile ilgili çok az eser var hele de sanat galerileri ile ilgili.

Y.B. : Bugün İngiltere’ de bir yayın evinde senede 180 tane sanat kitabı çıkıyor. Korkunç bir rakam yani 2 günde bir sanat kitabı basılıyor. Her kitap 300 ile 500 sayfa arasında. Yayın evinde 300den fazla da yazar çalışıyor. Biz de ise çok miktarda sanat yazarının oluşması lazım daha. Bir de konu bulması lazım tabi. Yani bugüne kadar sanatçılar üzerine hazırlanmış kitaplar var ancak onlarda birer katalog niteliğindedirler. Fotoğraflarını basıp bide biyografik olarak bir şeyler basıyorlar. Onlar bir araştırma kitabı bile değil. Tamamen katalog niteliğindedirler.

Teşvikiye Sanat Galerisi Kurucu ve Yöneticisi; Doğan Paksoy ile Yapılan Röportaj

Teşvikiye Sanat Galerisinin kurucusu ve yöneticisi Doğan Paksoy ile 17.08.2011 tarihinde mail yoluyla asistanı Begüm Kaytan aracılığıyla yaptığım röportajı aşağıda yazılı olarak veriyorum. Doğan Bey ile Teşvikiye sanat galerisini, dünden bugüne gelişimini, günümüz sanat galerilerini ve sanat galerileri ile sanat yönetimi ilişkisini hakkında görüştük.

Emriye Okutur: Teşvikiye Sanat Galerisi hakkında bilgi verir misiniz?

Doğan Paksoy: Kuruluş aşamasından bu yana figüratif resim anlayışı ile çalışan sanatçıları sergilemeyi ilke edinip, 27 yıl sonra belirlediği bu çizgisinden ödün vermeden sanat izleyicisine ulaşmak. Sergilemelerinde Türk resim tarihinden örneklerle klasik sanatçılara, yaşayan ustalara, genç ve yabancı sanatçılara yer vererek izleyicisine olabildiğince geniş bir seçki sunmak. Çalışmaların daha geniş alanlara yayılabilmesi ve sanatçıların daha kolay tanınması için yaptığı sergiler dışında çıkardığı yayın ve kataloglarla da sanatsal yapılanmayı destekleyen bir tavır sergilemektir.

E.O. : Galerinin sergi çalışmaları nasıl yürütülmektedir?

D. P. : Benim yönetimimde, yeni nesil figurative sanatçıların çalışmalarına ağırlık verilerek yürütülmektedir.

E.O. : Sergilerin hazırlık aşamaları hakkında bilgi verir misiniz?

Sergilerin hazırlık aşamasında;

- Eserlerin temini - güvenliği
- Sergi kurulumu
- Basın bülteni yapımı, basımı
- Davetiye yapımı – gönderimi (hep dijital hem basılı)
- Eserlerin fiyatlandırılması
- Açılış-Kokteyl

Gibi aşamalar bulunmaktadır.

E.O. : Sergi politikanızı neye göre belirliyorsunuz?

D.P. : Sergi politikası Teşvikiye Sanat Galerisi'nin kurumsal kimliği ile bağlantılı olduğundan, başlangıcından bu yana çağdaş figurative çalışmalar üzerine kurulu bir sergi politikası bulunmaktadır.

E.O. : Toplum açısından sizin üstlendiğiniz görev nedir?

D.P. :Çağdaş figurative sanatı izleyiciye en iyi bir şekilde sunmak.

E.O. :Teşvikiye Sanat Galerisi dünden bugüne nasıl değışimler geçirmiştir? Nasıl değeriendiriyorsunuz?

D.P. :Teşvikiye Sanat Galerisi, galericilik anlayışında politikasını değıştirmemiştir ancak yeni isimlere yer vererek figuratif resme sirkulasyon getirmiştir.

E.O. :Galeri olarak kendinizi yeterli görüyor musunuz? Görmüyorsanız; eksik yönleriniz nelerdir?

D.P. :Çalışma ortamı, iş disiplini veya sürdürülebilirlik açısından Teşvikiye Sanat Galerisi hedeflediği konumdadır ve sağlam temellere dayanan geçmişi sayesinde günümüzde de figuratif resmin önemli temsilcilerindedir.

E.O. :İstanbul'daki sanat galerilerinin organizasyon ve yönetimlerini nasıl değeriendirirsiniz?

D.P. :Genel anlamda yönetim açısından bütün galerileri birbirlerine benzemektedir. Kurumsal kimliğe uygun olan sanatçılar ile iş birliği yapılmaktadır.

E.O. :Sanat Galerilerinin, sanat ve sanat yönetimine etkisi nedir?

D.P. :Galeriler, sanatın ve sanat yönetiminin gelişimini, değışimini, yeniden ele alınmasını sağlayan ve tetikleyen, özel sektördeki önemli temsilcilerdir.

E.O. :Sizce aktif bir sanat galerisi nasıl olmalıdır?

D.P. :Aktif bir sanat galerisi, sergilemeye, sanatta pazarlamaya ve sanat piyasasına yeni nefes getirmeli ve sürekli kendini yenilemelidir.

Bilim Sanat Galerisi-Yurt ve Dünya Sanat Galerilerinin Kurucu ve Yöneticisi; Nevzat Metin ile Yapılan Röportaj

Nevzat Bey ile 2011 İstanbul Sanat Fuarı Artist de 16.11.2011 tarihinde yapmış olduğum röportaj aşağıda yer almaktadır.

Emriye Okutur: Kendinizden ve galerilerinizden bahseder misiniz?

Nevzat Metin: Bilim Sanat Galerisi, Yurt, Dünya Sanat Galerisi ve Uluslar arası Knidos Sanat Akademisi'nin kurucusuyum. 35 yıllık galericilik hayatımda; Türkiye'de özellikle İstanbul' da, benim galerimi açtığım yıllarda sadece 8 veya 9 sanat galerisi vardı. Bunlardan bir tanesi Galeri Baraz, bir tanesi Galeri Nev, Aydın Cumalı ve birde Doğa Paksoy'un sahibi olduğu Teşvikiye Sanat Galerisi idi. Bu galerilerin yanı sıra kurum ve kuruluşların galerileri vardı. Yani özel galerilerin sayısı 10'u geçmezdi. Sanat galericisi olarak ilk yurtdışı fuarlarına katılanlardan biriyim. Cumhuriyetin 75. Yılında açmış olduğum; Cumhuriyet Sergisi ile 3 kuşağı birleştirdim. Cumhuriyet Dönemi sergisi beklide bugüne kadar düzenlenmiş en büyük plastik sanatlar sergisidir. Arkasından Osmanlı'nın 700. Yılı sergisini düzenledim. 35 yıllık galericilik hayatımda çok acılı sancılı yıllar da yaşadım, çok iyi günlerde yaşadım. Galericilikle birlikte 120 kitap yayınladım ve 350'ye yakın sergi ve fuar katalogu oluşturdum. Tüyap da düzenlenen Artist Fuarının kurucularındanım. Uzun yıllar danışma kurulunda görev aldım.

2000'li yıllarda galericilik çok büyük bir değişimin içindedir. Ciddi sancılar geçirdi. Çünkü büyük sermaye sınıfı bu işe el attı, özellikle İstanbul sermayesi. Ve müzayedeler, galerilerin canına okudu. Sanat galerileri bir kültür merkezidir, özellikle batıda bu böyledir. Batı da yerel yönetim, kurum ve kuruluşlar, kültür bakanlıkları galerilere destek olmaktadır. Hatta batıda bir galeriye gittiğimde şunu gördüm: sanat galerileri ekonomik anlamda sıkıntı içinde değillerdi. Bunun nedeni ise galeriye gelen ziyaretçi adedince devlet, galeriye bir ödenek sunuyor. Bu galeriler birer kültür merkezi ve toplumu yönlendiriyorlar; devlette bu hizmetlerinin karşılığını onlara maddi desteğiyle ödüyor. Türkiye de ise böyle bir şey yok. Özellikle 2000 yılında piyasa büyük sermayenin eline geçince durum çok daha kötü bir hale geldi. Ve dinazor sanatçılar dediğim; genç sanatçılara yaşam hakkı tanımayan, müzayedelerde 3'de 1 fiyatına eser satışı yapan sanatçılar var. Bütün

popüler kültür insanları müzayedelerden eser satın alıyorlar. Müzayedeciler fiyatları istedikleri gibi belirliyorlar. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey yoktur. Böyle bir şey neden yoktur; çünkü müzayedeler yaşamayan sanatçıların eserlerini, antika şeylerin satışını yapmaktadırlar. Bakıyorsunuz günümüzde müzayedeler farklı anlayışları benimsemişler. Bu karma karışık düzen içerisinde sanat galerilerini yok ettiler. Onların yaşam hakkını ellerinden aldılar. Bende 2012 tarihi itibarıyla 35 yıllık galerimi kapatacağım.

E. O. : Neden sanat galerisi açmak istediniz?

N. M.: Ben 68 kuşağındanım sanat ve bilimle iç içeyim. Karakterimin bir ürünü olarak ortaya çıktı. Çünkü çocukluğumdan bu yana sanatçılarla büyüdüm. Tanımadığım edebiyatçı, ressam kalmamıştı. Bunlara yakın olduğum için sanat galerisi açtım. Aslında daha önce bir yayınevi açmıştım. Ama yürütemedim, 2 yıl sürdürdüm bildim. Neden yönetemediğimi de söyleyeyim 12 eylülde içeriden çıktığımda Kadıköy Altıyol'da bu yayınevini açmıştım. 2 yıl içerisinde polis, mit kontrogerilla gibi her türlü istihbarat örgütleri yayınevine gelerek şunları söylüyorlardı: sen burada devrimci bir karargah bir devrimci merkez açtın diyerek 3 günde bir beni alırlardı. 1. Şubede misafir eder ardından tekrar bırakırlardı. Böyle bir yıldırma politikasıyla yayınevini kapattım. Ve ardından sanat galerisi açtım. Daha sonra işler iyi gitti. Ve kazanmış olduğum tüm paramı yayınladığım 120 kitaba yatırdım. Bu benim idealimdi. 2000 yılında büyük sancılar çekerek özveriyle devam etmeye çalıştım. Ama yürümediğini görüyorum galerileri de kapatmak zorundayım.

E.O. : Yılda ortalama kaç sergi düzenliyorsunuz? Sergi politikanızı neye göre belirliyorsunuz? Sergi çalışmalarını nasıl düzenliyorsunuz?

N.M. : Kendi görüşlerime uygun sanatçılarla çalışıyorum. Önceleri eski kuşak sanatçılarla; dinazorlar ile çalışıyordum. Yaşama hakkını hiçbir genç sanatçıya hatta kendi öğrencilerine bile tanımayan bu kişilerle ilişkilerimi kestim. Bu dinazorlar için yayınladığım kitaplar için şuan pişmanlık duyuyorum. Keşke gençlerle daha çok çalışsaymışım ve onları ön plana çıkaracak işler yapsaymışım. Sanat ortamında genç kuşak ile yürüseydim bu beni daha mutlu kılacaktı. Bu bahsettiğim dinazorlar bir ev almak, araba almak, yeni bir ev daha almak, yat almak sevdasında

koşuyorlar. Bu bahsettiğim kişilerin sayısı 30 ile 40'ı geçmez. Bunlarda eserlerini çok yüksek rakamlarla müzayedelere veriyorlar.

Özel galericilik giderek yok oluyor, bu bir facia! Devlet ise kesinlikle bir destek sağlamıyor. İşte bu sebeplerden galericiliği bırakmak zorunda kaldım. Datça da Ukksa adı altında bir akademi kurdum. Bu akademide güzel sanatlar eğitimi almış gençler ile birlikte toplumsal sorumluluk projeleri düzenleyeceğiz. Bu gençlerle bir ordu kurdum ve hayatımın geri kalanını akademi de yeni sanatçılar yetiştirerek geçireceğim.

E.O. : Bir sanat galerisinin toplum açısından üstlendiği görev nedir?

N. M. : Bir galericinin görevi: sanatçının tüm yaşamsal değerlerini sağlamaktır. Bir desenini bile sattırmayacaksınız. Dünyada tüm gelişmiş ülkelerde bu böyledir ve sanat galerileri, kurumsallaşmış merkezlerdir. Türkiye’de ise çok sağlıklı değildir. Bir dönem ise çok sağlıklıydı. Bir ara 40 sanatçım vardı. Galeracilik bir menajerlik kurumudur. Sanatçıları desteklemek ve her hakkını gözetlemek zorundadır. Batıda kurumsallaşmış tüm galeriler, sanatçısının bir desenini bile başkasına sattırmaz.

1990 yılından 2000’e kadar piyasanın tamamı benim elimdeydi. 20’den fazla şirketin sanat danışmanlığını yapıyordum. Pazarın %60’ına ben sahiptim. Türkiye’deki bugün ki koleksiyonerlerin tümü, kime sorarsanız sorun eserlerinin çoğunu Bilim Sanat- Yurt ve Dünya Sanat Galerilerimden satın almışlardır. Kültür ve sanat alanında çok büyük kişisel çabalar sarf ettim. Bu sebeple burjuva sınıfına özel seminerler düzenledim. Çünkü Türkiye’deki burjuva sınıfı kültür ve sanattan yoksundur. Vermiş olduğum seminerlerde bu eğitimin ve sanatın ne kadar önemli olduğunu da anlatıyordum. Şunu çok defa yaşadım: eser satın almak isteyen bir burjuva, koltuğunun yada perdesinin renginde tablo istemekteydi. Ben de onlara şöyle söylüyordum: Ne yapacağız şimdi Picasso’nun tablosunu mu değiştirelim? Yoksa senin tül perde ya da villanı mı değiştirelim? Sakın Sabancı ile Paris sergisini açtığımızda, bana şunu söylemiştir: Ya deli oğlan keşke ben seni bir 30 yıl önce tanısaydım.

Şunu belirtmek isterim ki benim çalıştığım sanatçılar için yayınlamış olduğum 120 kitabı dünyanın hiçbir yerindeki sanat galerisinde göremezsiniz, hatta Türkiye’de de göremezsiniz. İş bankası, Yapı Kredi yayınları da olmuştur ancak bu kitapların

sayısı 10'dan fazla değildir. Şuan elimde herhangi bir maddi yatırıмым yok, tek yatırıмым kitaplarım. Gelecek kuşaklara bırakacağım en büyük mirasım onlardır.

E.O. : Sanat galerilerinin, sanata ve sanat yönetimine katkısı nedir sizce?

N.M.: İyi bir galerici olabilmek için kendi sanatını ve dünya sanatını bilmek zorundasın. Ben çevremde görüyorum, bir burjuva hanımı sadece istediği için sanat galerisi açıyor. Ve daha sonra 2 yıl içerisinde galeriyi kapatıyor. Bu bilmezlikten geliyor. Galeri açmanın çok ciddi sorumlulukları var. Ben tüm sanatçıların eserlerindeki imzayı görmeden onu tanımak zorundayım. Bir galericinin çok ciddi tarihsel görevleri ve ödevleri vardır. Bir taraftan topluma yön vereceksiniz. Galerici çalıştığı sanatçı; roman okuyor mu, şiir okuyor mu, entelektüel bir birikime sahip mi, hangi dünya görüşüne sahip? Bunları bilmek zorundadır. Galerinin donanımlı olmasının yanı sıra sürekli olması da çok önemlidir. Hayatın tüm aşamalarında da bu böyledir. Kendini beslemezse bir süre sonra tıkanır sadece kendini tekrarlar ve birçok dinazor gibi aynı şeyi yapar durur.

E.O. : Sergi ön hazırlık aşamalarınızdan bahseder misiniz?

N.M.: Sanatçının formatını belirliyorum. 1,5 yıl öncesinden sergiyi hedefliyoruz ve bu doğrultuda hazırlık yapıyoruz. Bir iki ay içerisinde kesinlikle sergi açılmaz. Sanatçı muhakkak yeni bir şeyler ortaya çıkarmak zorundadır. Sanatçının sadece galeri sahibine değil seyirciye de karşı sorumlulukları vardır. Neden sorumlulukları var? Çünkü merak ettirtecek kendini, geçmişte şunu yaptı acaba şimdi ne yapacak? Picasso'nun bir sözü vardır. Sanat galericisi olmasaydı ben bu hale gelemezdim. Bakın 21. yy.'ın en iki dehası vardır: birisi Einstein bir diğeri de Picasso'dur. Biri sanat biri de bilim alanında dünyaya damgasını vurmuşlardır. Bir sanatçı farklı düşünce yapılarını incelemesi gereklidir. Galerici zaman zaman sanatçıya müdahale etmelidir. Çünkü her iki tarafında izleyiciye karşı sorumlulukları vardır.

E.O. : Sizce aktif bir sanat galerisi nasıl olmalıdır?

N.M.: 3 ayda bir sergi açmalıdır ve sergi 1,5 ay sürmelidir.

E.O. : Yılda ortalama kaç sergi açıyorsunuz?

N.M.: Son zamanlarda sergi açamıyorum. Ama Knidos Akademisin de açtım. 350 sanatçıyı bir araya getirdim. Cumhuriyet sergisi de tarihin en büyük sergisi oldu. Seramik, çini, heykel ve cam olarak düzenlendi. Çünkü bizi hayata bağlayan cam ve seramik sanatını var etmek istiyorum. Knidos da dünyanın en büyük heykeltıraşları ve cam ustaları yetişmiştir. Bölgenin geleneksel ve kültürel yapısını korumaya çalışıyorum. Ben orada 330 sanatçı ile birlikte bir açık hava sergisi açtım önümüzdeki günlerde ise bunun da kitabını yayınlayacağım ve o da son kitabım olacak.

Galeri Binyıl Kurucu ve Yöneticisi; İlknur Şanal ile Yapılan Röportaj

İlknur Şanal ile 16.11.2011 tarihin de İstanbul Sanat Fuarı Artist de yapmış olduğum röportajı aşağıda yer almaktadır.

Emriye Okutur: Kısaca kendinizden ve sanat galerisindeki görevinizden bahsedermisiniz?

İlknur Şanal: Mimar Sinan Üniversitesi tekstil tasarımı mezunuyum. 1999 yılında sanat galerisini kurdum ve yöneticisiyim. Son sınıftan beri birçok karma sergiye de katılmış, 2 kişisel sergi açmışım. Tekstil tasarımcısı olduğum halde seçimimi resimden yana kullandım. Ve 11 yıldır da galericilikle devam ediyorum. İlk plastik sanat web sitesini kuran sanat galerisiyiz. www.galeribinyil.com.tr

2003 yılında; Türkiye'deki sanat piyasasının gelişimini gözlemledikten sonra genç sanatın ne kadar önem kazanacağını gördüm. Öncü olarak bu işe yol açtım. Böylelikle ilk genç sanat galerisini Tophane deki 2. mekanımda, Galeri Binyıl Genç adı altında kurulmuş oldu.

E.O. : Neden bir sanat galerisi kurmak istediniz?

İ.Ş. : Kendi girişimci ve sanatsal ruhumu mutlu ediyor. Birçok sanatsever ile ve sanatçıyla iletişim içinde olmak hoşuma gidiyor. Koleksiyon yapıyordum. Bununla birlikte eksikleri görmeye başladım. Dünyayı gezerken birçok müze, sanat galerisi... (New York'a gittiğimde; benim sanat anlayışıma uygun gelen doğru 75 galeriyi ve birçok müzeyi seçip 15 gün içinde geziyordum. Zaten sokakların da bile devasa heykelleri olan bir yerden insan ister istemez etkileniyordu.)Bu izlenimler

sonucunda böyle bir işi yapabileceğim kanısına vardım. Bulduğum yerde Akatlar Kültür Merkezinde boş galeri, sergi mekanı vardı. Bu şekilde galeri açılmış oldu.

E. O. : Sergi politikanızdan ve sergilerinizin ön hazırlık çalışmalarından bahsedermisiniz?

İ.Ş. : Başlangıçta karma sergilerden oluşuyordu. Daha sonra MSGSÜ,MÜ,GÜ,YÜ hocalarla kişisel sergiler yapıldı. İlk 5 yıl böyle devam etti. Her yıl bilinçli genç sanatçılara da yer veriyordum. 2003 de tamamen genç sanata döndüm. Çünkü belli yaşa gelmiş ustalar da belirli bir süre sonra üretimi kesecekti yaşlarından dolayı. Halen üretmeye devam eden çok değerli hocalarımız var. Bunun yanı sıra kaybettiklerimizde vardı.O ilk 5 yıl tüm sanatçılara yaptığım kataloglar var,ve bunlar da değerli arşivler; çalışırken hazırlamış olduğumuz 40'a yakın katalog var. Bu değerli kataloglar ile galeri arşivini oluşturdu. Bunlar da galerinin işlevini gösterir. Sanatçının kalıcılığını sağlamak.10 yıl sonra alım-satım yapan kişiler için gerçek belge olarak kullanılan bu kataloglar aynı zamanda sanat tarihi için de bellek oluşturacaktır.

E.O. : Yılda ortalama kaç sergi düzenliyorsunuz?

İ. Ş. : Yılda 8 sergi açıyoruz. 1999'dan beri de yılda 2 fuara katılıyoruz. 11 yılda 110 sergi yapar bu sayıya özel sergiler ve yaz karmaları dahil değildir.

Şimdi amaçlarım arasında, uluslar arası fuarlara katılmak, genç koleksiyonerleri bilinçlendirmeye devam etmek, ve iyi sanat kitapları basmak, sanat yönetimi üzerine üniversitelerde ders vermeyi, ve son olarak da bitireceğim tezin konusu ile ilgili Anadolu köylerinde bilinçlendirme seminerleri verebilmeyi hedefliyorum.

E. O. : Galeri Binyıl'ın geçmişten günümüze gelişimini nasıl değerlendiriyorsunuz?

İ.Ş.: Ben sürekli okuyan bir insanım. Çağı yakalamaya çalışıyorum. Çok hızlı gelişen bir çağ. Her şeyi okuyarak ve internetten takip etmeye çalışıyorum. Dünyanın herhangi bir yerinde ne olup bitiyor anında inceleyebiliyorsunuz.

E.O. : Günümüz piyasası galerinin hedeflerini karşılıyor mu?

İ. Ş. : Galerinin 3 şansı var; 1.arşiv yaptığı için; 2. İnternet sitesinin erken kurulmuş olmasıyla, galerinin bir geçmişi var. İnsanlar arama yaptığında internet sitesin de

benim adım çıkıyor ve ellerinde ki eserlere alıcı bulmak için bana geliyorlar. Ben de başka bir alıcı bularak art dealer olarak bu şekilde satış yapıyorum. 3. Dünyadan ulaşip eser alanlar da oluyor. Tabii genç sanatla galeri masraflarını döndürebilmek oldukça zor, bu art dealer çalışması ile başarılı oluyor. Ciddi bir koleksiyonum var. Zaman içinde inanarak sergiler açtığınız sanatçıların eserleri değerlendiriyor ve bekleyerek para kazanılarak bu iş yürüyor. Koleksiyon olması çok önemli bir alt yapı oluşturuyor.

E. O. : İstanbul’ da yer alan diğer sanat galerilerinin organizasyon ve yönetimlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

İ.Ş.: Ben bireysel çalışıyorum. Kimseye bağlı değilim. Her galerinin belirli bir ilkesi var. Dediğim gibi genç sanatçılar beni destekliyor. Önce ustaları ile çalıştığım için hocaları bana yeni yetenekleri hemen söylüyorlar: üniversitedeyken bak bu çocukla ilgilen bu kız ile ilgilen... Dolayısıyla ben izlemeye başlıyorum ve karmalara davet ederek yavaş yavaş onları tanıyarak çalışıyorum. Anlaştığım sanatçılara da kişisel sergiler açıyorum. Son zamanlar da sanatçı listemi belirledim anlaşmalar yaparak onlarla çalışıyorum. Araya da ya bir fotoğraf ya da heykel sergisi ekliyorum, kişisel ya da karma oluyor. Onun dışında araya yeni genç sanatçılar da girebiliyor.

E.O.: Sanat Galerilerinin, sanata ve sanat yönetimine etkisi nedir?

İ.Ş.: Sanat galerilerinin yaşam biçimi çok önemli; amaçları, istekleri.Nasıl bir yöntem izleyeceğini baştan belirlemesi gerekli. Ben idealistçe yaklaştım. Çok fazla ticari kaygı içinde olmamanız gerekli. Beklentileriniz olduğunda bu sizin çalışmanızı etkiliyor. Sanatçılara ve yeni oluşan sanat piyasasına da öncü olmak durumundayız. Nasıl yaşlı insanlar bize tecrübe oluyorsa, bizim hayatta kazandığımız tecrübeye yeni sanat galerilerinin yöntem belirlemede tecrübe olacaktır. Bizim sanat yönetimine katkımızı ancak izlerseler görebilirler. Galerinin belirlediği sanat çizgisi önemli ve bu çizgisini bozmadan yürütebileceği yöntemleri belirlemesi ve ilkeleri doğrultusunda yol almaya devam etmesi gereklidir. Arada bir kendinden kopup piyasayı inceleyip, izleyebilmek de soluk almakla eş değerdir. O zaman işin hangi safhasında olduğunuzu, hataları ve doğrularıyla görme şansını yakalar ve ona göre planlama yaparsınız yakın, orta ve uzun zaman için.

Ares Sanat Galerisi Yöneticisi; Duygu UĞUR ile Yapılan Röportaj

Duygu Hanım ile 17.11.2011 tarihinde İstanbul Sanat Fuarında yapmış olduğum röportaj.

Emriye Okutur: Kendinizden ve galerinizde bahseder misiniz?

Duygu Uğur: Ankara Kolejin de okudum. ODTÜ' de okudum. Daha sonra 20 yıl boyunca sanayi kalkınma bankasında çalıştım. Bu arada resme çok meraklıydım. Kolej de hocalarımız; önemli ressamlardı. O zamanlardan bize bir sanat aşkı aşılamışlardı. Bizi sergilere götürürlerdi. Sora sürekli sergi gezerdim. Kısıtlı bütçeyle resim satın alırdım. Taksitle bile... Evim galeri gibiydi. Fakat piyasası olan resimlerimi satmak zorunda kaldım. Şuan gençlerden yine var. Sanayi kalkınmadan emekli olunca bir şey yapmak istedim. Çalışmayı çok seviyorum. Şimdi 70 yaşındayım hala çalışıyorum. Sürekli çevirilerde yapıyorum. Sürekli faaliyet halindeyim. Emekli olduktan sora elime imkan geçti ve bir daire alma durumum oldu. Neden bu yer bir galeriye uygun olmasın dedim. O dönem de Fenerbahçe'de bir tek sanat galeri vardı: Mine Sanat Galerisi idi. Ve bende Fenerbahçe deki galerimin yerini satın aldım. Böylece Kadıköy Fenerbahçe'de Ares Sanat Galerisini kurdum. Geniş bir çevrem var. Ankara Kolejliler, ODTÜ'lüler, sanayi kalkınmacılar ve arkadaşlarım. Bu geniş çevreme güveniyordum. Ve hakikaten iyi oldu benim sayemde birçok arkadaşımı koleksiyoner yaptım. Birçoğunun maddi durumu çok iyi ve hiç galeriye adım atmamış arkadaşlarımı koleksiyoncu yaptım. Benden sonra ise müzayedelere başladılar. Başta içki içmeye geliyorlardı, hatır için aldılar gide gele sanatla iç içe oldular ve koleksiyoner halini aldılar.

20 yıllık galericiyim ama şuan da galericilik boyut değiştirdi. Borsa gibi bu işte de artık büyük sermaye dönmeye başladı. Eski Kadıköy galericileri düşünüldüğünde tabi onlar bir Nişantası galerileri gibi olmasa da ortak bir çalışma yürütülebiliyordu. Bir sanatçı keşfediyorsunuz bakmışsınız piyasa gibi o da boyut değiştirmiş. Artık her şey çok farklı geliyor. Şuan da küçük galerilerin hiçbir fonksiyonu kalmadı. Çok büyük ticari bir piyasa var ortada ve çok büyük paralar dönüyor. Ama bu birkaç kişi arasında oluyor. 3 ya da 5 sanatçı 3 ya da 5 galerici ve alıcı arasındadır. Sanatçıların % 99'u kötü durum da, çok iyi sanatçılar bile o çarkın içine

girememişse yok oluyorlar. Galerıcilik diye bir şey kalmadı. Müzayedeler galerileri öldürdü. Galeriler; sanatçı ile alıcıyı birleştirdi. İnsanlar eskiden sanatçıdan çekinirdi. Sanat galerileri bu durumu ortadan kaldırırdı. Artık öyle değil, alıcı sanatçının atölyesine gidip eser satın alabiliyor artık.

E.O. : Yılda ortalama kaç sergi açıyorsunuz?

D.U. : Mayıs ile Ekim arasın da ortalama yılda 8 sergi düzenliyorum.

E. O. : Sergi politikanız, sanatçı tercihleriniz ve sergi ön hazırlıklarından kısaca bahseder misiniz?

D.U.: Soyut bir çizgi izlemek istedim. Soyut, insanlar tarafından daha az algılanıyordu. Ben de bunu sürdüremedim. Ben sanat eserinde ustalık ararım. Ama ustayı bulmak zordur. Ustalık yıllanmışlık tecrübe demektir ve ustalarda sadece belirli galerilerle çalışırlar. Şuan da genç, özgün ve farklı çalışan sanatçılara önem veriyorum. 20 yıldır bu piyasada olduğum için sürekli çalışabileceğim sanatçılar var. Ama ben yeni sanatçılarla çalışmak istiyorum. Sergi, fuar ve internet aracılığıyla yeni sanatçılar keşfetme peşindeyim. Çünkü bana heyecan veriyor.

E.O. : Piyasa, galerinizin beklentilerini karşılıyor mu?

D.U.: Karşılmıyor, tabi ki. Doğrusu şöyle söyleyeyim: bir beklentim yok. İlk yıllarımda bir beklenti içindeydim ondan sonraki yıllarda neyin ne olduğunu anladım. Umut her zaman var. Ben emekliyim ve emekli maaşıyla geçimimi sağlıyorum. Elbette bu işe para kazanmak için başladım. Düşündüm benim için manevi tarafı da olan ve kazanç da sağlayabileceğim bir alan olsun. Galerilere girdiğim de bir gün bende böyle bir galeriye sahip olacağım derdim. Sevdiğim şeyi satayım istedim. Kesinlikle de sevmediğim sanat eserlerini galerimde satamam. Beklentim artık yok. Bir mucize bekliyorum.

E.O.: Sanat galerisi olarak; Galeri Ares'i yeterli görüyor musunuz?

D.U.: Görmüyorum. Mutlaka maddi imkanlarınızın iyi olması gerekiyor. Aksi takdir de çok zorluk yaşıyorsunuz.

E.O. : Sizce aktif bir sanat galerisi nasıl olmalıdır?

D.U. : Çevre çok önemli ve dediğim gibi maddi olanaklar da öyle. Sevdiğiniz ya da çalışmak istediğiniz sanatçıyı maddi olarak doyurabilirseniz anca onu elinizde tutarsınız. Sürekli ondan resim almalıyım. En azından maddi imkanlarımla onu desteklemeliyim. Ben keşfettim, benim sanatçım, resimlerine sahip olmak dışında manevi bir yanı da var. Hani bir sanatçı ile iç içe olmak onun eserlerinden doyum sağlamak.

E.O. : Sanat galerilerinin, sanata ve sanat yönetimine etkileri nelerdir sizce?

D.U. : Olması gerekirse şuan da bir katkısı olduğunu düşünmüyorum. Şuan da tüm sanat galerileri kendi karlarını düşünüyorlar. Topluma herhangi bir katkı sağlama peşinde de değildirler. Küçüğü de büyüğü de tüm sanat galerileri maddi kazanç peşindedir. Toplumla sanatçıları tanıştırıyorsunuz, sanat galerisi olarak aracı oluyorsunuz ancak bu yönde bir katkıları var. Maalesef hedefleri şuan da bu değil.

Maltepe Sanat Merkezi Kurucu ve Yöneticisi; Mustafa BAKKALBAŞI ile Yapılan Röportaj

17.11.2011 tarihinde İstanbul Sanat Fuarında kendisi ile röportaj yapılmıştır.

E.O. : Kendinizden ve galerinizden bahsedebilir misiniz?

Mustafa BAKKALBAŞI: Maltepe Sanat Merkezini 2004 yılında kurduk. Kuruluş aşamasından bahsedecek olursak: 2004 de galeriyi kurmadan önce 1995 yılında bu sektörde hizmet veriyordum. Ressamların kullandığı şaselerin, tuvallerin v.b. malzemelerin imalatı ile ilgili hizmet verdim. Bu vesileyle birçok sanatçı tanıştım dostluklarım oluştu. Yıllar boyunca bu sanatçılardan resim satın aldım ve böylece bir koleksiyonum oldu. İşte bu birikimle eşim ile galeriyi kurmaya karar verdik. Amacımız ise İstanbul'un Anadolu yakasının da ki sanatsal faaliyetleri Avrupa yakasında ki gibi olmasını istedik. Fuarlara katılıyor, sergiler açıyoruz, üniversite için öğrenci hazırlıyoruz, güzel sanatlara hazırlık kurslarımız da var. Bir dönem müzik eğitimi ile ilgili de çalışmalarımız vardı ama şuan için böyle bir eğitim vermiyoruz. Bu alanla ciddi şekilde ilgileniyoruz ve iyi bir galeri olmayı hedefliyoruz.

E.O. : Yılda ortalama kaç sergi düzenliyorsunuz?

M.B. : Şöyle 2004 yılında kurulduktan sonra galerimiz de düzenli olarak her ay sergi düzenledik. Fakat son bir yıldır galerimizde sergi düzenlemedik. 2011-2012 de 4 tane sergi gerçekleştireceğiz.

E.O. : Sergi hazırlıklarınızdan ve sanatçı tercihlerinizden bahsedebilir misiniz?

M.B. : Bizim seçtiğimiz sanatçılarda var. Bizi bulup da çalışmak istediğini söyleyen sanatçılarda var. Görüşlerine inandığımız ve güvendiğimiz sanatçılarla çalışıyoruz. Yıllardır süren dostluklarımız var. Biz daha çok onları tercih ediyoruz. Piyasa da Maltepe ressamı diye tanınan bir grup var. Bunlar bizim çalıştığımız asıl sanatçılar. Daha çok genç sanatçıları ön plana çıkartmaya çalışan bir galeriyiz. Orta ve genç kuşak sanatçılarla çalışıyoruz.

Sergi açacağımız sanatçının da fikirlerine danışıyoruz. Birde yine ailemizden olan; Yapı Kredi Yayınlarının editörü ile çeşitli katalog, kitap, broşürleri hazırlıyor ve ondan destek alıyoruz. Kendi birikimlerimiz ve sanatçı birikimlerinden yararlanıyoruz. Ve yine piyasada tanınan sanat eleştirmenleriyle işbirliği yapıyoruz.

E.O. : Günümüz piyasası galerinizin beklentilerini karşılıyor mu?

M.B. : Karşılıyor. Son yıllarda galeride sergi açamamızın sebeplerinden biri de ortaya çıkan müzayedecilik anlayışının yaygınlaşması. Artık insanlar sanat galerilerinden değil de müzayedelerden eser satın alıyorlar. Ve birçok kişi de sanatçı atölyelerinden eser satın almaya başladı. Çünkü kimse galeri komisyonunu ödemek istemiyor. Dediğim gibi müzayedelerden ya da sanatçı atölyelerinden daha ucuza satın alabiliyorlar. Müzayede evleri de reklamları ve imkanları sayesinde de daha fazla ön plana çıktı. O yüzden biz galericilerin sıkıntısı var. Aynı zaman da sanatçılarda bundan rahatsız. Eserlerinin değerlerinin çok altın da ya da çok üstünde satıldığını söylüyorlar. Müzayede evlerinin, bazı sanatçı eserlerinin fiyatları konusunda belirsizliği var. Biz bunu sürece bıraktık. Zamanla ne olacağını göreceğiz... Bizim gibi ciddi çalışan sanat galerilerine dönüş olacağını biliyoruz. Ve bu anlamda iyi sergiler ve iyi işler yapmaya gayret gösteriyoruz. İnsanların kafasında bir marka yaratmaya çalışıyoruz.

E.O. : Sanat galerisi olarak kendinizi eksik görüyor musunuz? Görüyorsanız sizce eksikleriniz nelerdir?

M.B. : Kendimizi hiçbir zaman yeterli görmüyoruz. Çünkü sürekli gelişmekte olan bir sektördeyiz. Daha iyi tanıtımlar yaparak daha çok insana ulaşmamız lazım. Tabi bunların hepsi bir bütçe ve galeri olarak da bu konuya çok fazla bir bütçe ayıramıyoruz. Daha kaliteli işlerle satış yapmaya çalışıyoruz. Eksiklerimiz var ve bizde yaşayarak bunları öğreniyoruz.

E.O. : Sanat galerilerinin, sanata ve sanat yönetimine etkisi sizce nedir?

M.B. : Şöyle özetleye bilirim: son dönmelerde çok sanat galerisi açıldı. İşi bilen bilmeyen birçok kişi, biraz çevre edindiğini düşünenler alt yapısı olmadan bu işe başladılar. Tabi hepsi böyle değil; bu iş için araştırma yapıp çok fazla kafa yorarak başlayanlarda oldu. Fakat bunu yapmayanlar zamanla yavaşça eleniyor. Biz daha çok genç ve orta kuşak sanatçılarla yolumuza devam ediyoruz. Genç kuşak sanatçıları, piyasa da tanınmış hale getirmeye çalışıyoruz. Onların eserlerini satmaya çalışıyoruz. İlerisi ne gösterecek kestiremiyoruz. Şöyle de bir sıkıntı var: bizim ön plana çıkardığımız sanatçılar, başka galerilerle anlaşabiliyor. Bunun önüne geçmek mümkün ama biz o kadar katı davranmıyoruz. Daha çok sanatçıyı yetiştirmek ve daha çok sanatçıyı piyasaya katmaya çalışıyoruz. Sanat yönetime kendi açımızdan bir etkisini görmüyoruz. Çok da fazla bir yorum da bulunamayacağım.

E.O. : Sanat Yönetimi; sanat kurumlarının idareciliği, yönetim yapısıyla sanatı birleştirme bunu sergilemedir. Bu başlık adı altında üniversitelerin 5-6 yıllık geçmiş olan Sanat Yönetimi Bölümü vardır. Peki, günümüz şartlarında sanat galerileri için sizce çok gerekli değil mi?

M.B. : Gerekli çünkü sadece Türkiye’ de İstanbul da biz bu işi yapıyoruz. Bu dünya da var olan uluslar arası bir kavram. Mesela biz sadece uluslar arası fuarlarda yabancı sanatçılar ile sanat galerileriyle iletişime geçebiliyoruz. Onlarla fikirlerimizi paylaşıp ortak işler yapmak istiyoruz. Üniversitelerde ki bölümü okumak belki burada fayda sağlıyor. Bu işi tamamı ile öğrenebilmek. İmkanım olması durumunda ben de bu eğitimi almayı isterim. Ciddi olarak bu sektörde yer alıyorsak bu işle ilgili tüm bilgiyi öğrenmeliyiz.

E.O. : Sizce aktif bir sanat galerisi nasıl olmalıdır?

M.B.: Şuan ki piyasada sağlam bir bütçesi olmalı çünkü gelinen noktada bir sergi açarsınız, iki bayın duyurusu yaparsınız; insanlar gelir ama bu iş öyle değildir. Her zaman daha fazla kitleye ulaşmak gereklidir. Türkiye sınırların da değil sadece, uluslar arası alanda bilinmek gereklidir. Bizim yaptığımızı birçok galeri yapmıyor. Çünkü biz daha yeni tanınmaya başlayan sanatçılarla çalışıyoruz. Ama birçok galeri tanınmış, eski sanatçılarla çalışıyor. Onların eserlerinin alıcısı daha fazla ve bu eserlerden daha çok komisyon alıyorlar. Ve o amacı güdüyorlar. Biz ise para kazanmaktan ziyade; genç sanatçıları ön plana çıkarmak ve onlarla yürümek istiyoruz. Kendi açımızdan böyle bir doğrumuz var. Biz Anadolu yakasında insanların kültürel aktivitelere rahatlıkla ulaşmasını istedik.

Suadiye Sanat Galerisi Kurucu ve Yöneticisi; Yunus Oruç ile Yapılan Röportaj

17.11.2011 tarihinde İstanbul Sanat Fuarında kendisi ile röportaj yapılmıştır.

Emriye Okutur: Kendinizden ve galerinizden kısaca bahseder misiniz?

Yunus Oruç: Marmara Üniversitesinden mezunum. 2010 yılında Suadiye Sanat Galerisini kurdum ve yöneticisiyim. Öncelikle kendimi galerimle tanıtmak istedim.

E.O. : Neden bir sanat galerisi açma gereği duydunuz?

Y.O. : Sanat galerileri, resmin sergilendiği bir alandır. Yayın evinin de görevi nasıl kitap yayınlamaksa; sanat galerisinin de görevi de sanat eserini seyirciyle buluşturmadır. Sanatçının hissiyatı çok önemlidir. Bazı noktalarda halkla buluşması zordur. Sanatçı kendini yönlendiremeyeceği için bu görev sanat galerilerine düşüyor. Ve kişinin kendi kendini de anlatması eksik kalacağı için bu da galerilerin görevidir. Sanat galerilerinin en büyük özelliği sanat eseri ile seyircinin buluştuğu atmosferi dengelemesidir. Bu atmosferi de sağlamak elbette galericinin işidir.

E.O. : Sergi politikanız ve sergi çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

Y.O. : Topluma yönelik çalışma yapmak bizim amacımız. Ve bizim için önemli olan üründür. Ve bu ürünü sergilemektir politikamız. Her galeri de olduğu kendini

ifade edebilmiş, topluma bir şey söyleye bilecek sanatçılar ile çalışıyoruz. Sanatçı 2. plandadır, eserleri ön plandadır.

E.O. : Ortalama yılda kaç sergi düzenliyorsunuz?

Y.O. : Ortalama 5 ila 6 sergi düzenliyoruz.

E.O. : Piyasa galerinin beklentilerini karşılıyor mu?

Y.O. : Şimdi bakın Türkiye'nin sanat geçmişi 100 yılı geçmez. 1950'den sonra Türkiye kendi sanatını yapmaya başlar. Doğal olarak bu gelişimde sanata yeni başlayanların beklentisi daha fazla oluyor. Beklenti dediğimiz bu gelişmenin devam etmesidir. Ama sıkıntı, bu gelişmenin yavaş olmasıdır. Bu gelişim hızlanmalıdır. Avrupa'daki sanat galerileri ile Türkiye'deki sanat galeri anlayışı aynı kulvar da gitmiyor. Avrupa sanatçı ağırlıklıdır. Ve yeniyi üreten, yeni bir şey söyleyen sanatçıyı istiyor. Tekrarlayanı kimse istemez, galeriler bile tekrar yapanları istemez. Dünya dönüyor. Evrim halin de her şey. Doğal olarak sanatçılar ve galericiler de gelişim içinde olmalıdırlar. Durağanlık bizi çökertir ve yozlaştırır. Tabi çok şey bekliyorum ama bunları saymak ve hayıflanmak anlamında söyleyemiyorum. Ciddi bir kurum haline gelmek. Ben kurdum, ben yaptım demek yerine; belirli bir disiplin içinde çalışmak gerektiğini düşünüyorum. Devlet, sanat galerilerine herhangi bir destek sağlamıyor. Ve kesinlikle belirleyici bir yasa da yok. Tamamen müzecilikten kalma bilgiler bizi bir yere götürüyor. Oysa müzecilik ve galericilik çok farklı kavram ve anlayışlardır.

E.O. : Sizce sanat galerilerinin, sanata ve sanat yönetimine katkısı nedir?

Y.O. : Katkısı şudur: buluşturan bir noktadadır. Neyi buluşturur: sanatçıyı. Sanatçının en büyük isteği yaptıklarını sergileye bilmektir. Bizim için ise buluşturmadır; sanatçının yaklaşımını kitleye ulaştırmaktır. Galerinin görevi budur. Sanat akımları ve sanat yapılanmalarına yön verenlerde sanat galericileridir.

E.O. : Sizce aktif bir sanat galerisi nasıl olmalıdır?

Y.O. : En önemli yanı, kaç sergi açtığı değildir. Hangi amaçla ve içerikle sergi düzenlediğidir. Ne kadar kitleye ulaştığı önemlidir. Galerinin nerde olduğu değil; izleyiciyi oraya nasıl getirdiği önemlidir. Şunu söylüyorum: bu benim projemdir.

Türkiye’deki galeri sayıları parmakla sayılırken; sokak sayılarını sayılamamaktadır. Ama hedefler büyük. Ben derim ki: tüm galericiler belirli yerler dışında, her sokak ya da caddeye galeri açmalıdır.

Galeri Soyut Kurucu ve Yöneticisi; Memet Subaşı ile Yapılan Röportaj

16.11.2011 tarihinde İstanbul Sanat Fuarında kendisi ile röportaj yapılmıştır.

Emriye Okutur: Kısaca kendinizden ve galerinizden bahseder misiniz?

Memet Subaşı: 1959 yılında Hasan Kale’de doğdum. 1982 de Gazi Eğitim Fakültesi Resim Heykel Ana Sanat Dalından mezun oldum. 90’lı yılların başında Galeriy Soyut’u kurdum. O günden bu yana Galeriy Soyut’un kurucusuyum ve yöneticiliğini yapıyorum. Galerideki her türlü kararı ben veririm. Bu konuda eşim: Sevda Subaşı da bana yardımcı olur, galerinin yönetim görevlerinin önemli bir bölümünü üstlenmektedir. Ama sergiler konusundaki kararlar bana aittir.

E.O. : Neden bir sanat galerisi açma gereği duydunuz?

M.S. : En iyi bildiğim iş olduğu için, sanat eğitimi aldığı için ve bu iş beni mutlu ettiği için yapmak istedim. 90’lı yıllarda bu işe başladım ve kesintisiz olarak devam etmekteyim.

E.O. : Galerinin sergi çalışmaları nasıl yürütülmektedir? Sergi hazırlık aşamaları hakkında bilgi verir misiniz? Yılda ortalama kaç sergi açılıyorsunuz?

M.S. : Galeriy Soyut, genellikle kişisel sergiler düzenler ve kesintisiz bu devam eder. Bu ay sergi açacağım fakat sanatçı yok, diye bir şey olmadı. Galerinin 20 yıllık tarihinde boş bir dönem olmadı. Eylül-haziran arasındaki dönem de her zaman sergi yapılmıştır. 2004 yılının kasım ayından itibaren Kızılay’daki mekana ek olarak Çankaya Yıldız da 2. mekanımızı açtık. 2005 den itibaren ise Kızılay Galerisi devre dışı bırakıldı. Tamamen Çankaya’daki galeri aktivitelerine devam etti. Bu senenin eylül ayından itibaren galeriye yeni salonlar eklendi.(A, B, C Salonları) Bu salonlarda kişisel sergiler açılabilirdi gibi bir tek sanatçıya da tahsis edilebilir. Galeriy Soyut, farklı disiplinlerden sergilere de yer vermektedir. Önyargılı değildir.

Yeni salonlar devreye girmeden önce yılda ortalama 11 ila 13 sergi düzenliyorduk. Ve bu sergiler kesintisiz olarak devam ediyordu. Şimdi yeni sergi salonlarımızla

birlikte en az 24 ila 30' a kadar çıkabilecektir sergi sayımız. Sanatçılarımızın, özgün bir duruşu; bir üslubunun olması gereklidir. Eğer öyle bir yanının olduğuna inanıyorsak o sanatçı ile irtibata geçiyoruz. Çalıştığımız sanatçılardan süreklilik istiyoruz. Bir sergi açıp da başka sergi düzenlememek gibi bir olasılık söz konusu değildir. Bizimle çalışacaksa sanatçı minimum 5 ya da 6 sergi yapmasını istiyoruz. Özellikle genç kuşak sanatçıları tercih ediyoruz.

E.O. : Galeri Soyut'un dünden bugüne gelişimini nasıl değerlendiriyorsunuz?

M.S. : Galeriler canlı organizmalar gibidir, evrim geçirirler. Ben evrime inanırım. Sanatçılar bile kendi içlerinde evrim geçirirler. Değişir ve dönüşürler. Gelişmeyen yok olmaya mahkum olur. Düşünce sistemi açısından da bu böyledir. Düşünce sistemi açısından da bu böyledir, canlılarda da böyledir, kültür ve toplumlar içinde böyledir. Eğer bir toplum değişime ve gelişime direniş gösteriyorsa zaman içerisinde fosilleşir. O anlam da sanat galerileri de zaman içerisinde değişen çağın gerekleriyle beraber kendini yeniler ve geliştirme gereği duyar. Ancak buradan şu sonuç çıkmaz; moda akımlarının, moda politikaların ya da küresel güçlerin belirlediği bir takım değerlerin peşinden koşmalıdır. Kesinlikle değil. Kendi inandığı değerlerin peşinden gider ve onları gündemde tutmaya çalışır.

E.O. : Piyasa, galerinin beklentilerini karşılıyor mu?

M.S. : Öncelikle şu soruya cevap verilmelidir: galeri kurmak da ki amaç para kazanmak mıdır? Bu soruyu ben kendime sordum, hayır dedim. Para da kazanmalı bir ticari boyutu da var. Ama temel amaç para kazanmak olsaydı bu işi yapmaz daha çok para kazanabileceğim bir iş seçerdim. O halde birincisi yaptığım iş beni mutlu edecek ikincisi ise topluma karşı, dünyaya karşı görevlerimi yerine getirmektir. Değiştirmek, dönüştürmek bu görevlerden birisidir. Bu anlamda sanat çok önemli bir amaçtır. Bir takım mesajları vermekte çok önemlidir. Bu mesajları başka ticari işlerde verebileceğimize inansaydık o işleri yapardık. Aldığımız eğitim disiplini gereği en iyi yol buydu. Dolayısıyla ben bu yolu tercih ettim. Elbette var olmak için ticari kazanç da olmazsa olmazlardan birisidir. Ama en üstteki değildir. Hatta şöyle derim ben satılamayacak şeyleri sergilemeliyiz ki; sata bilelim. Galerici, satılamayacak şeyleri sergileme cesaretini göstere bilmelidir.

E.O. : Galeri olarak kendinizi yeterli görüyor musunuz?

M.S. : Kendimi yeterli görüyorum lafını söylemek, yaptığına inanmamaktır. Tabi ki yeterli görmüyoruz. Dahası, daha da ötesi olmalıdır. Sanatta, bu tamamdır; diye bir şey yoktur. Tamamdır dediğiniz, o saniye için geçerlidir. Biraz sonra değişir ve devamının gelmesi lazımdır. Ve her anlamda bu böyledir. Kültür, politik, toplumların değişimi anlamında birçok anlamda tamam diye bir şey olamaz. Zaten sanat, karşıt ve muhalif olmak zorundadır. En ideal sistem dahi olsa hemen ertesinde sanat, sanatçı ya da eylem mekanı olan muhalif arayışlara girmek zorundadır. Aksi takdir de kendi kendini tüketir. Önermelerde ulunmak zorundadır. Diğer türlü yok olursunuz. Fosilleşirsiniz diye düşünüyorum.

E.O. : Sanat galerilerinin, sanata ve sanat yönetimine etkisi nedir?

M.S. : Çok ciddi katkısı olduğunu düşünüyorum. Sanat galerileri eylem alanlarıdır. Sanatçı birçok şeyden beslenebilir. Sanatçı, başka bir sanatçıdan da etkilenebilir. Yeter ki taklit boyuna gitmesin. Dünya da birçok ünlü sanatçı da başka sanatçılardan beslenmiştir. Hatta itiraf bile etmiştir, bunu ondan aldım çünkü o iyi beceremiyordu; ben daha iyisini yaptım demiştir.

Galeriler, daha özel alanlardır. İzleyici birebir değerlendirme yapar. Eylem alanlarının sanata çok ciddi katkıları vardır. Hatta yöneticilerinde iz bırakan galerilerde vardır. Olmalıdır da ama sanatın ne olduğunu bilmeyen kişilerin galericilik yapmaması lazımdır. Zarar veriyor bu tip kişiler; hem izleyiciye hem de alıcıya, sanatın ne olduğunu sanat eserinin ne olduğunu bilmiyorsa yanlış telkinlerde bulunur.

Sanat Yönetimi, Türkiye’de çok eksik bir alandır. Günümüze kadar ülkemizde hep sanatçılar ya da işin içinde olan kişiler; işte koleksiyonerlerin hanımı, kızı, çocuğu yapmıştır. Ben bu işi yaparım diyip başlamışlardır ama bu konuda bir eğitim almamışlardır.

Pago Sanat Galerisi Yöneticisi; Gökhan Açıkalın ile Yapılan Röportaj

15.11.2011 tarihinde Pago Sanat Galerisinde kendisi ile röportaj yapılmıştır.

Emriye Okutur: Kısaca kendinizden ve galeriden bahseder misiniz?

Gökhan Açıkalın: Pago Sanat Galerisi, 19 Mayıs 1989 da açıldı. İlk yıllarda tek sergi salonuna sahipti. Bu kadar geniş bir sergi portföyümüz de yoktu. Daha çok çerçeve işiyle ilgileniyorduk. Daha sonra sanatçılarla tanıştıkça kişisel sergiler düzenlemeye başladık. 1990 ile 1995 yılları arasında bu sergiler düzenleniyordu. Daha sonraki yıllarda maddi nedenlerden dolayı sergi açmayı bıraktık. Galeriye eser satışlarından %35 komisyon kalır. Açmış olduğumuz sergilerde satış olmadığı takdirde sergi hazırlık aşamasındaki masraflar karşılanamamaktaydı. Ve galerinin çok iyi portföyünün olması gerekmektedir. Biz çok köklü bir galeri olmadığımız için bu denli bir alt yapımız yoktu. Çerçeve işi işe galerinin, ezelden beri yaptığı bir şeydi. Tıkanma noktasına geldiğimizde bizde eski düzenimize geri döndük ve çerçeve işinin yanı sıra kendi resimlerimizi satmaya başladık. Aşağı yukarı 10 ila 12 yıldır karma sergiler var. 10 ile 14 arasında değişen bir sanatçı grubumuz var. Yıllardır çalıştığımız sanatçılar, eserlerini hazırlayıp buraya getirirler. İçlerinden seçtiklerimizi alarak burada sergiliyoruz.

E.O. : Neden bir sanat galerisi açma gereği duydunuz?

G.A. : Aslında Kadıköy'deki yerimizden daha önce Taksim de yine çerçeve işi yapıyorduk. Mekanımız büyüktü ve çerçeve için gelen sanatçılar duvarların bom boş olduklarını görüp resimlerini bize bırakıyorlardı. İşte bu şekilde galericilik işine başladık. O dönemlerde çerçeve için; Rahmi Koç, Sakıp Sabancı gibi aklınıza gelebilecek tanınmış kişiler gelirdi. Ve sanatçıların bıraktıkları serleri görüp beğenir ve alırlardı. İşte o zaman biz de baktık bu işten de para kazanıyoruz, hem çerçeve işi hem de bir galeri olarak çalıştık. Taksim'deki mekanın satılması sonucu biz de Kadıköy'deki bu mekanda galericiliğe devam ettik.

Karşı Sanat Çalışmaları Yöneticisi; Nuran Ulutaş ile Yapılan Röportaj

17.11.2011 tarihinde İstanbul Sanat Fuarında kendisi ile röportaj yapılmıştır.

Emriye Okutur: Kendinizden bahseder misiniz? Galerideki göreviniz nedir? Galeriden kısaca bahseder misiniz?

Nuran Ulutaş: Ben Karşı Sanat Çalışmaları Galerisi'nin Yöneticisiyim. Karşı Sanat Çalışmaları bir galeri olarak 12 yıl önce kurulmuştur. Biraz muhalif yapısı olan bir duruşu vardır. Muhalif derken neyi kast ediyorum: birkaç açıdan muhalif, genel galeri anlayışıyla çalışmıyoruz. Piyasa mantığı, piyasa işleyişleri bizim için geçerli değil. Neden? Çünkü sanatçılarımızla yaptığımız sergilerde belirli bir antlaşma yapıp, genel olarak galerilerin aldığı yüksek % paylarını almak gibi bir duruşumuz yok. Esas olarak bizim gibi bir felsefe etrafında toplanmış sanatçı grubuyla çalışıyoruz. Tabii ki belli başlı sanatçılar bu işi yüklenmiş olsalar da sanatçıları bir araya getiren, genel olarak sanatı merkez noktaya koyan, sanatı piyasalaştırma anlayışıyla değil de esas sanatın kendisini ortaya koyan insanlardan yola çıkılmıştır. Kolektif bir yapı da denebilir. Bu anlamda profesyonel bir satış ekibimiz yok. Bir yandan da genç sanatçılara destek vermek onları görünür kılmak istediğimizden çok popüler işler yapmıyoruz. Popüler sanatçılarla da çok ilgilenmiyoruz. Dolayısıyla bu anlamda ortaya çıkmış bir adımız yok. Daha çok sosyal konulara, sosyal sorunlara parmak basan sanatın durduğu yeri vurgulayan, geçmişini sorgulayan, tartışan, geçmişine ve geleceğine bakan; bunu tartışma konusu alan bir yerden çalışmaya bakıyoruz.

E.O. : Galerinin kurucusundan ve kuruluş aşamalarından bahseder misiniz?

N.U. : Kurucusu, Feyyaz Yaman'dır. Kendisi aynı zamanda bir sanatçıdır. Eşi ve birkaç arkadaşıyla birlikte galeriyi kurmuşlardır. Galerinin esas sahibi Feyyaz Bey'dir ve bu süreç halan devam etmektedir.

E.O. : Neden bir sanat galerisinde yönetici olarak çalışmak istediniz?

N.U. : Bir sanat galerisi olması yeterli değil. Evet, sanat galerisi olması bir tercih ama sadece tek başına bir sanat galerisi olması yeterli değil. Sergileyen, gösteren, ortaya çıkartan bir duruşunun olması yeterli değil. Bu işin önemli bir kısmı ama diğer kısmı ile de bunu tartışan, tartıştıran, eleştiri konusu yapan, sorgulayan, geçmişine, geleceğine ve bugününe bakan bir yerde durduğu için Karşı Sanat'ı tercih ettim.

E.O. : Siz bir sanat galerisi yöneticisisiniz. Bununla ilgili özel bir eğitim aldınız mı?

N.U. : Yöneticilik eğitimim var. Profesyonel olarak 18 yıldır yöneticilik yapıyorum. Fakat sanat galerilerinin yönetimi alanında bir eğitimim yok. O konu da alaylıyım diye bilirim.

E.O. : Yılda kaç sergi düzenliyorsunuz?

N.U. : Ayda 2 sergi, yılda 13 ile 16 arasında sergi düzenliyoruz.

E.O. : Piyasa, galerinin beklentilerini karşılıyor mu?

N.U. : Kesinlikle karşılamıyor. İşin ticari boyutu çok ağır basıyor. Fakat sanatın, kendisinin tartışılması ve sanatsal faaliyet; ticari kaygının arkasında kalmıştır. Ve her geçen gün bu aralık daha fazla açılıyor.

E.O. : Galeri olarak kendinizi yeterli görüyor musunuz?

N.U. : Yeterli görmüyoruz. Maalesef bu iş tamamen ekonomiye dayalı, masraflı bir iş ve büyük paralar gerektiriyor. Özellikle bizim gibi ülkelerde arkanızda güçlü bir sermaye firması yoksa işiniz çok zor. Ki bizde yok. Bu işi daha çok özveriyle yaptığımız için oldukça zor.

E.O. : Sanat galerilerinin, sanata ve sanat yönetimine etkisi nedir sizce?

N.U. : Büyük etkisi var tabi belirleyici unsurlardan bir tanesidir. Dolayısıyla sanatın perspektifini, galeri yöneticisi, sahipleri ya da sanat alanında var olan gruplar belirliyor. Ve bunlar tabi ki yön verici noktadalar.

E.O. : Sizce aktif bir sanat galerisi nasıl olmalıdır?

N.U. : Böyle bir reçete koymak doğru olmaya bilir. Ama her zaman söylediğimiz gibi: asıl olan sanat ve sanatı merkeze koyan, öne çıkartan bir yerden konumlanmaktır. Onun dışındaki etkenler sanatın önüne geçmemelidir. Sanat bir meta haline getirilmemelidir.

Artist Çukurcuma Sanat Galerisi Yönetici ve Kurucusu; Nadir Erenler ile Yapılan Röportaj

Nadir Bey ile ukurcuma Artist'de 12.11.2011 tarihinde grlmtr.

Emriye Okutur: Kısaca galerinizden bahseder misiniz?

Nadir Erenler: 1999 yılında Galeri Artist ukurcuma, Taksim de kuruldu. Çağdaş sanatıllarla çalışıyoruz. Bizim galeri olarak politikamız: mümkün olduğunca genç sanatçılara destek vererek piyasaya onları kazandırmaktır.

E.O. : Neden bir sanat galerisi açma gereği duydunuz?

N.E. : Şöyle; eskiden antikacılık yapıyordum. Galeri Artist'in sahibi Dağhan zil çok yakın arkadaımdır, ondan bir teklif geldi. uan da bulunduğumuz mekan için, burayı da Galeri bünyesinde kullanalım diye. Daha sonra ondan koptum 5 -6 yıldır tek başıma çalışıyorum.

E.O. : Piyasa beklentilerinizi karşılıyor mu?

N.E. : Ben zaten Ŗunu iddia ediyorum. 2010 yılı bu sektörde bir milattır. 2010 yılında her türlü kavram değimi durumdadır. 2010'a kadar biz, bu iin hamallığını yaptık. Nasıl ki meyve bahçesine bir ağaç ekersiniz; önce büyür v sonra meyve vermeye balar. Bizim içimizde ite böyledir. Artık Ŗimdi meyve veriyor. Yani bu iler-projeler 10 ila 15 yılda yapılıyor. O açıdan 2010 yılı itibariyle daha hareketli bir piyasa söz konusudur. Dünya da bu oluşum daha önce vardı ancak Türkiye'de daha geç algılandı. Bir insanın, sanat objesi alabilmesi için sadece ekonomik gücünün olması yetmez. Belirli bir kültüre de sahip olmalıdır. Bu iki özelliğe sahip kişiler ne kadar fazlalaırsa ülkemizde, piyasaya da o kadar olumlu yansıyacaktır.

Dünya standartlarında kabul görmesi için bir galeri, 3 yıl gibi bir alt sınır vardır. Bizim lkemizde durum farklıdır. Bir takım dost ilişkileriyle bu iler devam ediyor. Dünya çapında iler yapmak istiyorsak eğer dünya standartlarında iler yapmamız gerekir.

Ek 4: İstanbul'daki Sanat Galerileri

Art Galery

Telefon: 0212 230 20 07

Fax: 0212 225 67 45

Adres:Şakayık Aralığı Sok. No:7 Teşvikiye

2001 Sanat Galerisi

Telefon: 0212 662 33 10

Adres:2001 College Kale Sok. No:13 Yeşilköy

44A Sanat Galerisi

Telefon: 0212 233 33 80

Fax: 0212 233 33 79

Web:www.44a.com.tr

Adres:Ahmet Fetgari Sok. No:44/A Teşvikiye İstanbul

Akademililer Sanat Merkezi

Telefon: 0212 245 02 29

Adres:İstiklal Cad. Balo Sok. No:37, Beyoğlu

Akbank Bahariye Sanat Galerisi

Telefon: 0216 336 84 55

Adres:Bahariye Cad. No:42, Kadıköy

Akbank Bebek Sanat Galerisi

Telefon: 0212 263 48 35

Adres:Cevdetpaşa Cad. No:238, Bebek

Akbank Beylerbeyi Sanat Galerisi

Telefon: 0216 321 11 02

Adres:Yakıboyu Cad. No: 74, Beylerbeyi

Aksanat

Telefon: 0212 252 35 00

Fax: 0212 245 12 28

Adres:İstiklal Cad. No:8 Beyoğlu

Almelek Sanat Galerisi

Telefon: 0212 269 80 14

Fax: 0212 284 35 66
Adres:Nispetiye Aytar Cad. No:24/6, Levent

Anka Art Sanat Galerisi

Telefon: 0216 385 76 35
Fax: 0216 422 21 96
Adres:Bağdat Cad. Noter Sok. Gülşen Apt. No:11/1 Şaşkınbakkal

Antik Palace

Telefon: 0212 236 24 60
Adres:Süleyman Seba Cad. Talimyeri Sok. No:2, Maçka

Antik Sanat Galerisi

Telefon: 0216 330 13 54
Fax: 0216 348 74 33
Adres:Mühürdar Cad. No:59/3, Kadıköy

Antik Sanat Galerisi

Telefon: 0212 224 74 31
Fax: 0212 224 74 17
Adres:Cumhuriyet Cad. Nispet Sok. No:4, Elmadağ

Apel Sanat Galerisi

Telefon: 0212 292 72 36
Fax: 0212 263 62 33
Web:www.galleryapel.com
Adres:Hayriye Cad. No: 5A Galatasaray, Beyoğlu

Ares Sanat Evi

Telefon: 0216 345 11 62
Adres:Gülizar Sok. No:29/3, Fenerbahçe

Ariyel Sanat Galerisi

Telefon: 0212 296 99 79
Fax: 0212 240 17 11
Adres:Halaskargazi Cad. No:339/1 Şişli

Art Hall Sanat Galerisi

Telefon: 0216 456 04 58
Adres:Ataşehir Bulv. Ata 4-1 Çarşı No:12 Kozyatağı

Artane

Telefon: 0212 249 25 63

Web:www.artane.org

Adres:Sanatkarlar Cad. Balaban Be ıkması Uzay Apt. No: 1 Cihangir

Arte İstanbul

Telefon: 0212 292 80 45

Web:www.arteistanbul.com

Adres:Kumbaracı Yokuşu, Tercüman ıkması No: 16/1 Beyoğlu

Artemis Sanat Merkezi

Telefon: 0212 232 09 20

Adres:Halaskargazi Cad. Saksı Sok. No:21/2 Şişli

Artı Sanat Galerisi

Telefon: 0212 261 62 55

Fax: 0212 261 62 81

E-Mail: tanart@turk.net

Adres:Hüsrev Gerede Cad. No:112/1 Teşvikiye

Artisan Sanat Galerisi

Telefon: 212 247 90 81

E-Mail: artisan@superonline.com

Adres:Poyracık Sok. No.321 Nişantaşı İstanbul

Artium Orjin Sanat Galerisi

Telefon: 0212 291 01 31

Fax: 0212 231 87 50

Adres:Teşvikiye Bostanı Sok. No:15/2 Nişantaşı

Artium Sungur Sanat Evi

Telefon: 0212 227 75 93

Fax: 0212 227 75 93

Adres:Hüsrev Gerede Cad. İpeker Apt. No:98-100 Teşvikiye

Artmosfer Sanat Galerisi

Telefon: 0212 223 13 14

Fax: 0212 223 18 15

Adres:Köybaşı Cad. Park Apt. No:274/1 Yalılar Yeniköy

Artsümer

Telefon: 0212 252 42 96

Web:www.artsumer.com

Adres:İstiklal Cad. Rumeli Han C Blok No: 48/49 Beyoğlu

Asmalimescit Sanat Galerisi

Telefon: 0212 249 69 79

E-Mail: ugur@asmalimescit.com

Adres:Sofyalı Sok. No:5/1, Asmalimescit

Axa Oyak Sanat Galerisi

Telefon: 0212 292 58 00

Fax: 0212 249 91 24

Adres:Karaköy Meydanı, Nordstern Han 80002 Karaköy

Bahariye Sanat Galerisi

Telefon: 0216 414 55 06

Fax: 0216 349 04 85

Adres:Caferağa Mah. Kadife Sok. No:1/1 Kadıköy

Bakraç Sanat Galerisi

Telefon: 0216 362 18 26

Fax: 0216 410 91 97

Adres:Sinan Ercan Sok. Öztör Sit. No:38 Kozyatağı

Barış Manço Kültür Merkezi

Telefon: 0216 418 95 49

Fax: 0216 418 42 26

Adres:Şifa Hastanesi yanı, Kadıköy

Bebek Sanat Galerisi

Telefon: 0212 287 67 66

Adres:Cevdet Paşa Cad. Germencik Sok. No:3, Bebek

Beksav Sanat Galerisi

Telefon: 0216 349 91 55

Fax: 0216 349 91 55

Adres:Osmanağa Mah. Kırtasiyeci Sok. No:21 Kadıköy

Benadam Sanat Galerisi

Telefon: 0216 346 97 14

Adres:Moda Cad. No:220/226, Kadıköy

Beyoğlu Belediyesi Sanat Galerisi

Telefon: 0212 252 77 55

Fax: 0212 258 77 52

Adres:İstiklal Cad. No:437, Beyoğlu

Beyoğlu Sanat Galerisi

Telefon: 0212 252 44 25

Adres:Meşrutiyet Cad. Aslıhan Pasajı No:18/47, Beyoğlu

Bilim Sanat Galerisi & Yurt ve Dünya Sanat Galerisi

Telefon: 0216 349 26 10

Fax: 0216 414 02 06

Adres:Moda Son Durak, Aylin Apt. No:270 Kadıköy

Bir Kültür Sanat Merkezi

Telefon: 0212 291 28 71

Web:www.birsanat.com

Adres:Valikonağı Cad. Madalyon Sok. No:9 Nişantaşı

BM Çağdaş Sanat Merkezi

Telefon: 0212 231 10 23

Adres:Akkavak Sok. No:1/1 Nişantaşı

Borusan Sanat Galerisi

Telefon: 0212 292 06 55

Fax: 0212 252 45 91

Adres:İstiklal Cad. No:421, Beyoğlu,

BÜMED Tesisleri Sanat Galerisi

Telefon: 0212 287 02 32

Adres:Boğaziçi Üniversitesi Lojman Kapı Yanı, Bebek

C.a.m Galeri Nişantaşı

Telefon: 0212 248 81 49

Web:www.camgaleri.com

Adres:Abdi İpekçi Cad. Altın Sok. Ahmet Kara İş Merkezi No: 2 Kat: 3 D: 13 Nişantaşı

C.A.M. Galeri Tünel

Telefon: 0212 245 79 75

Web:www.camgaleri.com

Adres:Şehbenler Sok. No: 4 Kat: 1 Asmalımescit, Tünel

Casa Dell` Arte

Telefon: 0212 251 12 14

Web:www.casadellartgallery.com

Adres:İstiklal Cad. No: 163 Mısır Apt. Kat: 3 D: 10 Beyoğlu

CBM Art

Telefon: 0216 455 36 17

Fax: 0216 455 36 17

Adres:Ataşehir Mozaik Çarşı No:31, Kadıköy

Galeri, Pazar dışında her gün 11.30-19.00 saatleri arasında açıktır.

Cep Sanat Galerisi

Telefon: 0212 292 00 38

Web:www.cepsanatgalerisi.com

E-Mail: info@cepsanatgalerisi.com

Adres:Asmalı Mescid Mah. General Yazgan Sok. No:15/1 Arzu Han Tünel – Beyoğlu / İstanbul

Cey Güzel Sanatlar

Telefon: 0212 202 64 00 / 0212 202 63 99

Fax: 0212 202 61 00

Adres:Çarşı Konutları No:1 Blok:20 Zekeriyaköy

Cumalı Sanat Galerisi

Telefon: 0212 248 31 65

Fax: 0212 291 01 79

Web:www.cumalisanat.com

E-Mail: info@cumalisanat.com

Adres:Şakayık Sok. No:45/3 Teşvikiye

Çağla Cabaoğlu Sanat Galerisi

Telefon: 0212 291 37 91

Web:www.caglacabaoglu.com

Adres:Abdi İpekçi Cad. Kaşıkçıoğlu Apt. No: 46/1 Teşvikiye

Çamlıca Sanat Merkezi

Telefon: 0216 339 68 08

Adres:Acıbadem Cad. Pıtrak Sok. No:44, Acıbadem Kadıköy İstanbul

Çatı Sanat Evi

Telefon: 0212 247 74 17

Adres:Teşvikiye Cad. No:176/5 Nişantaşı

Çekirdek Sanat

Telefon: 0212 252 31 61

Adres:Asmalımescit Mah. Jurnal Sok. No:18/4 Tünel

Daire Sanat

Telefon: 0212 244 12 68

Web:www.dairesanat.com

Adres:Akarsu Cad. Şimşirci Sok. Santral Apt. No: 11/1 Cihangir

Dega Sanat Galerisi

Telefon: 0216 463 42 87

Adres:Öğretmen Hayrullah Sok. Fırat Apt. No:4/B Suadiye

Dem-Art Sanat Galerisi

Telefon: 0212 287 78 67

Adres:Sahil Yolu No:8/2, Arnavutköy

Deniz Müzesi Sanat Galerisi

Telefon: 0212 261 00 40

Adres:Akaretler, Beşiktaş

Denizati Sanat Galerisi

Telefon: 0212 251 62 94

Adres:İstiklal Cad. Emir Nevruz Sok. No:10/5 Galatasaray Beyoğlu

Devlet Güzel Sanatlar Galerisi

Telefon: 0212 243 30 53

Fax: 0212 252 23 73

Adres:İstiklal Cad. No:209/49, Beyoğlu

Dirimart

Telefon: 0212 291 34 34

Web:www.dirimart.org

Adres:Abdi İpekçi Caddesi, Arman Palas Apt. No:7/4, Nişantaşı

Doku Sanat Galerisi

Telefon: 0212 246 24 96

Adres:Ihlamur Teşvikiye Yolu, Köşe Apt. No:4/2-3-4 Teşvikiye

Doremi Sanat Galerisi

Telefon: 0212 512 22 65

Adres:Celal Ferdi Gökçay Sok. No:9, Cağaloğlu

Dükkan: Bir Sanat Mekanı

Adres:Kemankeş Cad. Fransız Pasajı No:59/16 C Blok, Karaköy

Dünya Aktüel Sanat Galerisi

Telefon: 0212 249 10 06-07

Adres:İstiklal Cad. No:469 Dünya Kitapevi 2. katı, Tünel-Beyoğlu

Dünya Kitabevi Sergi Salonu

Telefon: 0212 249 10 06

Adres:İstiklal Cad. No:469 Tünel

Elhamra Sanat Galerisi

Telefon: 0212 245 15 08

Adres:İstiklal Cad. Elhamra Pasajı K:2 D:203, Beyoğlu

Elturko Sanat Galerisi

Telefon: 0212 225 01 58

Fax: 0212 225 01 66

Adres:Valikonağı Cad. Başaran Apt. No:33/2 Nişantaşı

Enka Sanat Galerisi

Telefon: 0212 276 05 45

E-Mail: gyolcu@enka.com

Adres:ENKA Okulları Sadi Gülçelik Spor Sitesi- İstinye

Enka Sanat Galerisi

Telefon: 0212 274 09 67

Eren Sanat Galerisi

Telefon: 0212 244 16 69

Adres:İstiklal Cad. Turnacıbaşı Sok. No:14/A, Beyoğlu

Erguvan Sanat Merkezi

Telefon: 0216 338 16 38 – 0216 337 31 49

Adres:Süleymanpaşa Cad. Aybek Apt. Kat:2 D:4 Bahariye/Kadıköy

Erol Kerim Aksoy Vakfı Sanat Galerisi

Telefon: 0212 336 10 46

Adres:Büyükdere Cad. No:163, Esentepe

Erol Kerim Aksoy Vakfı Sanat Galerisi

Telefon: (0212) 336 10 46

Fax: (0212) 217 52 10

Web:www.ekav.org

Adres:Büyükdere Cad. No: 163 80504 Esentepe-İstanbul

Estet Sanat Galerisi

Telefon: 0212 225 46 77

Fax: 0212 247 26 42

Web:www.estetsanatgalerisi.com

Adres:Mim Kemal Öke Cad. Zümrüt Apt. No:15 Nişantaşı

Etibank Sanat Galerisi

Telefon: 0212 252 14 05

Adres:Meşrutiyet Cad. No:241 Tepebaşı

Evin Sanat Galerisi

Telefon: 0212 265 81 58

Fax: 0212 257 76 75

Web:www.evin-art.com

E-Mail: galeri@evin-art.com

Adres:Büyük **Bebek** Deresi Sok. No: 13 Bebek

Exclusive Sanat Galerisi

Telefon: 0216 363 75 94

Adres:Bağdat Cad. No:449 D:3 Suadiye

Eylül Sanat Galerisi

Telefon: 0212 231 68 46

Adres:Akkirman Sok. No:59 Nişantaşı

Fatih Kiral Sanat Galerisi

Telefon: 0216 361 03 07

Fax: 0216 361 03 08

Web:www.fatihkiral.com

Adres:Ankara Asfaltı, Bostancı Kavşağı Yanyol No:9, Bostancı

Galatea Sanat Galerisi

Telefon: 0212 292 54 30

Fax: 0212 292 54 33

Adres:Asmalımescit Mah. Sofyalı Sok. No:16 Tünel

Galeri 3K

Telefon: 0212 233 42 77

Fax: 0212 219 12 61

Adres:Valikonağı Cad. No:90/1 Nişantaşı

Galeri Artist

Telefon: 0212 227 68 52

Fax: 0212 258 09 32

Web:www.galeriartist.com

Adres:Ayazma Cad. No: 4 Fulya, Beşiktaş

Galeri Artist Çukurcuma

Telefon: 0212 251 91 63

Web:www.galeriartist.com/cukurcuma

Adres:Kuloğlu Mah. Ağakülhanı Sok. No: 10/A Çukurcuma, Beyoğlu

Galeri B

Telefon: 0212 227 03 63

Adres:Hüsrev Gerede Cad. Fırın Sok. No:2/1 Teşvikiye

Galeri Baraz

Telefon: 0212 225 47 02

Fax: 0212 225 47 02

Web:www.galeribaraz.com

Adres:Kurtuluş Cad. No:141 Kurtuluş

Galeri Baraz 2

Telefon: 0212 240 47 83

Fax: 0212 231 62 58

Adres:Eşrefefendi Sok. No:21 Pangaltı

Galeri Binyıl

Telefon: 0212 240 34 45

Fax: 0212 240 37 12

Web:www.galeribinyil.com.tr

E-Mail: galeribinyil@galeribinyil.com.tr

Adres:Şakayık Sok.Ful Apt.45/2 D.2 İSTANBUL / TEŞVİKİYE

Galeri Bozatlı

Telefon: 0212 265 45 56

Adres:1. Cad. No:97/A, Arnavutköy

Galeri Çamaş

Telefon: 0216 385 00 15

Adres:Rıdvanpaşa Sok. No:21, Göztepe

Galeri Çerçeve

Telefon: 0212 251 26 51

Adres:Galipdede Cad. Tımarcı Sok. No:5/5 Tünel

Galeri D

Telefon: 0216 347 42 40

Adres:Bağdat Cad. No:132/B Kadıköy

Galeri Dürer

Adres:Galip Dede Cad. No:85 Tünel

Galeri Elipsis

Telefon: 0212 249 48 92

Web:www.galerielipsis.com

Adres:Cafer Hatun Kuloğlu Mah. Faik Paşa Apt. No: 37 Çukurcuma, Beyoğlu

Galeri G

Telefon: 0212 241 45 69

Fax: 0212 241 28 43

Adres:Abdi İpekçi Cad. Arman Palas No:7/8 Nişantaşı

Galeri G-Art

Telefon: 0212 296 08 76

Web:www.dilaraakay.com

Adres:Harbiye Mah. Kadırgalar Cad. Küçükçiftlik Parkı Lunapark Yanı No: 3
Maçka

Galeri Hat

Telefon: 212 222 74 97

Fax: 212 222 57 92

Adres:Adresİstanbul Alışveriş **Merkezi**, Halide Edip Adıvar mahallesi Çifte
Cevizler Deresi Sok. Kat:2 No:208 Şişli İstanbul

Galeri İki Maymun

Telefon: 0216 350 26 24

Adres:Bağdat Cad. No:321 A Blok D:1, Caddebostan

Galeri MD

Telefon: 0212 232 59 59

Adres:Yedikuyular Çıkmazı No:6/7, Elmadağ

Galeri Nefise

Telefon: 0216 337 06 31

Adres:Moda Cad. Erciyes Apt. D:2 No:96/98 Kadıköy

Galeri Nev

Telefon: 0212 231 67 63

Adres:Maçka Cad. No:33/B Maçka

Galeri Oda

Telefon: 0212 259 22 08

Adres:Hüsrev Gerde Cad. No:102/B Teşvikiye

Galeri Pago

Telefon: 0216 345 48 06

Adres:Karadut Sok. No:15 Kadıköy

Galeri Remzi

Telefon: 0212 244 78 21

Adres:Siraselviler Cad. No:109 Taksim

Galeri Replica

Telefon: 0216 416 76 06

Adres: Taç Spor Kulübü, Prof. Dr. Hıfzı Özcan Cad., Ataşehir

Galeri S.Z.

Telefon: 0212 230 17 45

Adres: Kalıpçı Sok. Büyükbayraktar Apt. No:122/124 Teşvikiye

Galeri Selvin

Telefon: 0212 231 75 66

Adres: Şakayık Sok. No:29/2 Teşvikiye

Galeri Sev-Art

Telefon: 0212 232 24 10

Web: www.lebriz.com/galerisevart

Adres: Hacı Emin Efendi Sok. **Binaş** Apt. 57A Nişantaşı

Galeri Vinci

Telefon: 0212 248 39 86

Adres: İhlamur Yolu, Günol Apt. No:1 Teşvikiye

Galerist

Telefon: 0212 244 82 30

Web: www.galerist.com

Adres: İstiklal Cad. Mısır Apt. No: 163/4 Beyoğlu

Galleri-A

Telefon: 0212 559 45 40-41

Fax: 0212 559 95 60

E-Mail: galleria@galleria-atakoy.com.tr

Adres: Galleria 4. Kat, **Sahilyolu**, Ataköy

Garanti Galeri

Telefon: 0212 293 23 61

Web: www.platform.garanti.com.tr

Adres: İstiklal Caddesi No:115/A Beyoğlu

Garanti Sanat Galerisi

Telefon: 0212 293 63 71

Adres: İstiklal Cad. No:187, Beyoğlu

Gf Sanatevi

Telefon: 0216 418 62 83

Fax: 0216 346 14 08

E-Mail: gfsanatevi@gfsanatevi

Adres: **Moda** Caddesi Sarraf Ali Sokak No: 11/1 Kadıköy

Girgin Piano ve Sanat Galerisi

Telefon: 0212 227 86 40

Adres: Nüzhetiye Cad. No:36, Beşiktaş

Gözlem Sanat Galerisi

Telefon: 0212 247 30 84

Adres: Atiye Sok. Polat Apt. No:12 Teşvikiye

Gülmüne Sanat Merkezi

Telefon: 0212 571 60 16

Fax: 0212 571 63 62

Adres: Zeytinlik Mah. Sporcu Sok. No:12, Bakırköy

Güneş Sanat Galerisi

Telefon: 0212 247 87 16

Adres: Samanyolu Sok. No:124 Şişli

Güntay Sanat Evi

Telefon: 0216 386 88 98

Adres: Cemil Topuzlu Cad. Sosyal Apt. No:2/1, Caddebostan

Hakan Sanat Galerisi

Telefon: 0212 243 07 72

Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. No:26, Beyoğlu

Harmony Sanat Galerisi

Telefon: 0216 553 21 67

Web: www.harmonygaleri.com

Adres: İcadiye Cad. No:42 A Kuzguncuk İstanbul

Heykel Atölye / Galeri

Telefon: 0212 258 81 41

Adres: Sütçü Ali Sok. No:1 İskele Meydanı, **Ortaköy**

Hobi Sanat Galerisi

Telefon: 0212 225 23 37

Adres:Valikonağı Cad. Nişantaşı

Horhor Sanat Galerisi

Telefon: 0212 524 35 92

Adres:Kırık Tulumba Sok. No:13/22, Fatih

İlayda Sanat Galerisi

Telefon: 0212 227 92 92

Adres:Hüsrev Gerede Cad. No:37 Teşvikiye Şişli İstanbul

İlhami Atalay Sanat Galerisi

Telefon: 0212 520 10 83

Adres:Alemdar Cad. Hünkar Han No:28/2 Sultanahmet

İMKB Sanat Galerisi

Telefon: 0212 298 25 11

Adres:İstinye

İstanbul Kültür Merkezi Lale Sanat Galerisi

Telefon: 0212 249 73 02

Adres:İstiklal Cad. No:98-100, Beyoğlu

İstanbul Ticaret Odası Sanat Galerisi

Telefon: 0212 455 60 00

Adres:İstanbul Ticaret Odası Reşadiye Cad., Eminönü

İş Bankası Erenköy Sanat Galerisi

Telefon: 0216 356 01 68

Adres:Bağdat Cad. No:316/4, Erenköy

İş Bankası Parmakkapı Sanat Galerisi

Telefon: 0212 244 20 21

Adres:İstiklal Cad. Meşelik Sok. Yürekli Han K:2, Beyoğlu

İş Sanat Kibele Galerisi

Telefon: 0212 316 15 80

Web:www.issanat.com.tr

Adres:İş Kuleleri, 4. Levent İstanbul

Kadıköy Kültür ve Sanat Merkezi

Telefon: 0216 360 90 95

Adres:Bağdat Cad. Haldun Taner Sok., Caddebostan
Galeri, Pazartesi dışında 11.00-22.00 saatleri arasında açık.

Kadıköy Sanat Galerisi

Telefon: 0216 346 85 71

Web:www.kadikoysanat.com

Adres:Caferağa Mah. Tellalzade Sok. No:40-1 Kadıköy \ İstanbul

Kanat Bayazıt Sanat Galerisi

Telefon: 0212 240 26 50

Adres:Şakayık Sok. No:43 Teşvikiye

Kare Sanat Galerisi

Telefon: 0212 230 58 91 – 240 44 48

Fax: 0212 219 77 19

Web:www.karesanat.com

Adres:Abdi İpekçi Cad. Ada Apt. No: 26 Kat:3 D:9 Nişantaşı İstanbul

KargArt

Telefon: 0216 330 31 51

Web:www.kargart.org

Adres:Kadife Sok. No: 16 Kadıköy

Karsu Tekstil Sanat Galerisi

Telefon: 0212 288 33 89

Fax: 0212 267 24 44

Adres:Gazeteciler Sitesi, Yazarlar Sok. No:26, Esentepe

Karşı Sanat Çalışmaları

Telefon: 0212 245 71 53

Web:www.karsi.com

Adres:Gazeteci Erol DERnek Sok. No: 11/4 Hanif Han Beyoğlu

Kasa Galeri

Telefon: 0212 292 49 39

Adres:Karaköy İletişim Merkezi, Bankalar Cad. No:2 Karaköy
Galeri, Cumartesi-Pazar günleri dışında her gün 09.00-17.00 saatleri arasında açıktır.

Kaş Galeri

Telefon: 0212 247 11 85

Fax: 0212 230 25 79

Adres: Abide-i Hürriyet Cad. No:151 Şişli

Galeri, Pazar günleri dışında her gün 09.30-19.00 saatleri arasında açıktır.

Kazım Taşkent Sanat Galerisi

Telefon: 0212 245 20 41

Adres: İstiklal Cad. No:285, Galatasaray

Galeri, Pazar dışında 11.00-18.00 saatleri arasında açık.

Kempinski Galeri

Telefon: 0212 326 46 46

Web: www.kempinski.com/istanbul

Adres: Çırağan Cad. No:32 Beşiktaş İstanbul

Keramos Sanat Galerisi

Telefon: 0216 336 75 82

Adres: Dr. Esat Işık Cad. No:43/1 Kadıköy

Galeri, Pazar dışında her gün 12.00-18.30 saatleri arasında açıktır.

Kızıltoprak Sanat Galerisi

Telefon: 0216 418 38 06

Adres: Rüştüye Sok. No:47, Kadıköy

Galeri, Pazar günleri 14.00-18.00, diğer günler 11.00-19.00 saatleri arasında açıktır.

Kile Sanat Galerisi

Telefon: 0212 265 74 96

Adres: Cevdet Paşa Cad. No:384, Bebek

Galeri, Pazar dışında 10.00-19.00 saatleri arası açık.

Koç Allianz Sigorta Sanat Galerisi

Adres: Bağlarbaşı Kısıklı Cad. No:11, Altunizade Üsküdar İstanbul

Lebriz Sanat Galerisi

Telefon: 0212 240 22 82

Adres: Eytam Cad. **Açikhava** Apt. No:16 Nişantaşı

Galeri, Pazar günleri dışında her gün 11.00-18.30 saatleri arasında açıktır.

Mac Art Gallery

Telefon: 0212 343 85 40

Fax: 0212 343 85 42

Web:www.macartgallery.com

Adres:Mim Kemal Öke Cad. No: 23/3-4 Nişantaşı İstanbul

Pazar hariç her gün 10.00-19.00 arası açıktır.

Maçka Sanat Galerisi

Telefon: 0212 240 80 23

Adres:Eytam Cad. No:31/A Nişantaşı İstanbul

Galeri, Pazar-Pazartesi dışında her gün 11.00-19.00 saatleri arasında açıktır.

Maltepe Sanat Galerisi

Telefon: 0216 441 91 98

Fax: 0216 441 95 40

Adres:Feyzullah Cad. Yücelen Sok. No:23 Maltepe

Meb Sanat Galerisi

Telefon: 0216 385 47 78

Adres:Bağdat Cad. Tanzimat Sok. No:14/4, Göztepe

Merhaba Sanat Galerisi

Telefon: 0212 574 28 21

Adres:İstasyon Cad. No:3/1 Yeşilköy

Metin Sanat Galerisi

Telefon: 0212 263 13 84

Adres:İnsirah Sok. No:8/A, Bebek

Milli Reasürans Sanat Galerisi

Telefon: 0212 230 19 76

Web:www.millireasuranssanatgalerisi.com

Adres:Maçka Cad. No: 35 Teşvikiye, Şişli

Milli Reasürans Sanat Galerisi

Telefon: 0212 230 19 76

Adres:Teşvikiye Cad. No:43-57 Teşvikiye

Ümit Yaşar Sanat Galerisi

Adres:Bağdat Cad. Rıfatbey Sok. No:293/3, Göztepe

Ürün Sanat Galerisi

Telefon: 0216 363 12 80

Adres: Sarıgül Sokak, Arzu Apt. No:2 K.1 D.5 Caddebostan İstanbul

Vakıfbank Feneryolu Sanat Galerisi

Telefon: 0216 292 50 13

Adres: Feneryolu

Vakko Sanat Galerisi

Telefon: 0212 251 40 92

Adres: İstiklal Cad. No:123-125, Beyoğlu

Yantra Sanat Galerisi

Telefon: 0212 251 28 40

Adres: Faik Paşa Sok. No:19/3 Çukurcuma-Beyoğlu

Galeri, Pazar-Pazartesi günleri dışında 11.00-17.00 saatleri arasında açık.

Yapı Kredi Kazım Taşkent Sanat Galerisi

Telefon: 0212 252 47 00

Web: www.ykykultur.com.tr

Adres: İstiklal Cad. No: 161 Beyoğlu

Yerebatan Sarmıcı Sanat Galerisi

Telefon: 0212 513 60 61

Adres: Sultanahmet

Galeri, her gün 09.00-17.30 saatleri arasında açıktır.

Yurt & Dünya Sanat Galerisi

Telefon: 0216 349 26 10

Adres: Moda Cad. No:270 Kadıköy

Zebra Sanat Galerisi

Telefon: 0212 247 68 42

Adres: Kalıpçı Sok. No:119 Teşvikiye

Galeri, Pazar günleri dışında her gün 09.30-18.00 saatleri arasında açıktır.

Zerrin Türen Sanat Galerisi

Telefon: 0216 410 34 90

Adres: Cami Sok. Köprü Apt. No:22 B Blok D:16, Bostancı

Ziraat Bankası Tünel Sanat Galerisi

Telefon: 0212 251 42 40

Adres:Müeyyet Sok. No:1 Tünel